

Naročnina
Dnevna izdaja
za kraljevino Jugoslavijo
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Ju-
goslaviji 120 Din, za
inozemstvo 140 D

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti-vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka
in dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Cekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Pomen češkoslovaških volitev

Na štirih glavnih frontah se vrši sedanji volivni boj na Češkoslovaškem. Med nečeškiimi strankami je boj za ali proti aktivizmu razdelil duhove, boj socialističnih strank s komunistično tvori drugo fronto, smernice bodoče češke politike bo odločil boj na češki notranji fronti, dočim tvori Hlinkov boj za avtonomijo Slovaške četrti fronto.

Od teh front je najmanj viharina fronta za zmago aktivizma. Dejanske prilike so tako močne, da tudi najbolj glasne nemške stranke ne najdejo pravih argumentov proti dr. Spini. Na vse zadnje tudi dr. Spinov aktivizem ni nič drugega kot nad vse močno potrdilo nemške nacionalne misli. Namen njegove aktivistične politike je, priboriti Nemcem čim večjo veljavo v češkoslovaški politiki in potem doseči, da bo postalo nemško vprašanje za češko politiko aktualno. Čim bolj utrditi nemške postojanke, da bo boj nemških strank tem bolj uspešen, to je v glavnem vsa vsebina nemškega aktivizma, ki ima tudi to prednost, da je za nemške volivce nad vse razumljiva. Seveda pa je ta aktivizem mogoč le na češkoslovaškem zadržanem stališču in zato so nemški aktivisti to stališče tudi sprejeli. S tem so naravno pospešili konsolidacijo češkoslovaške države, kar pa je na vse zadnje tudi njim samim v prid, ker pač ni misliti na spremembe, kakršnih bi si želeli nekateri najbolj ekstremni nemški nacionalisti.

Mnogo bolj zanimiv je boj na češki notranji fronti. V svojem govoru je dejal dr. Beneš, da bo politična moč v češki demokraciji slovela vedno na teh treh temeljih: na socialistih, agrarcih in na katoliškem taboru. To je tudi točno, ker med temi tremi glavnimi skupinami gre boj. Da bi v sedanjem volivnem boju odločilno zmagala ena ali druga teh skupin, ni misliti. Največ, kar bi mogel prinesiti volivni rezultat je to, da bi postala ena teh skupin tako močna, da bi ona dala značaj kompromisu, ki je po volitvah neizogiben. Če se bo ta kompromis sklenil med vsemi tremi glavnimi skupinami ali pa se bo obsodila prejšnja brezsocialistična večina, o tem bo odločil volivni boj. Če dobe stranke prejšnje koalicije večino, potem za nje pač ne bo imela pritegnitev socialistov posebnega pomena, če pa izgubi večina, potem bo postala pritegnitev socialistov v vlado neizogibna in bodoča češkoslovaška politika bo dobila socialistično barvo. Zato je pravilno, če v sedanjem volivnem boju vse stranke opozarjajo volivce na važnost sedanjih volitev, ker bodo te dejansko za smer češke politike največje važnosti. To je dobro razumela ljudska stranka. Z mogočnimi proslavami ob svetovlačevskem tisočletem jubileju je ves češki narod opozorila na svetovlačevski ideal in to na tako mogočen način, da je postal ta kar sam od sebe volivno geslo. Na tisoč let starih temeljih sv. Vavla treba zgraditi češkoslovaško državo, večno pravilni ideali sv. Vavla morajo postati tudi ideali novi državi in to zlasti v sedanji dobi, ko je povojna doba omajala vse npravnstvene temelje. S praktičnim delom pa je šramekova stranka dokazala tudi, da zna delati in nad vse značilno je opravičevanje komunističnega voditelja Jileka pred Moskvjo, da je moral reči dan propasti, ker je uspešno socialno-politično delo ministra šrameka onemogočilo komunistično agitacijo. In ko ob enem opozarja ljudska stranka na že neizogibno postalo diktaturo agrarcev, ki jo zlasti občutijo kmetje pri agrarni reformi, se enako na učinkovit način priporoča volivcem ter zlasti revnemu podeželskemu ljudstvu, jedru svoje armade. Zato je verjetno, da bo katoliški tabor svojo pozicijo ohranil in da bo morala nova češkoslovaška vlada njegova načela upoštevati še v večji meri.

Najbolj glasen je boj na socialistično-komunistični fronti. Tu je fraza še vedno močnejša od realnega dela in apel na instinkte še vedno najmočnejše sredstvo. A ne več tako učinkovito kot v prejšnjih letih. Ta izkušnja je zlasti zadela komuniste. Skoraj milijon glasov so dobili pri prejšnjih volitvah in okoli 40 poslancev. Sedaj so njih nade mnogo manjše. Na eni strani je razkol v lastnih vrstah vedno močnejši, odpor proti diktatu Moskve stalno krepkejši, da je eden prvih ideologov komunistične stranke dr. Jan Skala javno nastopil proti komunistični listi. Viden znak komunistične razbitosti je tudi njihov lista. Skoraj vsi bivši poslanci in senatorji so izpadli iz liste, očiten znak, da je celo vodstvo stranke moralo javno priznati, da je bilo vse delo komunističnih poslancev v prejšnjem parla-

Za notranjo kolonizacijo

Izjava bana dr. Šiloviča »Slovenca«

Zagreb, 25. oktobra. (Tel. Slov.) Danes je vaš dopisnik obiskal g. dr. Šiloviča, bana Savske banovine, ki se je do zadnjih dni mudil v Belgradu. Gospod ban je pristrčno kakor vedno sprejel Vašega dopisnika ter mu ljubeznivo dovolil intervju. Vaš dopisnik ga je zaprosil, naj bi obširneje obrazložil vprašanje o notranji kolonizaciji naše države, o čemer je dal neke izjave že pred kratkim.

Nato je g. ban pravil, da ni nič prirodnejše, nego da se naš zdravi in močni narod iz neplodnih in revnih kraških krajev preseli v plodne in slabo obljubene predele naše domovine. Toda notranjo kolonizacijo je treba izvesti sistematično. »Upam«, je nadaljeval g. ban, »da se nam bo vsem devetero banom skupno z g. ministrom za kmetijstvo posrečilo v tem vprašanju najti ugodno rešitev. Pristopili bomo takoj k delu za to stvar, ki je ravno v današnjih dneh zelo nujna. Narodna zaščita že od svojega postanka rešuje na izvanredno uspešen način vprašanje notranje organizacije. Posebno si je vzela kot nalogo kolonizacijo revnejših otrok iz kraških krajev v kmetijske rodline brez otrok ali v plodnejše pokrajine. V teku 15 let svojega postanka je kolonizirala narodna zaščita 50 tisoč otrok. Mnogo od njih je že odraslih in so že ustanovili svoj dom. S tem delom izvršuje narodna zaščita to, kar dela pametni sadjar: presadi bilke od tam, kejr so na gosto skupaj, na mesta, kjer so redke. In zemljišče je pri nas zelo ugodno! S tem svojim delom ne rešuje narodna zaščita le socialna in humana vprašanja, temveč se loti tudi enega najvažnejših nacionalnih poslov.

Zavedati se namreč moramo, da se bo začel vseljevati v naše kraje močni in žilavi inozemski element, ako ne bomo mi izvršili notranje kolonizacije. Penetracija tujcev bo tako velika, da je ne bomo mogli ustaviti. O tem priča zgodovina poslednjih 50 let, v katerih je nad 1 milijon naših najmočnejših in najsposobnejših delavcev odšlo v Ameriko.

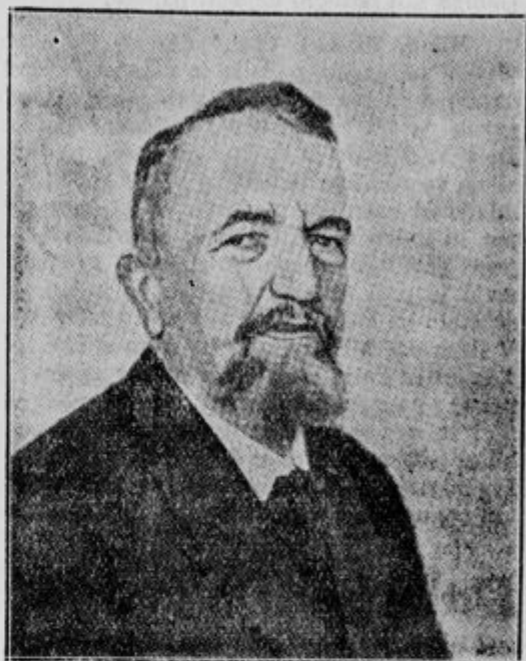
Narodna zaščita, katere predsednik bom ostal tudi v nadaljnjem, bo v bodočnosti še na-

prej izvrševala in se posvetila temu delu. Nadeja se pri tem podpore vseh merodajnih faktorjev in naroda. Kolonizacija velja v večji meri še za sirote, sorodnike naših izseljencev, ki so umrli ali izginili. Otroke teh izseljencev štejem med najsiromašnejše. Saj je oče odšel v svet, ker doma ni mogel prehraniti svoje rodbine. Večina izseljencev se je pred odpotovanjem zadolžila in s tem natovorila breme svojcem, ki so ostali v domovini. Vsak si lahko predstavlja, v kakšni bedi morajo živeti ti otroci. Kako morajo živeti sedaj, ko jim je šlo že tedaj slabo, ko je oče doma zanje delal. Kakor je narodna zaščita že od svojega početka posvetila svojo brigo siromašnim sorodnikom izseljencev, tako bo tudi delala še intenzivneje v bodoče.

Prirodno je, da bodo otroci izseljencev, ki imajo še mater, ostali pri njej, kajti ona je zanje najboljša vzgojiteljica, ker jih najbolj ljubi. Narodna zaščita pomaga tem revežem z denarjem, hrano in obleko.

To svojo nalogo bo narodna zaščita izvrševala sedaj, ko ima takozvani Šilovičev zakladni dom v Zagrebu še veliko uspešnejše. Z zadovoljstvom se je g. ban izrazil o tem. Nadalje je g. dr. Šilović pravil, da bo narodna zaščita iz dohodkov zakladne zgradbe lahko plačevala letnih 100.000 Din za posojilo, ki ga je dobila od ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje. Z ozirom na to, je posebno hvaležen socialnemu ministru dr. Drinkoviću. Odplačevalo se bo tudi onih 541.000 Din, ki jih je poklonila zakladu Hrvatska bratska zajednica v Pittsburghu.

Nato je g. ban izjavil, da se bo posebno kot ban lahko intenzivneje brgal za to važno narodno delo. Vsa akcija bo zelo uspešna, ako se bo izvršila koordinantno z delom vseh banov in centralne vlade. Nadalje je dr. Šilović dejal, da bo nastopil svoje mesto, ko se točno odredi kompetenca banov. »Ko nastopim«, je končal g. dr. Šilović, »bom posvetil vse svoje moči konstruktivnemu narodnemu delu v Saviški banovini.«

Dr. Šilović,
ban Savske banovine.

18 milijard za oboroževanje

Belgrad, 25. okt. (Tel. »Slov.«) Danes so se mudili v Belgradu delegati mirovnega kongresa v Atenah in zastopniki mednarodne Lige za mir. Ob 11 so jih sprejeli domači in tuji belgrajski časnikarji v Novinarskem domu, kjer je imel predavanje belgijski senator La Fontaine. Belgijski senator je v svojem govoru pridal nekatere opazke, ki naj bi služile kot pojasnilo njegovega atenskega govora. La Fontaine se je obračal zoper sedanje oboroževanje in ugotovil, da se je nekaj izdalo za oboroževanje 11 milijard zlatih frankov, danes pa 18 milijard. Vendar pa La Fontaine ni idealist ali megaloman, ampak kakor pravi sam, treba je paziti tudi na to, da pacifiistično delo ni mogoče brez redne obrambe. Po La Fontainovem govoru so posegli v debato še drugi predstavniki mirovne lige, ki so na potu v svojo domovino. Zanimiva je bila ugotovitev poljskega delegata Dibanovića, ki je zatrdil, da je bil on edini slovanski delegat. Mora priznati, da se za idejo za mir ravno Slovani zelo malo brigajo in da smo si ravno mi največ v neprijateljskem sorazmerju med seboj.

Ob 13 je domači tisk v zvezi s presbirom priredil v »Srbskem kralju« obed, katerega so se udeležili vsi predstavniki našega tiska in diplomati. Med gosti smo opazili tudi papeškega nuncija Pellegrinettija in nemškega poslanika na našem dvoru dr. Köstnerja.

Ponudbe mednarodnega kapitala

Belgrad, 25. okt. (Tel. »Slov.«) V Belgradu se mudijo zastopniki velikega koncerna z nemškim, francoskim in švicarskim kapitalom, ki so ponudili našemu trgovinskemu ministru, da bodo rabili v naši državi 15 velikih levatorjev. Zastopniki obljublajo za slučaj, da bi se jim dovolila koncesija, da bodo postavili levatorje v najkrajšem času. Z ozirom na ta predlog tujih firm je pripomniti, da se tudi jugoslovanske domače banke potegujejo za isto koncesijo. Od strani krogov trgovskega ministristva se čuje verzija, da bo predlog te tuje firme našel z ozirom na to dejstvo slab odmev.

Vrhovni zakonodajni svet

Belgrad, 25. okt. AA. Prihodnja seja vrhovnega zakonodajnega sveta bo v torek 29. t. m. ob 16. Na dnevnem redu te seje bo pretes za kongskega načrta o zadužbinah.

Sadovi razoroževanja

Newyork, 25. oktobra. AA. V Louisvillu v državi Centucky je imel predsednik Združenih držav Hoover velik govor o svojih nadaljnjih ciljih. Njegova vlada bo skušala izgraditi enoten sistem vodnih potov, ki naj poveže vse ameriške reke in jezera med seboj. Troški za te velike gradnje bodo obremenile državni proračun z letnimi 20 milijoni dolarjev, kar je toliko, kar stane ena vojna ladja. Predsednik je nadalje izjavil, da bo Amerika na osnovi sklepov razorožitvene konference v Londonu lahko omejila izdatke za gradnjo vojnih ladij in da bo to najlepši način pretvarjanja mečev v pljuge.

O podaljšanju stanvanjske zaštite

Čuden predlog belgrajskih hišnih posestnikov za ukinjenje zaštite v Sloveniji

Belgrad, 25. okt. (Tel. Slov.) Kakor znano izgubi stanovanjski zakon s 1. prihodnjega meseca svojo veljavo. »Kakor smo že javili, se je v ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje javilo mnogo deputacij od obeh strani tako od hišnih lastnikov, kakor tudi od strani najemnikov. Vsi ti so predložili različne predloge, od katerih gredo eni za tem, da se stanovanjska zaščita ukinе. Vaš dopisnik je imel priliko razgovarjati se z člani belgrajskega društva hišnih najemnikov, ki so mu izjavili, da so izdelali tozadevni predlog in da upajo, da bodo z njim tudi uspeli. V njem predlagajo sledeče:

Stanovanjsko vprašanje je v naši državi tako različno, da mora biti stanovanjska zaščita po različnih krajih različno urejena. Nekaterim mestom bi bilo direktno v blagoslov, ako bi se stanovanjska zaščita ukinila. Razmere v drugih krajih so zopet take, da bi nižji uradniški in delavski sloji brez stanovanjske zaštite ne mogli izhajati. Zato je po dolgotrajnem posvetovanju Društvo belgrajskih hišnih najemnikov sklenilo, da predložijo sledeči predlog, o katerem pravijo, da bo sigurno sprejet, oziroma, da so dobili zanj pritrditve tudi od drugod. Stanovanjska zaščita naj se po tem predlogu deloma podaljša. To podaljšanje pa, naj se omeji le na gotove sloje, ki so v prvi vrsti potrebni in sicer so to nižji uradniški in delavski stanovi. Kar se tiče krajev, kjer bi stanovanjska zaščita prišla v po-

štev, je razlikovati mesta z dragimi in razmerno cenejšimi stanovanji, dalje mesta, kjer je stanovanj zadosti in kjer jih primanjkuje. Zato predlagajo, naj bi se n. pr. za Slovenijo stanovanjska zaščita ukinila, istotako za večji del Hrvatske, ker v teh krajih vladajo normalne razmere. Med mesta, ki bi imela nadalje stanovanjsko zaščito za spodnje sloje, naj pride v prvi vrsti vsled svojega značaja in posebnih razmer vpoštev centralno mesto Belgrad. Poleg Belgrada navedajo belgrajski najemniki še nekatere druga mesta. Slovenija kot rečeno bi torej po tem predlogu izpadla iz stanovanjske zaštite. Seveda je ta stvar odvisna od končne odločitve.

Definitivna odločitev o tem, ali se splošna stanovanjska zaščita podaljša ali ne, in v kaki meri se bo podaljšala, bo padla tekom jutrišnjega dneva.

Konferenca o delavski zakonodaji v Ljubljani

Belgrad, 25. okt. (Tel. »Slov.«) 6. prihodnjega meseca se vrši v Ljubljani konferenca o delavski zakonodaji. Razen delegata glavnega sekretarijata delavskih zbornic so pozvani na to konferenco tudi vsi znani predstavniki socialnih ustanov, delavskega značaja.

ja za agrarce zelo poslabšala in zato je verjetno, da bo Hlinka narastel na njihov račun. A tudi na račun komunistov in socialistov, ki so pri prejšnjih volitvah od nazadovanja Hlinkove stranke največ pridobili.

Napačno pa je misliti, da bi tudi največja Hlinkova zmaga škodovala češkoslovaški drž. skupnosti, temveč bo narobe Hlinka tembolj utrdil češkoslovaško državno misel, čim bolj bo zmagal. Samo premagani Hlinka bi se zahteval v ekstremizem.

Vroč je volivni boj na Češkoslovaškem, toda naj bo njegov rezultat kakršenkoli, bo le utrdil češkoslovaško državno misel, ki je že izven debate in nad vsemi strankami. Da je to znova potrdil volivni boj, je njegov nedvomen pozitivum.

Po atentatu na ital. prestolonaslednika

Podrobnosti o atentatorju — Kampanja lašistovskega tiska proti Franciji

Rim, 25. okt. AA. Italijanski kralj je uradno sporočil svetemu očetu zaroko princa Umberta z belgijsko princeso Marijo. V svojem odgovoru je papež podelil mladima zarobencema svoj apostolski blagoslov.

Rim, 25. okt. AA. Poroča italijanskega prestolonaslednika Umberta z belgijsko princeso Marijo bo po vsej priliki januarja meseca. Poročno slavlje bo izredno javljeno. Poroča se bo vršila v rimski baziliki Santa Maria degli Angeli; obrede bo opravil kardinal Gamba kot posebni delegat papeža.

Milan, 25. okt. (Tel. »Slov.«) Po ugotovitvah milanske policije je atentator Ferdinando de Rosa milanski najdenček. Njegov varuh je bil socialistični poslanec Casali. Do 1. 1927 je de Rosa studiral pravo na turskem vseučilišču. Policiji je bil že kot 21 letni mladenič znan kot nevaren nasprotnik režima, ki tudi v dijaških krogih ni prikrival svojega protifašističnega mišljenja. Francosko mejo je prekorčnil dva tedna po milanskem atentatu na kralja, ko je napravil izlet v Alpe. V Parizu je bil tajnik glavnega urednika lista »Avanti« Petra Nennija. Že kot student je nekoč z neprevidnim ravnanjem z revolverjem ubil nekega egiptskega studenta. Takrat pa je bil oproščen. »Corriere della Sera« ga imenuje emisarja II. internacionalne in protifašističnih begunskih krogov v Parizu, kjer se je zlo-

činski načrt skoval in atentator preskrbel z denarnimi sredstvi.

Rim, 25. okt. (Tel. Slov.) Zdi se, da so se italijansko-francoski odnosi radi bruseljskega atentata zopet zelo ohladili. Vsi današnji večerni listi dolžijo indirektno Francijo skrivde pri bruseljskem atentatu s tem, da Francija trpi emigrante. Priprava zločinov, naperjenih proti vsemu italijanskemu narodu, bi bila nemogoča, če bi Francija ne trpela emigrantov. Časnikarski boj se je danes v italijanskih listih že poostiril do sledeče alternative: ali naj Francija temeljito pomeže z emigranti, ali pa naj se končno odreče francoskemu-italijanskemu prijateljstvu. Ta zahteva je v vseh italijanskih večernih listih tako jasno in enako navedena, da je domnevati, da se s tem ujava nov diplomatski korak Italije v Francijo. Do kolike mere so razgreti duhovi, je mogoče razvideti iz sledečega uvodnika v »Imperu«: »Če so stvari take, kako se je potem mogoče ogniti domnevi, da hoče Francija pognati Italijo v vojno? Fašistična Italija je dovolj dolga svojo miroljubnost in se noče sedaj nič več izpostavljati obreganju iste Francije, katero je Italija pred nekoliko leti obvarovala težke usode, da bi jo razbili nemški topovi. Ali naj Francija razbije gnezdo zločincev, katero je do sedaj negovala, ali pa bodo Italijani sami skrbeli za to in to gnezdo razkadili. Če bi pa list po ponovno podanih dokazih italijanskega prijateljstva ne dal Italiji absolutnih varnosti, bi to pomenilo, da Francija hoče vojno.

Daladieru poverjena sestava nove vlade

Pariz, 25. okt. (Tel. »Slov.«) Predsednik republike Doumergue je danes po enourni konferenci poveril sestavo nove vlade Daladieru. Daladier je sprejel mandat s pridržkom, da ga odobrijo tudi njegovi politični prijatelji. Definitivno bo odgovoril jutri popoldne. Daladier se je takoj po konferenci v Elizeju vrnil v Reims, kjer se nadaljuje zasedanje radikalne socialne stranke, da se tam najprej sestane z vodilnimi parlamentarci. Še danes ga iz Reimsa pričakujejo zopet nazaj v Pariz, kjer bo nemudoma začel pogajanja s političnimi sosednimi skupinami.

Daladier je predsednik radikalnih socialistov, ki so bili v zadnjem času v ostri opoziciji proti Poincaréju in pozneje Briandovi vladi. — Najmočnejši predstavnik radikalnih socialistov je znani lyonski župan Herriot, ki je leta 1924 sestavil levičarsko vlado, ki pa je že po nekaj mesecih morala odstopiti. — Tokrat radikalni socialisti očitno računajo na pomoč socialistov, ki imajo v parlamentu 100 poslancev. — Predsednik republike je sledil parlamentarnim tradicijam, ko je poveril sestavo vlade Daladieru, kar so rad. socialisti najmočnejša parlamentarna skupina.

Pariz, 25. okt. (Tel. »Slov.«) Včerajšnji sklepi radikalne socialne stranke v Reimsu in poziv Daladiera k predsedniku republike omogočajo, da se reši vladna kriza v 24 urah.

Izzivanje Madjarov

Nov incident na češko-madjarški meji

Praga, 25. okt. (Tel. »Slov.«) Listi poročajo o novem obmejnem incidentu na obmejni postaji Szob, ki leži na madjarskem ozemlju, kjer so včeraj češkoslovaški kontrolni organi odrekli prehod preko meje nekemu madjarskemu državljanu, katerega potni list ni bil v redu. Po odhodu vlaka je prišel madjarski policijski konceptni uradnik dr. Lazar v uradne prostore češkoslovaške potniške kontrole in zahteval, da se vrne potni list, ki so ga češkoslovaški uradniki zaplenili. Ko so to

odklonili, je pripeljal dr. Lazar s seboj dva detektiva in dva vojaka z orožjem, ki so zasedli uradne prostore češkoslovaške potne kontrole, dva madjarska mejna stražnika pa sta se postavila pred okna urada. Dr. Lazar je zagrozil, da bo dal aretirati češkoslovaškega obmejnega stražnega inspektorja Barneta, navzile temu pa je češkoslovaški urad še nadalje odklanjal izročitev potnega lista. Nato se je dr. Lazar s silo polastil potnega lista in ga raztrgal na kosce. Dogodek bo imel diplomatske posledice.

Protiboljševiška zarota na Kavkazu

Deset justificiranih — Tudi kubanski kozaki se upirajo

Moskva, 25. okt. (Tel. »Slov.«) Po poročilu voditelja GPU za severni Kavkaz Jevdokimova se je tam odkrila zelo razširjena protirevolucionarna zarota. Več kot 10 zarotnikov je bilo že ustreljenih. Zarotniki spadajo med ostanke monarhističnih formacij generalov Ulagaja, Švestikova in Kantemirova. Po končani državljanski vojni so te formacije prevzele obliko verske sekte. Njihovo zbirališče je bilo na neki skriti kmetiji, ne daleč od Fožij ob vzhodnem Kavkazu. Tam je zboroval vedno tako zvani svet dvanajstotice. Prava voditelja sta bila neki polkovnik in neki rit-mojster Grigorovič, katere sta bila oba ustreljena. K zarotnikom je spadala tudi bivša opatinja iverskega samostana Mavra Makraskaja, nekoč zagovornica carske rodbine. Sekta imijaslavev je pripravljala oborožen upor ter se je širila njena agitacija posebno med kozaki severnega Kavkaza in med kubanskimi kozaki. Poroča se dalje, da je bila udušana tudi zarota med Kubanci. Tam je neki Savicki, vodilni udeleženec prejšnje protirevolucionarne vstaje generala Sevalskega, ustanovil organizacijo, ki je vršila teroristične akte proti sovjetskim napravam. Savicki in njegovi tovariši so bili ustreljeni.

Moskva, 25. okt. AA. Iz Novega Sibirskaja poročajo o novi akciji kulakov proti hlebozagotovcem, ki je dobila v tem okraju organiziran značaj. Teror in sabotaža sta na dnevnem redu. Vrh tega so kulaki razširjali nelegalno literaturo. Kot odgovorne za to akcijo kulakov so oblastva aretirala več kmečkih voditeljev.

Pred formalno ostavko čsl. vlade

Praga, 25. okt. (Tel. Slov.) Predsednik republike Masaryk se je danes iz Topolčanov vrnil v Prago, da se bo v nedeljo udeležil volitev. Popoldne je imel daljšo konferenco z min. predsednikom Udržalom, ki mu je poročal o položaju. Vlada bo takoj po volitvah demisijsirala, in sicer najpozneje do torka, vendar pa bo do imenovanja nove vlade vodila posle dalje.

MacDonald se vrača v Evropo

Quebec, 25. oktobra. AA. Macdonald se je sredi vkrca na prekontinentalno ladjo, s katero se vrača v domovino.

Odmevi Kajfeževega konkurza

Razprava proti bivšemu prokuristu pred novomeškim sodiščem

Novo mesto, 25. oktobra 1929.

Danes se je vršila pred tukajšnjim okrožnim sodiščem razprava proti Josipu Ilec, bivšemu prokuristu firme A. Kajfež v Kočevju, ki je obtožen hudodelstva goljufije po § 205 a, kaz. zakona.

Razprava se je otvorila ob pol 12. Predsedujoči sodnik okrož. sodišča Alojzij Hočvar, Anton Kuder in Viktor Durini. Državno tožilstvo zastopa prvi državni tožilec Gustav Barle. Zapisnikar g. Sporn. Obtoženec zagovornik je dr. Režek. Zastopnik zasebne udeležene Zadrugne gospodarske banke v Ljubljani je dr. Jurij Adleš. Z ozirom na sile prve razprave so bile pozvane k današnji številne priče, od katerih se nekatere žal niso mogle odzvati, med njimi dr. Rom, dr. Rajh, soproga obtoženca, g. Petek, dr. Slokar, ravnatelj Zadrugne gospodarske banke, in Rihard Schwiniger, ravnatelj Mestne hranilnice ljubljanske. Po zapirski novih prič se je razprava zaključila in nadaljevala popoldne ob dveh.

Pri popoldninski razpravi sta se pričitali obe obtožnici. Vsebinska prva je v glavnem sledeča: Državno pravdnstvo v Novem mestu vlaga pri okrožnem sodišču zoper Josipa Ilea obtožbo, da je obtoženi v času od 16. do 22. aprila 1928 potem ko je Mestna hranilnica v Kočevju vložila pri okr. sodišču v Kočevju izvršilni predlog ter prišla z izvrševanjem svoje terjatve od firme Anton Kajfež v znesku 7.218.609,20 Din ter so Mestni hranilnici v Kočevju sledili še številni drugi upniki, izvršil kot prokurist firme A. Kajfež, ki je postala nelikvidna, izvršil sledeča kaznivna dejanja:

I. 16. aprila 1928 je cediral terjatve firme A. Kajfež proti gozdnemu uradu Karla Auersperga in obračunski saldo v znesku ca. 70.000 Din odvetniku dr. Drago Marušiču v Ljubljani. II. Dne 17. aprila 1928 je v Crnomlju prodal celo tam ležečo zalogo lesa firme A. Kajfež g. Rendeliju za 187.000 Din. III. 18. aprila 1928 je v Crnem logu prodal tam ležečo zalogo firme A. Kajfež g. Josipu Braunu za 250.000 Din. IV. Istega dne je na Brajdici pri Sušaku prodal skladišče in pisarno firme A. Kajfež tvrdil A. Kajfež jun. in Milan Kajfež za 30.000 Din. V. 23. aprila 1928 je v Kočevju prodal 881 m³ bukovega lesa firme A. Kajfež Juliju Kajtnu za 34.000 Din. Zakrivil je s tem hudodelstvo goljufije po § 205 a kaz. zakona. Obtoženec je prokurist podjetja A. Kajfež v Kočevju, ki je v zadnjih letih nazadovalec ter prišla v vedno večje plačilne težave. Tako je že bilanca za leto 1926, izkazala ogromno izgubo 2.449.641,95 Din. V prihodnjem letu so sklenili upniki, da rešijo trdno poloma konzorcijsko pogodbo, s katero naj bi se dosegla sanacija firme.

Nesoglasje med konzorcijskimi upniki na eni in dolžniki na drugi strani je povzročilo, da so upniki kljub tej pogodbi predlagali otvoritev konkurza sodišču v Novem mestu, ki pa predlogom ni ugodilo. Višje deželo, kot rekurzno sodišče je odlok okrožnega sodišča v Novem mestu spremenilo ter otvorilo konkurz. Vsi revizijski rekur-

zi so firme A. Kajfež je končno stol sedmorice v Zagrebu spremeni spodbijani sklep rekurznega sodišča ter v postavi prvostolnega sklepa, s katerim se zavrača predlog na otvoritev konkurza. Na ponovni predlog upnikov, je nato okrožno kot konkurzno sodišče v Novem mestu vendar otvorilo konkurz nad imovino A. Kajfeža ter se ta odločba ni več spodbila. Iz poročila davnega okrožnega glavarstva v Kočevju je posneti, da je tvrdila A. Kajfež od leta 1923 dalje delala z izgubo. Naravnost porazni so za njeno poslovanje podatki inšpektorja, sestavljeni upravniku konkurzne mase notarju dr. Grobelniku. Po tem inventarju znaša skupna vrednost imovine A. Kajfeža le 10.254.550,89 Din, dočim znaša dolg skupno ogromno vsoto 20.092.509 Din 99 par, od katerih je 20.227.240,84 Din nespornih. Po odloku stola sedmorice v Zagrebu, s katerim se dvigne konkurz in vpostavi prvostolni sklep, da se predlog na otvoritev konkurza zavrača, je okrožno kot rekurzno sodišče v Novem mestu obvestilo okrožno sodišče v Kočevju brzojavno dne 16. aprila 1928 ob 10 dopoldne.

Ob tej za dolžnike ugodni rešitvi pa se je v Kočevju nedvomno vedelo pred obvestitvijo. Kajti Mestna hranilnica v Kočevju je že 14. aprila 1928 predložila sodišču v Kočevju terjatve v znesku 7.218.609,20 Din. Izvršba je bila dovoljena 16. aprila 1928. Istega dne je prišel na sodišče izvršilni predlog Kranjske hranilnice v Ljubljani Jurija Stiene in Mestne hranilnice v Kočevju.

Nadalje je bil vložen pri okrožnem sodišču v Kočevju predlog za izvršbo terjatve proti Juriju Kajtnu. Obtoženec sam prizna, da je bil že 14. aprila 1928 obveščen o sklepu stola sedmorice v Zagrebu. Nadalje pravi, da mu je v tem času prišlo na uho, da nameravajo konzorcijski upniki znova predlagati otvoritev konkurza. Kljub temu je obtoženec prišel razpolagati z dolžnikovim imetjem na očitno škodo nekaterih upnikov.

Vsebinska druga obtožnica je sledeča: Josip Ilec se obtožuje krivega pričevanja po § 199 a kazenskega zakona, storjeno s tem, da je v pravi Zadrugne gospodarske banke proti Josipu Rölju po krivem pričal. V tej pravi je namreč navajal obtoženec, da je Merkantilna banka v Kočevju imela kredit v Ljubljanski kreditni banki, kar se je pri razpravi izkazalo kot neresnično.

Po prečitanih obtožnicah se je vršila razprava. Obtoženec je imel dolg zagovor. Z ozirom na drugo obtožnico je priznal, da je dobil menico in jo poslal Češki industrijski banki pod svojim imenom z naročilom, da jo kasira in denar izroči firmi Kajfež in drug, katere lastnika sta Kajfežova sinova. Priča Perenič pa izjavi, da je drugi dan rubežni bil navzoč tudi Josip Ilec. Ta je to odločno zanikal. Priča pa je na svoji izjavi trdno vztrajal in trdil, da je Ilec poskušal zavlačevati delo s tem, da je silil, naj se poprej izmerijo deske, tračnice itd., kar so pa sodni organi odklonili.

Razprava je trajala do pol sedmih zvečer in se je zaradi slabe razsvetljave morala prekiniti. Nadaljevala se bo jutri ob 8 in bo trajala še dva dni.

Seja ljubljanske občinske uprave

Snoči ob 5. uri se je vršilo nadaljevanje seje ljubljanske občinske uprave, ki je bila v sredo prekinjena.

Na dnevnem redu je bilo najprej nadaljevanje poročila gradbenega odseka.

Zanimivo poročilo prof. Jarca o regulaciji Ljubljane prinašamo na 5. strani. Pri debati o poročilu prof. Jarca je govorilo več občinskih svetnikov. Omembe vredna je opazka ing. Dietricha, ki je ugotovil, da bi z regulacijo Ljubljane dobila Ljubljana na svojem pomeirju prvo hidrocentrale. Ta bi stala na Ambrozevem trgu in bi proizvajala 500 do 600 HP ter bi lepo dopolnjevala sedanjo kalorično električno centralo.

V komisijo za regulacijo Ljubljane sta bila nato izvoljena kot zastopnika mestne občine prof. Jarc in obč. svetnik Turk.

NADVOZ NA DUNAJSKI CESTI

Prof. Jarc poroča nato o vprašanju prehoda na Dunajski cesti in o rekurzih, ki so bili vloženi proti načrtu regulacije. Idejni zamiselek te regulacije, katerega je odobrila tudi tukajšnja organizacija inženierjev, predvideva nadvoz s 4% strm-cem. Klanec bi se pričel nekako pri Janeza Trdine ulici in bi se na drugi strani železnice nadaljeval v enakem razmerju. Proti temu načrtu so se predvsem pritožili posestniki, ki so že zidali ali pa še nameravajo zidati ob Dunajski cesti in katerim je mestna občina izdala stavbno prepoved. Poročevalec je predlagal, naj se vsi ti rekurzi zavrnejo.

Obč. sv. dr. Gregorič odločno nasprotuje zgradbi nadvoza.

Župan dr. Puc opozarja, da sedaj še ne gre za to, ali naj občinski svet sklepa o nadvozu ali podvozu ali preložitvi kolodvorov, temveč le za to, da se zavaruje za izvedbo regulacije potreben prostor in da se ga ne podružuje z novimi stavbami.

Ing. Dietrich pledira za razširjenje sedanjega kolodvorov, ki ne odgovarja več potrebam Ljubljane. Dnevno odhaja iz Ljubljane do 90 vlakov, letno pasira kolodvor 1 milijon potnikov. Potrebno je, da se tovarni promet, kurilnica in ranžirne naprave prenese izven mesta. V sredi mesta naj bo kolodvor namenjen le za osebni promet. Ing. Dietrich predlaga v tem smislu resolucijo:

Visoka vlada se pozivlja, da takoj prične s predelavo za ureditev ljubljanskega kolodvorov v svrhu ustvaritve velikemu prometu odgovarjajočo moderno postajo ter v ta namen postopoma vnese potrebne kredite v državni bužet. Razširitev je neobhodno potrebna z ozirom na vedno naraščajoči promet na ljubljanskem kolodvoru, z ozirom na izredno važno mednarodno križišče in z ozirom na to, da ta kolodvor, zgrajen pred 80 leti, nikakor ne odgovarja sedanjim zahtevam moderne Ljubljane in predstavlja skrajno življenjsko nevarnost za potnike in za vse prometno osobje. Ureditev kolodvorov naj izvrši železniška uprava v sporazumu z mestno občino Ljubljano.

Dodatek dr. Jeriča: Železniška uprava se pozivlja, naj pri tem upošteva, da bi bila za Ljubljano najidealnejša rešitev poglobljenje železniške proge, ker bi edino ta rešitev Ljubljano opustila za vedno železniškega oklepa brez škode za njene gospodarske in estetske interese.

Dr. Jerič dokazuje, da je iz gospodarskih in vseh drugih vzrokov se neumestno misliti na prenos vsega kolodvorov. Ta naj bo tam, kjer je, samo razbremenjena naj se. Nemogoča je tudi misel kakega nadvoza in podvoza. Jeklenege oklepa železnice, v katerega je vključena Ljubljana, ne gre še krepiti in utrjevati z nasipi ali s predori. Edino možna rešitev tega problema je poglobljenje železniške proge v mestu. V tem smislu predlaga govornik tudi dodatek k resoluciji ing. Dietricha.

Obč. sv. Bahovec opozarja na to, da je

Ljubljansko prebivalstvo odločno proti vsakemu podvozu ali nadvozu ter je mnenja, da je celo sedanje stanje boljše kakor pa bi bila ta ali ona rešitev. V ostale mpa govornik podpira mnenje dr. Jeriča o poglobitvi železniške proge.

Obč. sv. Likar podpira predlog odseka o rezerviranju nekaj parcel in opozarja na to, da se bi z regulacijo svetokriškega okraja vrednost parcel znatno zvišala.

O tej zadevi se je razvila debata, nakar je bil sprejet predlog, da se vsi rekurzi v tej zadevi zavrnejo. Sprejeta je bila tudi Jarc-Dietrich-Jeričeva resolucija ter končno predlog dr. Gregoriča, da se osnuje poseben pododsek, ki bi ga tvorili po trije člani finančnega in gradbenega odseka in ki bi se bavil s to zadevo. Na dnevnem redu so bili nato razni predlogi in interpelacije. Občin. svetnik Olup je predlagal, da se osnuje na Gradu zavetišče za otroke. Sprejet je bil nujni predlog o ustanovitvi odseka, ki bi proučeval, v kak meri in na kak način naj mestna občina še nadalje sodeluje pri reševanju stanovanjske krize. Sledile so še razne interpelacije.

PREDLOGI OBČ. SVETNIKA DR. PUNTARJA.

1. Podpisani prosi pojasniti, koliko stanejo pogosta potovanja članov občinskega sveta v razna mesta.

2. Občinski svet skleni znižati potovalne stroške občinskih svetnikov za 20% in ta prihranek nakazovati ubožnemu zakladu mestne občine.

3. Občinski svet skleni, da se vsako leto točno navedo v letnem obračunu vse svote za vsako osebo posebej, ki je prejela od mestne občine plačane potne stroške, kakor tudi celotno svoto o izdanih potnih stroških.

4. Občinski svet skleni, da se vsakokoli proračun razdeli med občinske svetovalce 10 dni pred razpravo sejo v svrhu temeljitega proučevanja.

5. Občinski svet mesta Ljubljane skleni izdati poseben zemljevid mesta z vsemi najnovejšimi ulicami v poljudni priročni knjižici.

6. Obč. svet mesta Ljubljane skleni: Nujno naj se obvarujejo spomeniki na starem pokopališču pri sv. Kristofu popolnega razpada. To gre zlasti za spomenike eminentne kulturne vrednosti slovenskega naroda. — Najbolje je, da se na tem pokopališču postavi poseben hram, ki bo ohranil potomcem spomin na najboljše slovenske može z njih nagrobnimi spomeniki vred.

7. Občinski svet skleni, da se zid ob Samotni (sedaj Costovi) ulici podere in grmovje odstrani. Dalje časa se je župan mudil pri odgovoru na interpelacijo o mestni zastavljalnici. Župan obžaluje »ton« interpelacije in da dejstvo, da je bila priobčena v listih, češ da se hoče s tem vzbuditi pri občinstvu sumničanje uradnikov zavoda in zmanjšati njegov ugled. Župan ugotavlja, da uradniki niso izvršili nobenih poverb ali malverzacij, temveč le neke upravne nerednosti. Župan si bo vedno premislil, predno bo uvedel disciplinsko postopanje ali še celo suspenzijo kakega uradnika. V tem slučaju pa po županovem mnenju ni bilo poyoda za eno ne za drugo.

Na interpelacije dr. Puntarja je župan odgovoril, da so potovanja obč. svetnikov in uradnikov redka ter so stroški določeni po dijetah. Radi zemljevida Ljubljane je odgovoril, da gradbeni urad že izvršuje moderen načrt, ki izide, čim bodo za to sredstva. Ostale predloge je odkazal župan odsekom Javna seja se je zaključila ob 8 zvečer, nakar se je vršila tajna seja.

Dunajska vremenska napoved. V severnih Alpah in na vzhodnem robu Alp bo vedno bolj oblačno in najbrže tudi padavine. V južnih Alpah večina oblačno z lahimi padavinami.

Skrbimo za izseljence!

Občni zbor Rafaelove družbe

Dne 24. oktobra t. l. ob 10 se je v beli dvorani hotela Union vršil občni zbor Rafaelove družbe.

Predsednik g. p. Kazimir Zakrajšek, ki je deloval 22 let med našimi izseljenci v Z. d. A., je pozdravil navzoče ter v daljšem govoru dokazal dolžnost domovine, da skrbi za svoje izseljence, katerih imamo na stotisoče v vseh delih sveta.

Poudarjal je, da je potrebno intenzivno delo, da to rano na telesu našega naroda izlečimo. Rado tega je kot predsednik društva sv. Rafaela za varstvo slovenskih izseljencev zaprosil oba slovenska škofa, da se priredi po vseh župnijah ljubljanske in mariborske škofije dne 10. novembra 1929 takoravana

Rafaelova nedelja.

na kateri naj se s prižnic opisuje pot našega izseljenca po širokem svetu in s tem vernikom dokaže dolžnost, skrbeti za naše rojake in sicer: zaradi svojega naroda, zaradi vere in zaradi izseljencev samih.

Naj bi Rafaelova nedelja res pokazala, da slovenski narod v domovini ne misli samo radi tega na svoje sinove v tujini, da od njih dobiva koristi, ampak da nudi tudi pomoč tistim, ki pomoči potrebujejo, in da se ohranijo narodu in veri.

Na to je očrtal podrobno potrebo delovanja družbe sv. Rafaela ter prišel do zaključka, da je dolžnost vsakega, ki ima svojce v Z. d. A., Kanadi, Argentini, Braziliji, Uruguaju, Avstraliji, Franciji, Holandiji, Belgiji in Nemčiji, da pristopi k družbi sv. Rafaela, da pomaga na ta način s svojimi manjšimi prispevki 10 Din na leto vpostavliti vez, ki bo v slučajih potrebe pomagala izseljencem v tujini in sorodnikom in znancom doma.

Tajnik Rafaelove družbe je podal izčrpno poročilo, ki tvori poglavje za se. Zato bomo o njem posebej poročali drugič.

Blagajnik je na to poročal, da društvo ni moglo razvijati svoje začrtano delovanje, ker ni na razpolago potrebnih denarnih sredstev. V blagajni je ostalo samo 900 Din. Največ se je izdalo za knjižico »Izseljencem na pot«, katere tisk je veljal 4532 Din.

V družbeni odbor so bili izvoljeni: gg. p. Kazimir Zakrajšek, Jakob Gašparič, minister n. r. Jože Gostinčar, Valentin Tomc, Franc Miklavčič, Franc Gabrovšek, Leopoldina Dolenc in Vinko Zor. — Za pregledovalca računov sta bila izvoljena gg. župnik Sitar in Lindič.

Tajnik je na to prečital pismo ekspoziture Prosvetne zveze v Murski Soboti z dne 23. t. m., ki se glasi:

Druga žrtev v tujini

M. Sobota, 25. okt.

Pred par dnevi smo pod naslovom »Žalostna smrt v tujini« poročali o smrti št. Horvata, ki ga je zadela v boju za čast delavk, ki so bile pod njegovim nadzorstvom. Dva dni potem se je zgodil v okolici Kneževa drug pretresljiv slučaj. Za dekleti, ki so bile pod nadzorstvom paznika Gašparja so začeli laziti domači fantje. Ker se je Gašpar bal, da bi jih spravili v sramoto, je z vso odločnostjo nastopil zoper njih. Nasilnežev se ni mogel drugače obraniti, ko da je vzel puško in jih je pregal s streljanjem. Fantje so zbežali, toda sklenili so, da se bodo maščevali. Gašparju niso mogli do živega, ker je bil vedno dobro zavarovan, znešli pa so se nad njegovimi delavci. Lotili so se Štefana Zaplatiča iz M. Sobote. Napadli so ga s steklenicami. Glavo so mu z njimi popolnoma razmesarili. Koščki stekla so se zarili v meso in so povzročili zastrupljenje. Nesrečnega fanta so prepeljali v bolnico v Kneževem, ker ga pa tam niso hoteli sprejeti, so ga morali spraviti v osješko bolnico.

Oba slučaja sta vzbudila tako med delavci, kakor tudi doma veliko žalost. Za uboga delavca je že to velika žrtev, da morajo iti tako daleč iskat kruha, še hujše pa je, da morajo prenašati take napade. Doznali smo, da so se Gašpar in drugi pazniki obrnili na merodajne oblasti s prošnjo, da zaščitijo delavstvo pred raznimi napadi. Že isto prošnjo se tudi mi obračamo na vse merodajne kroge, ker nas zelo boli, da se preliva v tujih krajih naša kri. Dogodki iz Slovenske krajine.

Vsaj dinar za Slovensko Stražo

Izseljenci iz Slovenske krajine — največji problem.

Ni nam mogoče, da bi poslali svojega delegata na vaš občni zbor. Smatramo pa za svojo prijetno dolžnost, da vam sporočimo svoj prisrčen pozdrav s toplo željo, da bi rodilo vaše zborovanje čimveč sadov.

Naša Slovenska krajina je gotovo na prvem mestu v Sloveniji, kar tiče izseljenstva, le da je to še vse premalo znano na merodajnih mestih. Približno tretjina našega naroda živi izven domače grude. Zal zelo, da tudi tozadevni uradni podatki še vedno niso popolni. Nadejamo se, da bo nova slovenska banovina — podobno kakor je že začela slovenska samoupravna oblast — posvečala prav posebno pozornost temu vitalnemu vprašanju naše slovenske zemlje.

Naš izseljenec so, to mislimo, da lahko brez ovinkov povemo, tudi izmed slovenskih najbolj zapušteni, saj se pa zanje tudi skoro nihče ne briga. Ekspozitura Prosvetne zveze za Slovensko krajino v Murski Soboti, vrhovna enota vseh katoliških kulturnih organizacij naše krajine, ima v svojem programu na prvem mestu tudi skrb za naše domače izseljence. Po svojih skromnih močeh delamo in skrbimo zanje. S sistematičnim delom, upamo, da bomo dosegli uspeh.

Na ta pozdrav je občni zbor enoglasno sklenil, da se ekspozituri Prosvetne zveze v Murski Soboti pismeno zahvaljuje za pozdrav in zagotavlja posvečati svojo skrb tudi izseljencem iz Prekmurja.

Končno je poročal še g. kaplan Josip Kastelic, ki opravlja službo izseljeniškega duhovnika

pri naših rojakih v Franciji.

ter opisal potrebe in razmere naših ondotnih rojakov, ter priporočal, da skrbimo zanje, da ne bodo izgubljeni za slovenski narod in za našo vero.

Gospod predsednik se je po izčrpanju dnevnega reda zahvalil navzočim, posebno pa še gosp. okr. glavarju Popoviču, ki je zastopal na obnem zboru javno borzo dela kot njen predsednik.

Ko podajamo danes to poročilo o poteku obnega zbora družbe sv. Rafaela za varstvo izseljencev, ki ima svojo pisarno v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 24, priporočamo našim čitateljem, posebno pa onim, ki imajo sorodnike in znance v tujini, naj pristopijo kot člani k družbi sv. Rafaela, da s tem pomagajo upostaviti potrebne vezi med delom našega naroda, ki živi izven meja naše nove domovine Jugoslavije. Člani naj se prijavijo pri svojem župnijskem uradu.

Trgatev v ormoški okolici

Središče ob Dravi, 23. oktobra.

Trgatev je pri kraju. Letošnje vreme, osobito jesen, je silno pripomoglo, da je kvaliteta grozdja taka, kot že dolgo ne. Pravijo, da bo vino tega grozdja na vsak način prekašalo »sedemnajšek«. Samo to je škoda, da ga je tako malo. Mnogi niso naprešali niti polovnjak mošta, dasi so druga leta na istem mestu pridelali do 10 polovnjakov vina. Grozdje je imelo od 20—24% sladkorja, cena mošta pa se suče z ozirom na sladkost od 6—10 Din, kar se zdi našim vinogradnikom premalo.

Mali dogodki iz Slov. Krajine

M. Sobota, 24. okt.

Izreden slučaj. V št. 245. smo poročali o Štefanu Lebar iz Gomilic, ki je moral umreti radi neznatne rane, kateri ni posvečal pozornosti. K slučajju smo doznali naknadno še sledeče: Istega dne, ko je on umrl, je ležala na parih tudi mati njegove snaha, M. Minlič iz Turnišča. Oba je spremljala precej slična usoda. Radi neozdravljive bolezni so odpeljali oba domov in sicer Lebara v petek zvečer, Minličevo pa v soboto zjutraj. Umrli sta oba isti dan; Lebar je zatisnil oči odločne, Minličeva pa zvečer. O izrednem dogodku se po vsej okolici mnogo govori.

Tatovi v Gornji Lendavi. Isto noč so neznani gostje obiskali dve hiši. Izbrali so si grad in Cipotovo trgovino. Iz grada so odnesli večjo množico perila, zlasti posteljnine, iz Cipotove trgovine pa raznovrstno blago.

Nova posojilnica. V nedeljo začne v Dobrovniku poslovati nova posojilnica. Ustanovila se je za dobrovniško župnijo in okolico.

Evharistični kongres

Škofijska konferenca julija meseca v Zagrebu je sklenila, da se l. 1930. kot velika edinstvena prireditev v kraljevini Jugoslaviji vrši evharistični kongres v Zagrebu, obenem pa je odobrila tudi zamisel Osrednje katoliške narodne zveze, da se v zvezi s tem, toda kot samostojna prireditev priredi kulturna razstava katoliških Hrvatov.

Prva predreda so se poverila prevz. škofu krškemu dr. Josipu Srebrničju, ki je izdelal obširen elaborat in prišel v Zagreb, kjer je imel vrsto konferenc. Prevz. nadškof zagrebški dr. Ante Bauer je sklical za ponedeljek, 21. t. m. sejo, kjer so sklenili, da se vrši evharistični kongres od 14. do 17. avgusta 1930. Za predsednika osrednjega akcijskega odbora je bil imenovan prevz. Dominik Premuš, med tem ko se je prireditev kulturne razstave poverila Osrednji katoliški narodni zvezi, ki bo za posamezne skupine sestavila posebne strokovnjaške odbore.

Razstava bo trajala približno dva tedna pred evharističnim kongresom in po tem. Posamezni odbori so že pričeli delovati in razvijajo živahno agitacijo med podeželskim ljudstvom in njega društvu.

Velik vlom v Ribnici

Ribnica, 24. oktobra.

Dne 23. oktobra je dobil g. Josip Divjak, trgovec v Ribnici, anonimno pismo, oddano tega dne na pošti v Ribnici, v katerem ga nekdo opozarja, da hodi ponoči okrog njegove trgovine sumljiva oseba. Morda odpira celo njegovo trgovino, morda tudi trgovino njegovega sosedu g. Pokovca. Naj torej g. Divjak ostane ponoči v temi včasih v trgovini, morda sumljivega človeka zaloti. G. Divjak na pismo ni ničesar dal in je šla tudi ta večer vsa družina k pokoju. Takoj ta noč pa je bila za Divjakovo trgovino usodna.

Tat je na dvorišču pri oknu nakrenil železno mrežo ter zlezel v hišo. Moral je biti šibke postave, ker bi količjak krepak človek ne mogel zlezti skozi ozko odprtino. Nato je od znotraj ven odkavčl vrata in jih odprl z vetrihom na prosto, da je imel za vsak slučaj prost odhod. Vetrih je pustil v vratih. Ko je imel vse pripravljeno za odhod, jo je krzno krenil v zgornje nadstropje in še

potrkal na hodniku na vrata.

Domača hčerka je slišala ropot, toda misleč, da hodi kdo domačih, se ni dalje zmenila za to. Bilo je baže okrog treh zjutraj.

Ko se je tat prepračil, da v hiši še vse spi, ker ni odziva na njegovo trkanje, je krenil v prodajalno. Je-li bil sam ali je imel tudi pomočnike, se še ni dognalo. Skoro gotovo jih je moralo biti več, ker bi en sam ne mogel odnesti toliko blaga. Izbral je samo boljše obleke, predvsem več bal sukna za moške obleke, mnogo finih moških sraj, svilenih šerp, nogavic, kalodonta, zobnih ščetk in drugega; dišal mu je tudi konjak in čokolada. Tako ima g. Divjak škode za okroglo

50.000 Din.

Ko si je zlikovec nabral dovolj blaga in krepčl, je izginil skozi dvorišče, dočim je tudi to pot pustil vetrih v vratih, ki drže na dvorišče. Videti je, da mu je bil ves plan trgovine in vsak predal znan. Blago je znašal

pod Cenetov kozolec,

odkoder ga je ekspediral dalje. Zjutraj so pod kozolecem dobili nekaj malega blaga, pokrito z malim kupčkom detelje. Moral je biti skrajno drzen vlomilec, bržkone pa je bila cela vlomilska tolpa. Na stopnicah skozi dvorišče se poznava, da je imel gumijeve pete. Orožniki so pridno na delu. Vsaj tistega, ki je g. Divjaku pisal anonimno pismo, je dolžnost, da se javi in opiše svoja opazovanja, ako ni morda tudi tega pisma pisal — drzni zlikovec sam.

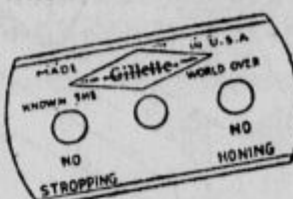
Del kočevskih občin hoče k Čabru

Kočevje, 24. oktobra.

Kakor smo doznali, je šla te dni v Belgrad deputacija nekaterih obmejnih občin kočevskega političnega okraja, da bi tam izprijeli od notranjega ministristva, naj bi te občine spadale pod čaberski politični okraj, ki je po zakonu o razdelitvi naše države pripadel dravski banovini. Svojo prošnjo motivirajo s tem, da gravitirajo vse te občine k Čabru. Glavni povod temu pa je prevelika oddaljenost od Kočevja, ki gre mestoma na 60—70 kilometrov. Prizadeži so predvsem davkoplačevalci, ki morajo radi svojih davščin pogostokrat v Kočevje, kar je v zvezi z velikimi izdatki, medtem ko imajo Čaber pred nosom.

Samo ena je kakovost britvic „Gillette“:

vsaka posamezna britvica ima najostrejšo rezilce iz najboljše vrste jekla, kar ga je Kadar kupujete britvice, zahtevajte „Gillette“.

Gillette

Pogrezajo se vinogradi

Zanimiva opazovanja na Fruški gori.

Fruška gora je ponos in ljubezen Srbov in je nešteto krat opevana v narodni pesmi. Zakaj na Fruški gori, tem pobočju v žarkem Sremu, raste trta in ta trta daje vince, da si vinski bratci še prste obližejo, kadar ga pijo. Posebno imenitna so krčedinska vina, ki rasto na takozvani »Jondi«, to je na hribu Krčedinu, polagoma se dvigajoč nad Donavo. Ravno tu, na Krčedinu, skrajnem južnem koncu Fruške gore, pa so se pričeli pogrezati vinogradi.

Nekaj korakov pred mejo občine Slankamen, so se že l. 1870. pričeli udirati vinogradi. Udrla se je tedaj zemlja, zasajena s trtami, v obliki polkroga, v premeru kakih 400 metrov. Pred desetimi leti so opazili, da se je zemlje znižala v terasah za približno 3 do 4 metre.

Sedaj pa so postale te udrtine že tako obsežne, da jih ni mogoče več zasuti, kakor so to delali poprej. Vinske trte, breskve in druga sadna drevesa so se posušila, na tej zemlji pa ni mogoče razen buč zasaditi nič drugega. Radi udorin so morali opustiti tam tudi že večjo zidnico, ker se je bati, da se vsak čas podre. Skozi razpokline v zemlji je čuti ob dežju šumenje podzemnega potoka.

Pri tej, za nekatere vinogradnike katastrofalni nesreči so napravili tudi prav zanimivo odkritje.

Opazili so tam profil debelega temeljnega zidu, ki je moral biti nekoč del velike trdnjave ali gradu. To so trije vzporedni zidovi, deloma dva metra, deloma pa še več zakopani v zemljo. Notranji zid je nekoliko ožji, kakor oba zunanja. Zidovi so skoro po dva metra debeli in zgrajeni iz velikih kremenjakovih kamnov, očitno izvirajočih iz donavske struge. Zid drži skupaj kakor cement trda malta. Ko se je zemlja pričela udirati, se je odlomil mogočen kamen v obliki 1.75 metra velike kocke in je padel več metrov navzdol. V zidovju so našli človeški skelet in ostanke starih loncev. Nedvomno kažejo te najdbe, da je bila tam nekoč človeška naselbina.

Morda gre tu res za rimsko mejno trdnjavo, ki so jo Rimljani sezidali približno za časa cesarja Avgusta, da bi se lažje branili napadov Dakov, ki so se jih zelo bali in ki so prebivali v današnjem Banatu in v Romuniji, oziroma napadov Jacigov, naroda step, ki je prebival v Bački? Verjetno je to že, ni pa še znanstveno ugotovljeno. To stvar bi mogli razjasniti samo arheologi.

Fruška gora nima torej samo svojega vina, ampak ima tudi svoje skrivnosti iz davne preteklosti.

Drvarji gredo in konstanjarji

Ribnica, 23. oktobra.

Zaživeli smo v pozno jesen in pridelki, tudi najkasnejši, so v veliki večini spravljani. Z jesenjo pa je prišel zopet čas odhoda naših mož in fantov, ki gredo trumoma v slavonske šume sekati les. Cele karavane delavcev z žagami in sekirami oborožene vidiš te dni. Od Čabra in Prezida, od Pleše in Osolinca. Tudi Draga in Trava jih da. Spremljajo jih nekaj časa ženske. Počasi gredo ob svojih dragih in težko je slovo, ker nihče ni varen pred nesrečo, ki je kaj pogosta pri podiranju lesa. Košček kamnate zemlje, koča in kopica lačnih otrok zahteva žrtve.

Vsako leto se ponavljajo te procesije, vsako leto hodijo naši možje in fantje z žagami in sekirami v tuje hoste v daljno Slavonijo in se z mrkim pogledom ozirajo po neprecenljivem in doslej še čisto neizčrpnem bogastvu, ki je zakopano v njihovih hostah, ki so pa žal 60 do 80 km od železniških cest.

Istočasno z drvarji odhajajo z doma konstanjarji. Koprivnica, Osijek, Djakovo, Brod in druga mesta so zatočišče slovenskih konstanjarjev. Vse hiti za zasluzkom, čeprav je majhen. Za dom in za otroke gre...

Usta ingrlo

so najlažji pot, po katerem prihajajo bolezenske krali v naše telo. Otrci, ki obiskujejo šolo, se najzanesliveje obvarujejo prehlada, nahoda in influence z ANACOT-pastiljami dr. Wanderja. Dobi-vajo se v vseh lekarnah. Varujte se izdelkov, ki v zadnjem času imitirajo ANACOT-pastilje.

Obstreljevanje Grmade — eksplozija granate

Top gorske baterije pripravljen za strel

Nežen obraz in fine, mehke roke,

so svojstvo odlične dame. Z dnevno uporabo naše „ALEM“ kreme ostane trajno nespremenjena svežost Vašega telesa — Vse nečistoče izginejo v kratkem času, ker „ALEM“ krema globoko prodre v znojnice in s tem daje koži zdravje in lepoto.

Koledar

Sobota, 26. oktobra: Evarist, papež mučenik.

Osebnosti

— Č. g. Krajec Andrej, župnik v Boh. Bistrici je odšel 20. okt. v ljubljansko Leoniče.

— Iz vojaške službe. Kot pripravnik za generalštabno stroko se sprejmejo letos med drugimi naslednji častniki: Dragotin Stencel, peh. kapetan I. razr. in topniški poročnik Oton Elblinger, Janko Jankovič, Milan Prosen in Ernest Peterlin. Imenovan je za lekarniškega poročnika magister farmacije Miroslav Vrvič. Po službeni potrebi je odrejen na službo v brodersko podčastniško šolo poročnik korvete Dragotin Ribar in na službo v pomorsko zrakoplovno šolo poročnik korvete Pavle Zupan.

— Za načelnika šumske uprave v Kočevju je imenovan inšpektor g. Bogoslav Zagar.

— Poroka. V Kočevju sta se poročila g. Jože Kraker, mizar in gđ. Hönigmann Poldi. Poročil ju je g. dekan Erker.

Novi grobovi

† Na stolu je umrla v svojem stanovanju v Celju v noči od 22. na 23. oktober 78 letna Urša Zorko, mestna občinska uboga. Stanovale je sama in zapuščena v Gosposki ulici št. 6. Mesni pogrebni zavod jo je prepeljal na mestno pokopališče.

† V Mahovniku pri Kočevju je umrl g. Alojzij Verderber, orožniški narednik v pokoju in starosti 55 let.

N. p. v m.!

Krino TEL 2730
DVOR
LIUBLJANSKI

Največji kavalir! Ljubljene vseh žen!
ADOLPH MENJOU
V službi žene
Ob 4., 1/4 na 7., 1/2 8., 9 uri.

I. N. Potapenko:

Svetla prikazen

(Konec.)

In tajnik se je ponovno zamislil. Dolgo je mislil, različne misli so mu rojile po glavi. Predlagal jih je po vrsti svojemu gospodarju, ta ni bil zadovoljen z nobeno.

Nazadnje ga je tajnik zapustil; za bogatina ni mogel najti primerne delovne dela. Bogatin je ostal sam, se sprehajal vso noč po svoji sobi, mislil in tuhtal, a ni se mogel domisliti izrednega dobrega dela, ker še nikoli ni videl nesrečnih ljudi in ni poznal pravega življenja. Minulo je pol noči. V hiši je bilo vse tiho, tudi ulica je že utihnila, samo burja je divjala po ulicah in nosila seboj sneg, ki je počasi naletaval.

Nenadoma se je ustavil sredi sobe. Zdelo se mu je, ko da bi se skozi razpoko v vratih (vrata so ostala zaprta) priplazil v sobo nepoznan, visok, vitkega človeka, v dolgi obleki, s svetlim obrazom, podoben angelu, in ga gledal z velikimi jasnimi očmi.

»Kdo si? Kaj hočeš?« ga je vprašal bogatin.

»Kdo sem jaz? Poglej me in videl boš, kdo sem!« je odgovorila prikazen s tihim, prijetnim glasom.

»Pa zakaj si prišel?«

»Prišel sem, da ti pokažem najboljše dobro delo. Hočeš iti za menoj?«

»Ah, kaj raje ko to!«

»Pojdi!«

In šla sta. Nihče jima ni odpiral vrat, nihče ga ni ogrnil s plaščem. Služabniki so se vsi

Mala kronika

★ Najljubše prosimo vse tiste, ki jim pošiljamo »Slovenec« na ogled, da do prihodnje srede istega naroče s tem, da pošljejo naročnino vsaj za november.

★ Pojasnilo o redukciji draginskih dokladov državnih namestencev in upokojencev. Finančna direkcija objavlja uradno: Prihajajo različna vprašanja in pritožbe o redukciji draginskih dokladov, veljavni izza dne 1. avgusta 1926, ki izvirajo po največ iz tega, ker si stranke niso v zvezi bistva teh odtegljajev. Da se temu nedostanku odpravimo, se pojasnjuje, da je po interpretaciji ministrstva financ DR br. 101.644 z dne 29. julija 1926 redukcija draginskih dokladov, kakor je objavljena v Uradnem listu št. 306-69 z dne 31. julija 1926, definitivna in da je z njo na novo regulirana višina osebnih draginskih dokladov.

★ Sv. maša na Krvavcu. V nedeljo, dne 27. t. m. bo v planinskih kapeli na Krvavcu, dopoldne ob pol 11 sv. maša.

★ Otroci v zverinjaku. Iz Kočevja: Poročali smo, da se je nastani v Kočevju majhen zverinjak, ki je velika atrakcija zlasti za otroke. Med zvermi kažejo pa tudi ubogo dete, igra narave, štiriletno Tončko brez nog in leve roke. Smo mnenja, da kazanje otročka v zverinjaku ponižuje človeško dostojanstvo. Zato prosimo oblasti, da napravi temu konec!

★ Železniška proga Bitolj-Prilep. Dela na železniški progi normalnega tira Bitolj-Prilep se bližajo h koncu. Proga je dolga 46 kilometrov in bo vezala Prilep s Solunom preko Bitolja. Dosledaj so prago in tračnice položene že na razdalji 36 kilometrov od Prilepa do Bitolja in manjka samo še 10 kilometrov, da bo proga popolnoma gotova. Kakor sedaj napreduje delo, upajo, da bo proga z novim letom že izročena prometu.

★ Blazna žena zaklala spečega moža. V vasi Čilu pri Novem Sadu se je te dni odigrala grozna zaklonska žaloigra. Kmetica Magdalena Pi-

★ Pri ljudeh, ki so pobiti, utrjeni, nesposobni za delo, povroči naravna »Franz-Josef«-grečnica prosto kroženje krvi in zviša zmoglost za misli in delo. Vodilni kliniki dokazujejo, da je »Franz-Josef«-voda odlične vrednosti kot sredstvo za odprtje črev pri duševnih delavcih, slabotivnih in ženskah. »Franz-Josef«-grečnica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specer. trgovinah.

spali. Odsla sta na ulico in sredi strašne zime in burje mu je bilo gorko ko poleti.

»Pojdi za menoj, kamor te bom vodil, in glej na vse, kar ti pokažem!«

Ubogal je. Pred njima se je odprla široka mestna ulica in šla sta po njej. Visoke krasne hiše z visokimi okni, v katerih je gorelo na stotine luči in kjer so se prazne oblečeni ljudje veselili in zabavali ob jedi in pijači. Šla sta mimo njih.

Konec mesta. Motno so gorele svetilke in osvetljevale uboge hiše brez oken in veter je butal ob velike luknje, ki so nadomestovale okna.

»Pojdiva v eno izmed teh hiš!«

Pred njunimi očmi se je odprla slika strašne bede. Ljudje so zamotani v cunje, da se zavarujejo pred mrazom in vlago, ki se širi po zidu in stropu. Na licu se jim je poznala strašna beda in glad.

»Vidiš te ljudi?« ga je vprašala svetla prikazen.

»Da, vidim jih.«

»Kako ti je pri srcu?«

»Trga se mi srce od žalosti.«

»Ali bi rad vedel, kdo so ti in kako spe v tej strašni bedi?«

»Ne, ne; ti trpe, a mene boli srce ob tem pogledu.«

»Torej jim pomagaj!«

Vzel je jim pošež zlate in ga dal tem ljudem. Šla sta dalje. V mračnem prostoru, kjer je gospodaril strašni veter in sipal sneg, se je stiskala na pol gola deca, skrivala se za ogrom, kjer veter ni imel tolike moči. Iz njihovih ust so se trgale grde besede in psovke. Na obrazu se jim je poznalo, da so pripravljani na vse:

ler je svojega moža Mikloša, ko je ta spal, zabodla s kuhinjskim nožem v trebuh. Magdalena je izvršila to v duševni zmedenosti. Komaj je storila to strašno dejanje, je stekla z nožem na dvorišče. Sosede so jo komaj obvladali in zvezali. Na lice mesta so prišli orožniki, ki so uvedli preiskavo. Magdalena so dali v zapor, dočim so nesrečnega Mikloša prepeljali v bolnišnico v Novi Sad. Njegovo stanje je zelo kritično.

★ Nizko stanje Drave. V Osijeku je stanje Drave doseglo 0,04 nad normalo. To je najnižje vodno stanje, kar ga beleži kronika v zadnjih letih. Radi tako nizkega, naravnost katastrofalnega vodnega stanja je na Dravi prenehal ves rečni promet. Vlačilci ne morejo več sprejemati tovorov, ker so v nevarnosti, da nasedejo na pesek, kakor se je to že pripetilo pri Oršovi, kjer se je ponešrečilo mnogo tovorov. Stebri mostu se dvigajo visoko nad gladino vode, kar se že davno ni pripetilo. V zimskem pristanišču je voda tako plitva, da sploh nobena ladja ne more notri. Radi tako nizkega vodnega stanja trpe škodo zlasti izvozniki, ki so prisiljeni, da pošiljajo svoje blago po železnici, kar predstavlja mnogo večje stroške. Zlasti so oškodovani lesni in žitni trgovci, ki so največ pošiljali po Dravi.

★ 14 in pol milijonov ponarejenih kron. Na poziv ministrstva trgovine so deponirali 1. 1929. v Osijeku nekateri trgovci in industrialci pri trgovski zbornici večjo množico avstro-ogrskih tisočakov s sumljivimi znankami radi zamenjave. Meseca aprila je finančno ministvo odredilo, naj te tisočake pregleda generalni inšpektorat, da ugotovi avtentičnost znank na teh tisočakah, ki so bili deponirani. To dni je prišlo obvestilo, da je komisija pregledala te bankovce; od tisočakov je bilo priznanih samo 369 bankovcev, ki so imeli pravilne znanke, ostale znanke pa so bile ponarejene. Letošnje je bila zbornica obveščena, da bodo pravilni bankovci zamenjani za sedanjo valuto. Vsi drugi bankovci pa bodo uničeni.

★ Vojaški kapetan poveril skoraj milijon dinarjev. Pred vojaškim sodiščem v Belgradu se vrši te dni razprava proti administrativnemu kapetanu I. razreda ekonomske stroke v demisiji Milanu J. Gjorgjeviću, ki je obtožen, da je kot bivši blaginjski pešpolka kraljeve garde poveril 938.740 Din s tem, da je ponarejal račune, falzificiral knjige in razna potrdila po dvakrat vpisoval. Samo čitanje obtožnice je trajalo nad eno uro. Obtoženemu Gjorgjeviću so prišli že pred tremi leti na sled, šele sedaj, pri razpravi, pa je Gjorgjević, razen ene manjše povelje, priznal vse svoje mahinacije. Razprava proti Gjorgjeviću še traja.

★ Kaznjene ubit na begu. Kaznjene Toma Abramović iz Velike Vranovine pri Topuskem, ki je bil obsojen radi tatvine na pet let težke ječe, je poskušal predčetrstajšnjim pobegniti z dela na polju v bližini kaznilnice v Stari Gradski. Ko se na povelje paznika ni hotel ustaviti, je ta streljal za njim in ga težko ranil. Abramović je bil prepeljan v bolnišnico v Novo Gradsko in so ga tam operirali. Ker pa je imel prestrajeno vse drobovje, ni mogel operacije prestopiti in je v bolnišnici kmalu umrl.

★ Na lepem ubil človeka. V Foči v Bosni je bil te dni izvršen nenavaden zločin. V kavarni je sedelo več ljudi. V kotu pri skrajni mizi je sedel pri čaši žganja občinski nadzornik Arif Dedović. Njemu se je pridružil pekovski pomočnik Muharem Sirubalo. Nihče od gostov jima ni posvetil nobene pozornosti, niti ni nihče poslušal njun prepir. Nenkrat je počil revolverjski strel in pri vratih kavarnice se je pojavil Arif. Napravil je še nekaj korakov, nato pa se zgrudil mrtev na tla. Takoj nato je stopil k vratom ubijalec Sirubalo, ki je rekel zbranim gostom: »Jaz sem ga ubil. Tu je revolver.« Sirubalo je bil aretiran. Arif zapušča ženo in troje otrok.

★ Domen. Ljudska igra s petjem v petih dejanjih. Po Jurčiču priredil Dr. Ivo Cesnik. Din 18. (1. zvezek Ljudske igre). Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Več let razprodan je zopet izšel v novem natisu. Ker je na vsakem odru lahko uprizorljiv, bodo segli po njem vsi naši odri in s tem zamašili veliko vrzel v svojem gledališkem repertoarju. Zbirka »Ljudski odere« obsega poleg te nove ljudske igre še sledeče: Krivopisnik, Miklova Zala, Tihotapec. Po dvanajstih letih, Milnar in njegova hči, Revček Andrejček. Vsak zvezek stane Din 18.

★ Lepe nove jaslice si blagovolite ogledati v Prodajalni KTD (H. Ničmanov). Nudi se vam prilika, da si po lastnem okusu izberete lesene ali vitke kipe. V zalogi so majhne in velike kompletne skupine, kakor tudi posamezne osebe in živali za k jaslicam. Na razpolago so tudi pravilno izdelani leseni hlevčki v različnih velikostih primernih za cerkve, kapele in domove.

★ Opozorjamo na razglas gosp. komisarja oblasti samopoprave za zgradbo železobetonskega nadvoza čez železnico pri Višnji gor.

★ So-li sladkarije škodljive za zobe? Sladkarije so redilne in zdrave, le paziti je treba, da se ostanki sladkorja ne nabere med zobmi. Ti ostanki se spoje z zobno sluzjo in povzročijo vnetje,

tatvino, rop, umor — samo da bi dobili gorak kotiček ali gorko odejo, kosček svežega kruha, da si ublaže neznošno lakoto.

»Vidiš te ljudi?« ga je vprašala svetla prikazen.

»Vidim jih.«

»Kako ti je pri srcu?«

»Trga se mi srce od žalosti.«

»Ali bi rad vedel, kako oni spe? Mar se res bojiš, da bo tvoja podpora le še povečala zlo?«

»Nikakor ne morem tega verjeti. Saj ne morem niti soditi o tem, ko še nisem videl njih bede.«

»Pomagaj jim!«

Potegnil je iz mošnje polno pest zlata in ga razdelil med nesrečneže.

Šla sta dalje. Svetla prikazen mu je pokazala temne, vlažne kleti, kjer so se stiskali gladni starci in starke, nesposobni za delo. Preživeli so dolgo mučepolno življenje. Malo so doživeli, a še to je bilo žalostno. Tiste kratke srečne urice, ki so jih preživeli, so bile kakor slapovi v težki borbi.

Življenja so že dovolj užili. Zdi se, da prosijo nebesa, naj jim pošljejo smrt, ki naj jih reši bednega življenja.

Toda ne! Njihovi pogledi te prosijo, da jim pomagaš, da prežive še en dan, dva, vsaj še eno uro. Stezajo ti nasproti roke in žalostno prosijo kruha in gorkote.

»Vidiš te ljudi?« ga vpraša svetla prikazen.

»Da, vidim jih.«

»Kako ti je pri srcu?«

»Krvavi mi ob tem pogledu srce.«

»Pomagaj jim!«

Obdaril jih je z zlatom.

»Sedaj preštej, koliko si že razdelil!«

ASPIRIN
BAYER
0,5

To je pravi zavoj priznanih „Bayer“ **ASPIRIN-TABLET** izrednih blažilk bolečin. Zahtevajte samo originalni zavoj „Bayer“ z modro-belo-rdečo banderolo.

ki škoduje zobnemu emajlu. Rabite torej pridno zobno krtačico in pa Pebeco-zobno pasto, ki ima to dobro lastnost, da izlove obilen slinotok, ki izpere vse ostanke sladkorja.

★ Trdovratni kašelj je pogosto vzrok težkih obolenj. Varujte se ga in odpravite ga takoj v prvih početkih. To dosežete brzo in temeljito s Kresvalom in Aspirinom. Citajte zadevne oglase.

Nesreča ne počiva

— Smrtni padeč s pelega nadstropja. V Zagrebu se je v četrtek dopoldne pripetila na Maruličevem trgu strašna nesreča. Na delo na novi petnadstropni stavbi je prišel malo okajen 24 letni kleparski pomočnik Franjo Pšeničnik. Brezbržno se je podal v peto nadstropje in tam splezal na streho, da bi delal. Naenkrat začujejo delavci na stavbi obupen krik v zraku, takoj za tem pa trd padeč na betonska tla. Pšeničnik je na strehi izgubil ravnotežje in omahnil navzdol. Grozno razmesarjen je obležal na tleh. Hotel so ga na pol mrtvega prepeljati v bolnišnico, toda izdihnil je na nosilnici na pragu v bolnišnico.

— Nesreča na zagrebškem kolodvoru. Strojni ključavničar Ante Zaboš je delal v terek ob 10 zvečer na zagrebškem savskem kolodvoru in zašel pod lokomotivo, ki je razvrščala vagoni. Lokomotiva ga je zgrabila za glavo in ga vrgla ob stran, tako, da je dobil težje poškodbe na glavi in rokah. V zelo nevarnem stanju so ga nezvestnega prepeljali v bolnišnico.

— Velika avtomobilska nesreča v Bački. Med mestima Starim Bečjem in Bačkim Petrovimi selom v Bački se je te dni pripetila velika avtomobilska nesreča. Težak avtomobil, ki je vozil iz Starega Bečja, se je ponesrečil. Počila mu je pnevmatika in avtomobil se je prevrnil. Med približno 30 potniki v avtomobilu je nastala strahovita panika. Osem oseb, večinoma srednjecolce, se je težko ponesrečilo. Najtežje poškodbe je dobil lastnik in šofer avtomobila Mihajlo Gomeri, ki si je zlomil obe roki in nogi. Njega so prepeljali v bolnišnico v Novi Sad, ostalih sedem težko ponesrečenih, med katerimi so tri deklice, pa v bolnišnico v Stari Bečji.

Ce auto divja

Murska Sobota, 23. oktobra.

Pred dnevi je nenadoma pridrel po cesti neznan avtomobil. Vozil je skozi vasi tu v okolici z največjo hitrostjo. Pred Toplakovo gostilno je srečal Gerencnerjev voz. Konji so se radi glasnega ropota preplašili in so skočili na stran. Zdirjali so proti cerkvi. Tam so se naglo obrnili. Pri tem so zadeli ob kostanj. Voz se je ustavil. Sunek je vrgel gospodarja z voza. Konja sta se tako zapletla okrog kostanja, da sta se zvrnila drug na drugega. Na dobro srečo so bili v bližini ljudje, ki so takoj planili h konjema in so ju rešili, drugače bi se bila oba zadušila. Gospodar je pri padcu tudi imel srečo in je dobil samo nekaj lažjih poškodb. Stvar bi se bila lahko končala katastrofalno, zato se mora tudi na tem mestu obsojiti divjanje avtomobilistov in motociklistov.

»Prekoračil sem že določeno vsoto. Dal sem jim že tretjino svojega premoženja.«

»No, in če bi ti hotel pomagati vsem, ki so potrebni pomoči, ne bi bilo dovolj niti sto takih bogastev kot je tvoje. Pojdi in mir tvojji duši! Sedaj veš, katero dobro delo je najboljše.«

»Da, sedaj vem. Najboljše dobro delo je pomagati trpečim in ne pričakovati za to hvale. Zato pa je treba zapustiti višine nevednosti, na katero me je dvignila sreča, in sam opazovati življenje. Ko mi je tajnik nasvetoval razna dobra dela, sem jih smatral za prazne fraze in mislil, da se to zame ne spodobi. Ko sem pa sam videl življenje teh trpinov, brez kruha in gorkote, mi je bilo težko pri srcu. Hvala ti, svetla prikazen! Sedaj vem, katero dobro delo je najboljše.«

Posihmal je nesrečni bogatin, ki je bil sprva najprej človek na svetu, posvetil vse svoje življenje dobrim delom. Ob koncu življenja pa je od vsega bogastva ostalo samo še toliko, kolikor je bilo potrebno za njegov pogreb. A umrl je v zavesti, da je svoje življenje dobro izpolnil, da je delal dobro.

Pouk prikrojavanja

krojačem - šiviljam - nešiviljam

Pričetek 4. nov. - Za pletljive specialni kroji. Praktično teoretično vezbanje. - Oskrbna na željo v zavodu.

Zas. krojno učilišče Ljubljana, Stari trg 19

Navodilo za odprtje

Odrasli eno veliko žlico
Deča eno malo žlico
v vodi ali mleku

Teško prebavo — Neurejeno stolic — Gorečico — Katar v želodcu in črev — Hemo-
roide — Bljuvanje — Vzdigovanje — Slab duh iz ust — Tvore u želodcu

odpravlja zanesljivo in naglo

V lekarnah in drogerijah en zavoj z navodilom 4 Din. — Po pošti pošilja LABORATORIJ ALGA SUŠAK in prilži pismu 20 Din (ali v znamkah) za pet zavojev

Regulacija Ljubljane

Poročilo obč. svetnika Jarca občin. svetu

Glej poročilo o seji občinskega sveta na strani 2.

Zgodovina

Predpriprave za osušitev ljubljanskega barja
vztrajoma regulacije Ljubljane segajo več deset-
letij nazaj. Z deželnim zakonom od 23. avgusta iz
leta 1877. je bil postavljen Glavni odbor za obde-
lovanje močvirja, ki bi imel izvršiti vse predpri-
prave za osuševalna dela.

Z deželnim zakonom od 1. avgusta iz l. 1906.
se je za izvršitev osuševalnih del ustanovil po-
sebni fond, kateremu so imeli v smislu tega za-
kona prispevati: 1. dežela Kranjska nepovračljiv
prispevek v znesku 12% cele vsote; 2. od dežek
Kranjske za Barjane izdano posojilo v znesku 33%
cele vsote. To posojilo se je imelo 10 let po pri-
četku osuševalnih del (julij 1909) vračati tekom
40 let v enakih anuitetah, dotlej pa morajo posesti-
niki plačevati 4% obresti naprej; 3. nepovračljiv
prispevek iz državnega melioracijskega fonda v
znesku 45% cele vsote; 4. nepovračljiv prispevek
mesta Ljubljane v znesku 10% cele vsote.

Za tehniško izvedbo regulacije se je ustano-
vila na podlagi posebnega dogovora posebna stal-
na komisija. Za izvrševanje izvršenih del bi mo-
rala po preteku stavne dobe (5 let) skrbeti glavni
odbor in mestna občina.

Prislo je do realizacije projekta leta 1909., ko
so bila vsa dela, tičoč se regulacije Ljubljane
in Grubarjevega prekopa, oddana v izvršitev. Po
programu bi se regulacijska dela morala izvršiti v
roku 5 let, t. j. do konca leta 1915. V juliju l. 1909.
se je pričelo z regulacijo Grubarjevega prekopa in
je bilo to delo v maju 1912 večji del dovršeno.
Tako kot je prišla na vrsto regulacija Ljublja-
nice. Zgradba obrežnih zidov je bila že v najbolj-
šem teku, ko je izbruhnila svetovna vojna in usta-
vila dela.

Sedanje stanje

Po osvobojevanju je komisija za regulacijo
Ljubljane pričela iznova z nadaljevanjem regu-
lacijskih del, vendar so bili krediti kmalu popol-
noma izčrpani. Komisija se je zato razšla in je na-
daljevanje del prešlo v kompetenco oblastno-hi-
drotehničnega oddelka v Ljubljani, ki je mala dela
z razpoložljivimi vsakoletnimi rednimi krediti sku-
šal nadaljevati. Sedaj delo stoji.

Situacija obstoječega stanja izvršenih oziro-
ma neizvršenih del regulacije Ljubljane je sle-
deča:

- a) Grubarjev kanal z zatvornico je skoraj do-
vršen;
- b) dovršena je tudi regulacija spodnjega dela
Ljubljane od izliva Grubarjevega kanala do mo-
sta na Kodeljevem;
- c) struga med mostom na Kodeljevem in med
šentpeterskim mostom je regulirana in dno ekska-
virano samo na desnem bregu, levi breg je popol-
noma nedovršen. Pod šentpeterskim mostom je
projektna zatvornica, a se delo sploh ni začelo;
- d) med šentpeterskim mostom in Franciškans-
kim mostom je poleg ureditve brežin, obrežij in
naprave ograj potrebna zlasti poglobitev dna stru-
ge za ca 2 m in zavarovanje dna z zabetoniranjem;
- e) v strugi med Franciškanskim mostom in
sv. Jakoba mostom je zidovje v glavnem izvršeno
izvzemši ograje in okraske ter betonski zid v zad-
njem koncu. V tem oddelku je treba rešiti vpra-
šanje Franciškanskega in Hradekega mostu, ki naj
bi po prof. Plečnikovem načrtu ostala. Hradekega
most bi se podzidal, vzporedno s Franciškanskim
mostom, ki na bi služil samo voznemu prometu, za
pešce se pa naj bi napravila dva mostiča.

DELA, KI JIH BO TREBA ŠE IZVRŠITI,

so v glavnem sledeča:

1. poglobitev struge Ljubljane skozi celo
mesto za ca 2 m;
2. dovršitev obrežnega zidovja in obrežja;
3. poprava in dovršitev obrežne ograje;
4. naprava zatvornice pod šentpeterskim mo-
stom;
5. ureditev Franciškanskega mostu;
6. ureditev Hradekega mostu;
7. delna regulacija Malega grabna in napra-
va praga pri izlivu Ljubljane;
8. delna regulacija Gradašnice in naprava
praga ob izlivu v Ljubljano;
9. popravilo in dovršitev Grubarjevega pre-
kopa.

Za vsa ta dela se je izdelal nov generalni
troškovnik, ki — izvzemši električno centralo in
nje strojno opremo — izkazuje ca

35 MILIJONOV STROŠKOV

(in sicer:

1. Za splošna dela (poglobitev struge), tlako-
vanje brežin in dovršitev obrežnega in temeljnega
zidovja) ca 17 milijonov Din;
2. za jez v Ljubljani z brvjo ca 6 mil. Din;
3. za podaljšanje vznožnega zidovja od šent-
peterskega mostu do jez 2 milijona Din;

„SALONIT“
cementno azbestni škrikl
je najboljši material za pokrivanje zgradb

Ljubljana

Kaj bo danes?

Drama: Velika abeceda.
Opera: Grof luksemburški. (Ljudska pred-
stava ob znižanih cenah.)
Kino Ljubljanski dvor: Vse za ženo.
Kino »Društveni dom« na Glinah ob 8: »Mla-
da plavalaske«.
Lekarne: Nočno službo imajo: Mr. Bahovec,
Kongresni trg; Mr. Ustar, Sv. Petra cesta 78 in Mr.
Hočevar, Šiška VII.

Nova mestna gradbena dela

(iz poročila gradbenega urada.)

Ljubljana, 25. okt.

Prihodnja večja zgradba v Ljubljani bo cari-
narnica. Načrti in proučeni so že v končni redakciji.
Vsa dela pri Rdeči hiši na Poljanah so končana,
adaptacijska dela v mestni elektrani pa se še nada-
ljujejo.

Na sejnišču namerava mestna občina postaviti
zasilno ogrevalnico. Veljala bo 82.000 Din. V Nuša-
kovi vojašnici so se povečale dvornice in se je ob
sosedu postavila žična ograja. V vseh mestnih solah
so se med počitnicami izvršila razna popravila.

Zelo živahno grade v mestu sedaj barake. Ob
Vodovodni cesti v mestni jami je sedaj 26 barak, 24
malih so pa postavile stranke same, 2 veliki pa
mestna občina. Na Galjevici so si zasebniki postavili
46 barak. Mestna občina je na obeh krajih postavila
stranišča, napeljala vodovod in napravila cestišča.

Na mestni pristavi bodo postavili 6 avtogaraž
in mehanično delavnico za Maloželezniško družbo.
Na mestni klavnicji bodo postavili ograjo okrog
vse klavnicje, dozidali hladilnico za slanino in uredili
sejmišče.

Za nove zgradbe je gradbeni urad določil 37
novih stavbnih črt in nivolet ter so se vršile 4 parce-
lačne komisije za dodelitev zemljišč.

Proti regulacijskemu načrtu svetokriškega okraja
je bilo vloženih mnogo pritožb, ki jih je gradbeni
urad proučil in napravil o njih poročilo.

Sedaj sestavlja gradbeni urad seznam parcel,
ki so podvržene davkom in ki se niso zazidane.

Mestni gradbeni urad je izdal v času od 23.
jul. do 8. oktobra naslednja stavbna dovoljenja:
32 za visokoprtilne hiše in enonadstropne vile. 1
dovoljenje za dvonadstropno hišo in 1 dovoljenje za
trnadstropno hišo. 56 stavbnih dovoljenj je bilo iz-
danih za razne adaptacije in prezidave.

◊ Vreme je bilo včeraj v Ljubljani oblačno.
Jutranja temperatura je znašala 11,2° C, najvišja
dnevna 18° C. Veter jugozahodnik. Barometer
755,4. V Mariboru so imeli 13° C, v Zagrebu, Bel-
gradu in Sarajevu 16° C, v Skoplju 17° C, v Splitu
20° C.

◊ Proslava češkoslovskega narodnega praz-
nika. Konzulat CSR v Ljubljani čast je sporočiti,
da se bo v ponedeljek 28. okt. t. l. vršila v uradnih
prostorih konzulata Bleiweisova cesta št. 18-1. ob
11 recepcija v proslavo narodnega praznika Češko-
slovske republike. Na to proslavo dovoljuje si konzul
vabiti vse pripadnike in prijatelje češkoslovskega
naroda.

◊ Večer francoske pesmi in glasbe v Ljub-
ljani. Francoski inštitut priredi in ponedeljek dne
28. t. m. ob 8 zvečer v Filharmonični dvorani pre-
davanje o francoski pesmi. Govori prof. Marc Vey,
pevske in klavirske točke pa izvajata francoska
umetniška-solistinja francoskih simfoničnih koncer-
tov v Parizu gdč. Blanche Dufour in pianist Mar-
celle Heuclin. Program obsega pevske in klavir-
ske točke starejše in najnovejše francoske glasbe
in literature. Vstopnina k predavanju je izredno
nizka. Sedeži od 10 Din navzdol, stojšča po 2 Din
v predprostorju in Matični knjižarni. Vse prijatelje
francoske glasbe vabi najljubše na ta koncert
francoskega inštituta.

◊ K novice o zadušnici za pok. Gortanom
smo prejeli: Z ozirom na notico v Vašem listu z
dne 25. t. m. sporoča podpisani župni urad, da se
sv. maša zadušnica za pok. Vladimirja Gortana ne
bo vršila v franciškanski cerkvi v nedeljo 27. ok-
tobra ob 11, ker je bila za ta dan in za to uro že
preje oznanjena in napovedana blagoslovitev za-
stave ljubljanskih Skavtov. — Župni urad Marije-
nega Oznanjenja v Ljubljani.

◊ Se o letalskem mitingu. Z ozirom na naše
poročilo o letalski prireditvi v Ljubljani nam spo-
roča pilot-strokovnjak:

Ne morem se povsem strinjati z Vašim poro-
čevalcem. Točke so bile izvajane s tako točnostjo
kot dosedaj še nikoli v Jugoslaviji. Začelo se je
s pozdravnim poletom vseh treh sodelujočih letal,
kaker je to pač običajno. »Dvoboj v zraku«, ki sicer
meni ni nič novega, mi je vendar nudil priliko,
da vidim nešteto novih, zelo rafinirano izvedenih
načinov namišljenega napada in umika.

Vrhunec takozvanih zračnih akrobacij pa nam
je pokazal G. Raab s svojim letalom. Meni kot le-
talcu je bilo dostikrat naravnost uganka, kako je
mogoče s tako lahkimi, izredno športnim letalom
tako brezhibno in sigurno izvajati najtežje like
kakor so loopingi, rollingi, vijaki, side slip-i, ne da
bi letalo trpelo v svoji stabilnosti. Težko je na-
šteti vse, kar je on nudil, vendar pa je moja sodba
ta, da je bilo vse do polankosti vzorno dovršeno,
ne oziraje se na težke vremenske neprilike.

O Kellerjevih akrobacijah imam pripomniti z
letalskega stališča sledeče: Na splošno je vladalo
mnenje, da letalo zgubi ravnovesje takoj, če je le
malo enostransko obteženo. Tu je bil dan jasen do-
kaz, da letalo v primerni brzini in pod vodstvom

Navodilo za želodčne bolezni

Vzemi praška MAGNA na vrhu noža v mal-
vode po vsaki jedi.

dobrega pilota ne izgubi smeri in ravnovesja. Po-
skusi slova letal za balončike in »skokov piloti-
nje s padobranom« so zbog vetra in pozne ure od-
padli. V prvem primeru bi se igra z balončki tako
oddaljila s prostora samega, da bi občinstvo ne
moglo nič videti, v drugem primeru bi pa pretila
opasnost, da močan veter odnese padalo s pilotinje
vred v Savo ali pa še celo v zaloške hribe, kar bi
lahko imelo nedogledne posledice.

Pri zadnji točki »let brezmotorne letala ko-
privesku motorne letala (zračni vlak)« smo imeli
priliko spoznati, da je neuteleljna trditve, da je
letalec izgubljen, če mu odpove motor. Kljub temu
da je publika naravnost drla proti sredi letališča,
kjer se je imelo spustiti brezmotorno letalo, se je
vendar posrečilo pilotu, po par elegantnih vijugah
brez nesreče pristati.

◊ Vpisovanje v abiturijentski tečaj na držav-
ni trgovski akademiji v Ljubljani se vrši dnevno v
uradnih urah do 31. oktobra. Ako se prijavi dovolj
no število slušateljev, prične predavanja 4. novem-
bra.

◊ Radi suma umora aretiran. Ljubljanska po-
licija je aretirala nekoga 20 letnega Josipa P., doma
iz Gorice, ki je osumljen, da je izvršil v Karlovcu
večje pomevbe, povzročil tega pa še, da je sodeloval
tam pri umoru nekoga železničarja. P. bo izročil
policiji v Karlovcu.

Maribor

Prihod slovaških učiteljev

Maribor, 25. okt.

Tudi naša obdravska prestolnica je na prav pri-
srčen in bratski način sprejela 56 Slovaških učite-
ljev, ki so s svojim večeršnjim nad vse pričakova-
nje uspešnim koncertom v veliki Unionski dvorani
na dostojanstven način zaključili svojo pevsko tur-
nejo širom naše države. Ze pred 15 se je zbralo
k svečanemu sprejemu na peronu glavnega kolo-
dvoja številno občinstvo. Navzoča so bila močna za-
stopstva tukajšnjega učiteljskega društva s pred-
sednikom Skalo na čelu, jugoslovanske-češkoslova-
ške Lige ter češkega kluba. Razen tega je prislo-
stoval sprejemu zastopnik velikega župana, pod-
župan dr. Lipold ter številni funkcionarji tukajš-
njih pevskih društev.

Gostje so prispeli v Maribor okoli pol 16. Na
mariborski kolodvor, kjer jim je v imenu priprav-
ljalnega odbora izrekel iskreno dobrodoščilo ravnatelj
Humek, nakar se je v prisrčnem govoru za-
hvalil za lep sprejem zborov predsednik Josip Dut-
ka. Nato je pozdravil drage goste še mlada deklica,
ki je izročila pevovodji prof. Milošu Rupelutu lep
šopek. Posebno prišrčen je bil pozdrav učencev in
učenek tukajšnje Češkoslovske šole. Po sprejemu
na kolodvoru so odšli gostje v spremstvu članov pri-
pravljalnega odbora na odrejane hotelska stanova-
lišča, na kar so si ogledali posamezne znamenito-
sti Maribora ter posetili tudi tukajšnjo sadjarsko
in vinogradniško šolo, kjer jih je zavodov ravnatelj
priel. Priel v svoji znani gostoljubnosti prijazno
pogostil.

Zvečer ob 20 se je ob številni udeležbi vršil
sijajen koncert, katerega so se udeležili predstavi-
niki civilnih in vojaških oblasti ter zastopniki po-
samesnih pevskih in kulturnih društev. Koncert
je bil istočasno prisrčna proslava češkoslovskega
državnega praznika. Po koncertu je bil prijateljski
večer v kolodvorski restavraciji, nakar so se dragi
gostje polni najlepših utisov odpeljali z vlakom
ob triletni na 1 jutraj preko Gradca in Dunaja v
svojo domovino.

Mestne finance

3.

V zvezi s težkim finančnim položajem, v ka-
terem se nahaja mestna občina, ko ne gre za nič
manj nego 7—8 milijonov Din, ki so kakor na mal.
zavezali pri sestavljanju novega proračuna za l. 1930,
se je na drugi strani sprožila tudi misel takozvanega
»Abfindungsverfahren« oziroma uvedbe užitnine na
likerje ter uvoznine.

Mesto uvedbe uvoznine so si n. pr. v Linzu ter
nekaterih drugih avstrijskih ozir. nemških mestih
pomagali s takozvanim »Abfindungsverfahren«. Bi-
stvo tega zanimivega in izvirnega sredstva novo-
dobne mestne davčne politike obstoji v prostovolj-
nem prevzetju jamstva za pavšalno izplačilo te dav-
ščine po združbi trgovcev (Abfindungsvereinigung)
in to v smislu ključa in zneska, dogovorjenega med
mestno občino ter združbo trgovcev kot zastopnikov
interesentov napram občini. V prvem trenutku je bil
odziv z ozirom na predmetni predlog precej živa-
hen; pozneje pa so sledila dejstva in pa razni pomi-
sleki. Dejstva: pojavili so se znaki, da ne bi bili tu-
kajšnji gospodarski krogi niti najmanj pripravljeni,
prevzeti na sebe obvezno jamstvo za pavšalno dogo-
vorjeno letno vsoto, ki naj bi predstavljala nekako
nadomestilo mesto nameravane uvedbe uvoznine. Z
druge strani pa so nekateri občinski svetniki izrazili
nekaj pomislekov napram takim in sličnim poizku-
som, ki bi dali trgovcem možnost in priliko za dvi-
ganje cen raznim predmetom tako, da bi draginja
tendirala navzgor in to še določneje ter izraziteje
kakor če bi se n. pr. uvedla uvoznina.

Najljubša pa je bila bitka v finančnem odseku
ob vprašanju uvedbe uvoznine. Po tozadevnem elabo-
ratu mestnega knjigovodstva bi za časa izplače-
vanja anuitet znašali celokupni režijski stroški od-
nosno izdatki 1.500.000 Din v maksimalnem smislu.
dočim bi prišli dohodki na 3.000.000 Din v mini-
malnem smislu. Debata o uvoznini je v finančnem
odseku zaenkrat zaključena oziroma odložena, ker
ima do nadaljnjih sklepov v smislu odločitve odseko-
vih članov mestnega knjigovodstva naloga, da izdela in
predloži drugo elaborat glede uvedbe novih občinskih
doklad s točno ugotovljenim in dogmanim finančnim
efektom.

□ Iz oblastne zdravstvene službe. Za sekundarnega zdravnika v tujakšnji bolnici je v pogodbeni lastnosti imenovan dr. Rudolf Lovrec.

□ Medenino si je izposodil. Klepar drž. žel. Viktor je snel od lokomotive večjo množino medenine; pri tem je imel smolo. Zasačila ga je kolodvorska železniška straža, ki ga je aretirala ter odpeljala v zapore. Ta čin aretiranja je zbudil med tovariši precejšnje presenečenje, ker je sicer tekom svoje 12 letne službe bil znan kot priden in zanesljiv delavec.

□ Češki brezplačni učni tečaj. Z ozirom na mnogostevilna vprašanja, ki jih je naše uredništvo prejelo glede omenjenega tečaja, sporočamo svojim čitateljem, da se tozadevni brezplačni tečaj še ni otvoril in da bomo ob otvoritvi javnost o tem pravočasno obvestili.

□ Kazen ne izostane. To mično gledališko igranje uprizori jutri ob pol 18. uri katoliška omladina. Predstava se vrši v Mladinskem domu. Prijatelji naše mladine vabljeni.

□ Drugi letalski miting se vrši jutri ob pol 14 na tezenskem dirkališču. Spored bo sledeč: borbe o zraku, lov za baloni z mrežami, akrobatski poleti posameznih letal in produkcija znanega Kellnerja. Vratolomni leti posameznih letal tvrdke Katzenstein-Raab nad mestom so pri Mariborčanih povzročili zavesti, da gre to pot zares za dovršeno in vabljivo letalsko prireditev, ki jim bo sigurno nudila to, kar pričakujejo in česar še niso videli.

□ V orlovski naraščaj. Vpišite svoje otroke. Orlovstvo je danes tako mogočnejši odgojni činitelj, da je dolžnost staršev, ki jim je dobra vzgoja njihovih otrok pri srcu, da prijavijo svoje otroke za vstop v orlovski naraščaj. Poleg lepe vzgoje dobe tukaj tudi razvedrilo. Telovadne ure so od sredah od 14—16 in ob sobotah od 16 do 18 ure.

□ Na delovnem trgu. Takoj dobe namestitvev preko tujakšnje Borze dela: 4 krojači, 2 čevljarja, 1 čevljarji delovodja, 1 krojaški delovodja, 3 klenarji, 8 mizarjev, 4 zidarji, 4 tesarji, 2 šiviljski vajeniki, 5 kuharic, 1 podnatakarica, 1 postrežnica, 3 pletilke in 2 tovarniški delavci.

□ Znanja nemška pilotinja gđ. Hedi Sumanova iz Lindenfingena na Württembergem prispe drevi z letalom v Maribor in nastopi kot skakalka pri jutrišnjem letalskem mitingu.

□ Z ribjega trga. Včeraj so se na ribjem trgu prodajale male morske ribe po Din 16—18, velike morske ribe in morski raki pa po 28 dinarjev kg. Povpraševanje je bilo zelo živahno in je bilo okoli desetih dopoldne skoraj vse že razprodano.

□ Pravda radi vrece. Voznik je izgubil na ptujski cesti vrečo polno sladkorja ter namenjeno za trgovca Schmidta v Ptuj. Kmalu potem je drvel v smeri proti Mariboru avtomobilski; sofer je ustavil avto, dvignil vrečo in nadaljeval pot proti mariboru. Ponočnim dvignomom je tujakšnja policija prav kmalu prišla na sled; pa so dvignili jeli zatrtjevali, da ni bilo v vreči sladkorja, ampak pristna sol. Ni pomoči: v avtomobilu so našli sledove sladkega in prijetnega sladkorja.

□ Če zavtomobilujeta. Ljubljane in Ptujčan po mariborskih ulicah. Sofer iz Ptuja je privozil iz smeri Kopališke ulice; sofer iz Ljubljane pa je pridrl s svojim avtomobilom iz smeri Grajskega trga proti kolodvoru. Pa sta ga oba polomila: Ptujčan je krenil iz Kopališke ulice proti Grajskemu trgu preveč na levo, Ljubljane pa je tudi onegavil preveč na levo. Tam na križišču Aleksandrove in Kopališke ulice je prišlo do težkih in neprijetnih posledic skupajtrčbe. Ptujčan je utrpel škodo do 6000 Din, Ljubljanski taksi pa je ob blatobran. Pravijo, da Ljubljanečanova krivda nadtehta Ptujčanovo.

□ Podlegel... Težkim poškodbam na glavi in po vsem telesu je podlegel včeraj v tujakšnji bolnici redov 39. pp. mitraljske čete Uroš Janušević iz Požarevca. Kakor smo že poročali, ga je pred tednom dni povozil v bližini Slovenske Bistrice avto ter je po enotedenskem boju s smrtjo umrl na posledicah smrtonosnih poškodb.

□ Propagandni polet nad Mariborom. Srečni posestniki ob tej priliki vlovljenih letakov naj se paslužijo ugodnosti, ki jim jih nudi tvrdka L. Ornik, Maribor, Koroška cesta 9 pri nakupu vsega blaga, kakor je to v letakih navedeno.

□ Vprašanje oblastnega arhiva v Mariboru. Na zadnji seji referentov tujakšnje oblastne samouprave se je razpravljalo vprašanje zgodovinskega arhiva v Mariboru. Da se omogoči uresničenje imenovanega arhiva, ki je za raziskovanje domače zgodovine zlasti v območju Slovenskih gor, Podravja in Pomurja eminentne važnosti, se bo v proračun za prihodnje leto vnesla potrebna vsota, potrebna za vzdrževanje arhiva ter honoriranje osebja. Ta sklep se je storil pod pogojem, da dovoli ministristvo tozadevnega strokovnjaka-profesorja, ki bo lahko pričel z organizacijo omenjenega arhiva. Med tujakšnjimi kulturnimi delavci vlada trdno prepričanje, da bo tudi naš prvi ban inž. Serbec blagohotno pripomogel k realizaciji te prepotrebne kulturno-zgodovinske ustanove.

□ Zimsko in mokro vreme zahteva prvorrstne čevlje. Zahtevajte cenik! KARO, Maribor, Koroška 19.

Celje

Fric je „stražil“

Ana v Askerčevi ulici je nekaj bolna. V noči od četrta na včeraj ni mogla spati, pa je slonela na oknu svojega stanovanja. Kar zapazi v bližnji pisarni kamnoseškega podjetja Kulich neko svetlikanje in pokanje. V strahu, da gre menda za požar, je zaklicala slučajno mimoidočemu moškemu, da skoči po policijo. Policija je takoj zaprla vse izhode iz Askerčeve ulice in se lotila preiskave. Bilo je okoli pol 2 ponoči. Preiskala je tudi pisarno g. Kulicha in ni našla nič posebnega. Le Kulichova suknja in na oknu razbita šipa sta svedočila, da je moral nekdo biti v pisarni. Ko pa je zjutraj ob 6 prišla postrežnica pisarno pospravljati, je našla v njej moža, ki ji je prijazno voščil dobro jutro in ji povedal, da je v pisarni postavljen od straže. Zenska pa ni verjela in je povedala policiji. Ko pa je prišel policist, se je izkazalo, da je ta čudni nočni čuvaj 23 letni Fric iz Sv. Marjete na Dravskem polju, ki je baš pred 14 dnevi dal celjski policiji opravka.

Takrat so ga našli na stopnišču neke hiše na Dečkovem trgu in so ga zaprli. Takrat je tudi prišla iz Maribora vest, da je mož sumljiv vloga pri elektrifikaciji Spragerju. Odvedli so ga v Maribor, kjer pa je bil izpuščen. Šel je na rajžo — on pravi, da je iskal dela — in prišel 24. t. m. popoldne preko Velenja v Celje.

Zadrževal se je, ker je imel 100 Din pri sebi, v raznih gostilnah, šel v kino, opolnoči pa iz kavarne »Evrope« na Kralja Petra cesti v Kulichovo pisarno, ki si jo je bil natančneje ogledal pred 14 dnevi, ko se je tam predstavil kot kamnosek iz Nemčije in dobil tudi podporo. Pa ni kamnosek, temveč ključavničarski pomočnik brez posla. Na vprašanje, kaj je hotel z vlomom v pisarno g. Kulicha, ne ve nič natančne povedati. Za enkrat so ga vtaknili v zapor, kjer mu bodo vest še natančneje oprali.

□ Profesor dr. Fran Kovačič iz Maribora, ki predava na II. prostvetnem večeru v ponedeljek dne 28. oktobra ob 8 zvečer v telovadni dvorani Orlovskega doma, je priznan zgodovinar in tudi v mednarodnih krogih poznan raziskovalec zlasti zgodovine mariborske škofije. Njegova beseda o celjskih knezih bo tedaj posebno tehtna.

□ Pevsko in telovadno akademijo priredi jutri 27. oktobra ob 3 popoldne mlada orlovska družina v Dramljah. Ker vozi popoldne v Dramlje mestni avto, bi bilo žele, da posetijo drameljske brate in sestre tudi celjski orlovski prijatelji. Zvečer se vrnemo preko Št. Jurija z vlakom.

□ Z gnojnično sesalko nad goreči kozolec. Dne 22. t. m. se je vnel kozolec posestnika Jeriča v Prelogah pri Velenju. Na mesto požara je prvi prišel vzorni gospodar in posestnik Fr. Medved, ki ima blizu kozolca svojo hišo. S svojo gnojnično sesalko je pričel brizgati vodo na goreči objekt in požar toliko omejil, da se ni razširil na drugi blizu stoječi kozolec. Sesalka je češki fabrikat ter more služiti ne le kot črpalka za gnojnico, temveč tudi kot ročna brizgalna, ki meče vodo v močnem curku do 15 m visoko. Posestnik take sesalke ima tedaj v njej poleg pripravnega kmečkega stroja tudi brizgalno, s katero lahko vsaj začasno in v gotovi meri prepreči požar na lastnih poslopih. Sesalka g. Medveda je menda edina te vrste v naši državi in bo g. Medved posestnikom, ki bi se za njo zanimali, gotovo radevolje s pojasnili na razpolago.

Pišejo nam

IZ KAMNIKA.

Kulturna društva kamniška se poklonijo spominu naših istrskih mučnikov. V nedeljo 27. oktobra ob pol 11 bo v nadžupni cerkvi na Šutni sveta maša zadušnica za padlega Gortana. Cerkveni govor bo imel preč. g. Doktorič iz Ljubljane. V nedeljo dop. bodi posvečen spominu naših žrtv. Zupanstvo je že pozvalo meščane, da izobesijo žalne zastave v nedeljo dop. V nedelje vsi na Šutno!

IZ RUŠ.

V nedeljo, 27. t. m. obhajamo v smolniski cerkvi »Simonovo nedeljo«, obletnico blagoslovitve in obenem nedeljo lovcev in drvarjev. Od desetih bo pridiga in sv. maša. Prijatelji solnčnega in zelenega Smolnika ste vabljeni! Tudi za telesne potrebe bo v Hlebovem domu dobro poskrbljeno.

IZ KOČEVJA.

Narodni muzej. Na svojem sestanku 17. oktobra so kočevski intelektualci sklenili, da osnujejo do prihodnjega leta, v katerem bodo svečano proslavili 600 letnico, odkar so se naselili kočevski Nemci na Kočevskem, svoj narodni muzej.

Renovacija. Kavarnar g. Alojzij Schleimer je prenovil docela svoj kavarniški lokal in ga primerno dekoriral. Otvoritev prenovljene kavarne bo v soboto s koncertom.

Cerkveni vestnik

Stolna mladeniška kongregacija ima v nedeljo (27. oktobra) ob dveh popoldne v Alojzijevešču izreden shod.

Poslušate lahko na vsak radio sprejemalec s poljubnimi elektronkami, toda pravi godbeni užitek Vam nudijo samo Tunggram-Bariumceol.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Sobota, 26. oktobra: 12.30 Reproduciran glasba. 13.00 Casovna napoved, borza, reproducirana glasba. 13.30 Iz današnjih dnevnikov. 17.00 Koncert Radio-orkestra. 18.30 Esperantski tečaj. 19.00 Vzgojno predavanje Šolskega uprav. Pero Horna. 19.30 Nemščina, poučuje prof. dr. Grafenauer. 20.00 Šlagerje poje g. Premlič, nato večer slovenske glasbe, izvaja Radio-orkester. 22.00 Casovna napoved in poročila. 22.15 Jonny jazz, vmes poje šlagerje g. Rus.

Nedelja, 27. okt.: 9.30 Prenos cerkv. glasbe. 10. Versko predav. dr. Rant. 10.20 Domovina naših domačih živali; prof. Jarc. 10.50 Reproduciran glasba. 11. Koncert radio orkestra. 15.0 Vinogradništvo; predava vinolog g. Kuret. 15.30 Reproduc. glasba. 16. »Kdor drugim jamo koplje«, veseloigra. 16.30 Koncert radio-orkestra. 17. Bohuslavovi življenjski in gled. spomini, recitira g. Gregorin. 17.30 Koncert radio orkestra. 20. Večer opernih arij, poje ga. Sax-Pristovšek. 21. Valček večer radio orkestra. 22. Casovna napoved in poročila. 22.15 Koncert radio orkestra. 23. Napoved programa za naslednji dan.

Drugi programi:

Nedelja, 27. oktobra.

Belgrad: 9 Prenos službe božje iz katoliške cerkve. 12 Koncert ruskega pevskega zbora. 17.05 Koncert cigan. orkestra. 20.30 Koncert na harfo, oboo in flavto. 21.50 »Da se izmenjamo«, veseloigra. — Zagreb: 17. Laha glasba. 20.35 Koncertni večer. — Varšava: 10.15 Prenos iz katedrale v Poznanju. 12.10 Simfonični koncert. 15.20 Pol ure glasbe. 16.20 Reproduciran glasba. 17.40 Koncert italijanske glasbe. — Budapešt: 8.30 Slovenska sv. maša. 10. Nabožna glasba. 17.15 Zabavni koncert orkestra. 19.35 Pester večer, nato koncert ciganskega orkestra. — Dunaj: 10.20 Zborna petje deškega zbora. 11. Orkestralni koncert. 16. Koncert ženskega simfon. orkestra. 18.45 Koncert komorne glasbe. 20.05 »Orlove«, opereta. — Milan: 12.30 Koncert radio orkestra. 16. Radio drama. 18. Radio kvintet. — Praga: 20. Orkestralni koncert. 21. Ljudski koncert. — Langenberg: 16.30 Popoldanski koncert. 20. Ljudski koncert. — Rim: 17. Pevski in orkestralni koncert. 18. Plesna glasba. 21.02 Vojaški koncert. — Berlin: 18.15 Zabavna glasba. 20. Iz kraljeva filma. Katovice: 10.10 Služba božja. 12.10 Simfonični koncert. 16. Ljudski koncert. 20.30 Koncert iz Schumannovih del. — Stuttgart: 12. Promenadni koncert. 17. Popoldanski koncert. 19. Koncert za cello in klavir. 20. »Malmgreene«, radio drama. 21.15 Koncert za saksofon. — Bratislava: 10.30 Ljudska glasba. 16. Orkestralni koncert. 19. Plesna glasba. 20. Koncert iz Prage. — Torino: 16.30 Radio kvintet. 19.15 Radio orkester. 20.30 Prenos opere. — M. Ostrava: 16. Popoldanski koncert. 19. Plesna glasba. 20. Ljudski koncert.

Iz društvenega življenja

Akcijski odbor za ustanovitev ljubljanske podružnice Hrvatskega trg. društva »Merkur« v Zagrebu, sklicuje sestanke privatnih nameščenecv za ponedeljek ob 8. uri zvečer v prostorih hotela Struželj z dnevnim redom: 1. Socijalno zavarovanje in privatni nameščenci. 2. Eventualije.

NIVEA-CREME

je dnevna in nočna krema obenem

Podnevi štiti vašo kožo pred škodljivimi vplivi slabega vremena. Je vrh tega posebno prikladna kot podloga za puder kjer prepreči zamašanje kožnih por s pudrom. Pusti pa, da se puder drži kože in se da pozneje zopet lahko odstrani. Ponoči deluje kožnegujoči Lucerit, katerega vsebuje samo Nivea-Creme, kot glavno redilno sredstvo vse tkivo pomlajuje, okrepčuje in neguje. Gube in ruge hitro in popolnoma odstrani. Doze po 3, 5, 10 in 20 Din. Tube po 9 in 14 Din. — Nivea-Creme pronikne v kožo in ne ostavlja nikakega bleška.

Odpremno skladišče v Mariboru, Moljska cesta 56

Gospodarstvo

Ameriška reklama

V severnoameriških Združenih državah je postala reklama že zdavnaj neke vrste znanost. V par letih je izšlo nad 100 knjig, ki razpravljajo na znanstveni podlagi o prodajnih metodah in o najrazličnejših vrstah trgovske propagande. Na številnih trgovskih šolah in univerzah se vršijo tečaji za reklamo in cela vrsta teoretikov in praktikov za reklamo živi dobro v Ameriki. Saj so dobro plačani. Nek ameriški kritik piše že o priznani umetnosti pisanja inseratnih tekstov. In mnogo znanih pisateljev se je že začelo pečati s tem.

Kakšna je reklama v Ameriki, se vidi iz cen za časopisne inserate: cela inseratna stran v »New York Times« stane 12.000 do 20.000 dolarjev. V največjem ameriškem tedniku »Saturday Evening Post« pa stane celo 60.000 dolarjev. Pri desetkratnem inseriranju pa samo 50.000 dolarjev. Ta list n. pr. je uvedel celo poseben cenzurni oddelek za zaščito svojih čitateljev pred varljivimi ponudbami. Nadalje morajo trdke po cele mesece čakati, da pridejo na vrsto, če reflektirajo na izvesten prostor.

—o—

Glavni predmeti našega izvoza v mesecu septembru so bili (vse v milij. Din): v oklepajih podatki za avgust: pšenica 141.0 (372.1), fižol 36.7 (9.6), sadje brez 38.1 (20.9), konoplja 11.8 (16.5), goveda 21.8 (23.8), prašiči 26.0 (47.8), drobnica 20.0 (14.2), sveže meso 14.2 (19.9), jaja 39.4 (90.6), drva 15.6 (20.7), stavbni les 124.3 (117.1), železni. pragoivi hrastovi 11.4 (14.6), cement 13.8 (14.9), baker 44.0 (13.9) milij. Din.

Konsumno društvo za Slovenijo. V poslovnem letu 1928/29 je društvo otvorilo 4 nove prodajalne, tako da je število oddajališč naraslo na 49, članov pa od 16 na 17 tisoč. Bilanca izkazuje pri 2.5 (2.2) milij. lastnih sredstev 9.2 (6.6) milij. hranilnih vlog ter 5.2 (7.5) milij. upnikov. Čisti dobiček zadruge znaša 33.701 Din napram 15.589 Din za 1927/28. Zaloga blaga so se lani zvišale za 0.45 milij. Din, pa tudi dolžniki so se zvišali za ca 0.07 milij. in dosegli 1.96 milij. Din. Uspešno pa je za drugi znižati svoje dolgove in upnike.

Kuponi št. 5 od obveznic 4% posojila za finančno likvidacijo agrarnih odnosov v Bosni in Hercegovini zastarajo dne 31. oktobra 1929; do tega dne jih bodo izplačevale vse davčne uprave.

Ferrum, d. d. za rud. in top. proizvode v Zagrebu, ki namerava likvidirati, objavlja bilanco za 1928 iz katere je razvidno, da znaša izguba za 1927-28 1.46 milij. Din napram 1.18 milij. v poslovnem letu 1926-27 in to pri kapitalu 3, upnikov 6.2 (8), dolžnikov 5.1 (8.7) in blagu 1.2 (0.8) milij. Din. Neolajnost. Ze smo imeli priliko opozoriti na doslovne prevode naših sestavkov v zagrebškem »Jug. Lloyd« brez navedbe vira, toda, kakor vidimo, klj brez uspeha. Kajti petkova številka (247) prinaša dosloven prevod našega poročila o slovenskem lesnem trgu, ki je izšel v sredo. Smatramo za ponovno potrebo opozoriti na to nelojalnost.

Nove telefonske zveze. Belgrad, 25. oktobra. AA. Minister javnih del je izročil prometu naslednje telefonske zveze: Zagreb—Rosenheim, Šoštanj—Gradeč, Valjevo—Budimpešta, Belgrad—Celovec, Topusko—Dunaj, Zagreb—Amsterdam, Rotterdam—Haag, Orosavlje—Dunaj—Brno, Donji Miholjac—Nagyrad, Valjevo z vsemi večjimi mesti Švice, Pančevo—Budimpešta—Dunaj, Sombor—Dunaj, Zagreb—Ljubljana—Turin.

Sporazum v motorni industriji. Berlin, 25. oktobra. AA. Med tvornico »Dornier« in ameriško tvrdko »General Motors Company« je bil dosežen sporazum o bodočem sodelovanju.

Povišanje kapitala Creditanstalta. Z Dunaja poročajo, da se bo 14. nov. vršil občni zbor Creditanstalta. Kapital bo zaradi fužije zvišan od 85 na 96 milij. šilingov z izdajo 275.00 delnic. Dalje se bo sklepalo o ponovnem zvišanju kapitala od 96 na 125 milijonov šilingov.

Zvišanje kapitala. Kraljevska nizozemska petrolejska družba (Royal Dutch) zvišuje kapital od 600 na 1000 milij. (milijardo) hol. goldinarjev, torej na skoro 14 milijard dinarjev.

Borza

Dne 25. oktobra 1929.

DENAR

Dočim je gibanje tečajev v Curihu postalo neenotno (London n. pr. je popustil, Newyork pa se je uvrstil), so pri nas devizni tečaji nadalje popustili. Promet je bil znaten (največ v devizah Dunaj in Praga). Privatno blago je bilo zaključeno v devizi Trst, v ostalih pa je intervenirala Narodna banka.

Ljubljana. (V oklepajih zaključni tečaji.) Amsterdam 2280 bl., Berlin 1350.50—1353.50 (1352), Bruselj 790.96 bl., Budimpešta 989.32 bl., Curih 1094.40—1097.40 (1095.90), Dunaj 792.69—795.69 (794.19), London 275.84 bl., Newyork 58.42 bl., Pariz 222.66, Praga 167.16—167.96 (167.56), Trst 295.15—297.15 (296.15).

Zagreb. Amsterdam 22.806, Berlin 1350.50—1353.50 (1352), Bruselj 790.96, Budimpešta 987.82—990.82 (989.32), Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 792.69—795.69 (974.19), London 275.44—276.24, Newyork 56.32—56.52 (56.42), Pariz 221.66—223.66, Praga 167.16—167.96, Trst 295.20—297.20 (296.20).

Belgrad. Berlin 1350.50—1353.50, Budimpešta 987.82—990.82, London 275.44—276.24, Newyork 56.32—56.52, Pariz 221.66—223.66, Praga 167.16—167.96, Milan 255—257.

Curih. Belgrad 9.125, Berlin 123.42, Budimpešta 90.20, Bukarešt 3.085, Dunaj 72.50, London 25.16, Madrid 73.90, Newyork 516, Pariz 20.33, Praga 15.27, Sofija 3.7875, Trst 27.045.

Dinar notira: na Dunaju (deviza) 12.5875, (valuta) 12.59, v Londonu, Newyorku in v Pragi neizpremenjeno.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana. Celjska 170 den., Ljublj. kreditna 123 den., Praštediona 887.50 den., Kred. zavod 170 den., Vevče 130 den., Stavbna 50 den., Sešir 105 den., Ruže 250—260.

Zagreb. Drž. pap.: vojna škoda ar. 420—422, kasa 420—422, termini: X. 420—422, XII. 426—427 (427), III. 400—402, 7% inv. pos. 84.50—85 (84.75), agrari 53.50—54 (53.50). Bančni papirji: Union 202—204, Poljo 16—17, Hrv. 50, Kred. 93 den., Jug. 81.50, Ljublj. kr. 123 d., Nar. 8150 d., Prašted. 895—905 (895), Srpska 156 d., Zem. 125—130 (125), Obrtna 36 d., Etno 164 d., Kat. 32 d., Našice 1500—1570. Ind. pap.: Guttman 180—190, Slavonia 140 d., Slavex 96—100 (96), Danice 197.50 bl., Drava 305—330, Seferana 405—412.50 (410), Osi. ljev. 210—215, Brod. v. 130—135 (130), Union 140—145, Isis 19.50—20, Ragusa 425—430 (430), Trbovlje 45—47.50, Vevče 132 d., Nar. šum. 43 bl., Piv. Sar. 195 bl., Nar. min. 20 d., Jadran. plov. 500—510, Oceania 162—185.

Beograd. Narodna banka povpraševanje 8280, 7% inv. pos. 84—84.50, agrari 53.50—54, voj. škoda prompt 421.05—423, XII. 427—427.50.

Dunaj. Podon.-savsko-jadran. 85.40, Wiener Bankverein 21.70, Creditanstalt 52.30, Escompteg 171.50, Aussiger Chemische 251.25, Alpine 36.30, Trboveljska 58.25, Kranj. ind. 37.20, Rima Murany 121.15.

Les

Na ljubljanski borzi so bili zaključeni 3 vagoni tramov. Tendence neizpremenjena.

Žito

Radi slabše tendence inozemskih tržišč se je promet na našem domačem žitnem trgu nekoliko poslabšal, vendar so ostale cene povsem neizpremenjene, isto tako tudi položaj. Pšenica bačka velja 195, umetno sušena koruza pa 145—150 nakladalna postaja v Bački, a pšenična moka in ostali produkti so povsem neizpremenjeni. Ponudba je dosti jaka, vendar izgleda, da se čvrsta roka ne udeležijo prodaje.

V Ljubljani notirajo (vse samo ponudbe, slov. post., plač. 30 dni, dob. prompt): pšenica bač. 80—81 kg 2% 245—247.50, 79—80 kg 2% 240—242.50, uz. bl. 232.50—235, sr. 80 kg 1% 235—237.50, 77 kg 2% 230—232.60, sl. 77 kg 225—227.50, rž 72—73 kg 2% 215.217.50, moka 0 g vag. bl. fko Ljubljana 355 do 365, koruza laplatska 265—270, bč. ml. tar. 210 do 212.50, nav. vozn. 215—217.50, ječmen bač. oz. 66—67 kg 205—207.50, oves bač. 210—212.50 Din za 100 kg.

Zaključen je bil 1 vagon koruze. Tendence neizpremenjena.

Novi Sad. Koruza bač., sr., ban. 105—100, bač., sr., ban. X. in I. 125—130, bač., sr., ban. Dun. 142.50—147.50, posušena X. 145—150, rž suha Dunav 150—125, Promet 14 vag. pšenice, 1 vag. ovs, 39 koruze, 5 moke.

Sombor. Pšenica bač. žel. prompt 182.50—187.50, ban., sr. in slav. 180—185, ban. Dunav in Bega šlep 190—195, ban. Bega kanal 185—190, bač. potiska 195—200. Oves bač., sr. in slav. 137.50—142.50, rž bač. 145—150. Ječmen bač. 68/64 kg 115 do 125, bač. pomlad. 65/66 kg 140—150, baranjski pomlad. 66/67 kg 150—160. Koruza bač. nova 105 do 110, umetno sušena za okt.-nov. 142.50—147.50, bač. v storžih 75—85, bač. stara 150—155. Fižol bač. beli 590—600, bač. beli izbrani 600—610, bač. ki mešani 640—360. Pšenična moka niča 290—295, št. 2 270—285, št. 5 240—250, št. 6 240—250, št. 6 215—220, št. 7 180—190, št. 8 120—130. Otrobi bač. pšenični 100—105. Tendence neizpremenjena. Promet 172¹/₂ vagonov.

Budimpešta. Tendence čvrsta. Pšenica okt. 21.35—21.49, zaklj. 21.70—21.75, marec 23.32—23.73, zaklj. 23.73—23.74, maj 24.05—24.40, zaklj. 24.42—24.43, rž okt. 15.60, marec 17

Iz sodobnega kulturnega gibanja

Ali je krščanstvo odpovedalo

V »Stimmen der Zeit« (oktober 1929) odgovarja na to vprašanje s čudovito jasnostjo in globokostjo Maks Pribilla S. J. Opazuje druge duhovne sile: moderno kulturo, moderno filozofijo, socializem itd., moramo ugotoviti, da je vse v nekem propadanju, ako ne razpadanju. V težkih in aktualnih življenjskih vprašanjih, bi moralo krščanstvo pokazati večjo in uspešnejšo silo, ker zahtevki morajo biti pri slednjem višji, kot pri vsakem drugem nazoru. Tu je jedro vprašanja: kdo je odpovedal? Krščanstvo ne, ker kot božja ustanova ne more odpovedati; odpovedali so kristjani. V javnem življenju mnogi velikokrat sploh niso kristjani, a neuspehi zadenejo krščanstvo.

Vendar pa se pojavi nov ugovor: krščanstvo naj bi v 2000 letih vzgajalo prave kristjane, tako da bi prenehale velike krivice med narodi in v družbi. Evangeliji in zgodovina katoliške cerkve izpričujejo, da so bile vedno solčne in senčne strani, plima in osek v vrstah kristjanov. Poleg nepopisne gorečnosti in žrtev mučenikov v prvih stoletjih krščanstva, se pojavljajo enake tožbe in pregroščki, ki se ponavljajo v vseh poznejših stoletjih. Že listi apostola Pavla slikajo včasih dovolj temno življenje spreobrnjenec. »Vsi iščejo svojo, ne stvar Jezusa Kristusa« Fil 2, 21. Tudi slavna doba preganjanj kristjanov vsebuje marsikak žalosten list, kot poročila o Ciprijanu v pisnu »De lapsis« — veliko število kristjanov je odpadlo.

19. in naše stoletje kažejo porast brezverstva, ki je zajelo znanost, literaturo in tudi ljudstvo, boj liberalnih in materialistično-socialnih idej proti cerkvi, — kaže pa na drugi strani izgraditev in utrditve cerkvenega javnega in privatnega življenja, bogata znanstvena teološka literatura, boj proti brezverstvu in razširjanje sv. vere po misijonskih jezicah. Trajen boj med lučjo in temo, med resnico in lažjo, med vero in nevero, med krepostjo in grehom je usoda krščanstva. Jeruzalem in Babilon sta obhajala v vseh časih svoje zmage in trumfe.

V evangelijih napoveduje božji Ustanovitelj jasno ta razvoj in sviri pred iluzijo nebes in zemlji. Vedno bo rasla ljulika med pšenico, vedno bodo pridni in leni hlapi, pametne in nespametne device.

Zakaj ni krščanstvo na stalnem zmagovalnem pohodu? Notranji vzrok je jasen: krščanstvo je kraljestvo milosti, ki je prepučeno človekovi svobodi, slabosti in zlobi. Točno opredeli to misel sv. Avguština: »ki te je ustvaril brez tebe, te ne posevčuje brez tebe.« Bossuet pravi: »Vsaka ustanova, celo božja, izgubi nujno nekaj na svojem sijaju, kakor hitro je postavljena na zemljo. Človek pokvari vse in pomeša svoje z božjim. Srečni moramo biti, da ne pokvari sploh vsega in ne odvzame vsemu znaka božjega izvora.« Ne smemo se torej žuditi, ako odgled velikih zahtev krščanstva nekateri odpovedo. Dejstvo je, da se vedno in povsod najdemo mnogi, ki kljub notranjim in zunanjim oviram izpolnjujejo krščanske zapovedi in streme za popolnostjo. Nastaja nova težava: Zakaj je kljub jasni nauku evangelijev vsak čas toliko tožba o verskih in moralnih izgredih. Potrebno je poudariti, da ne smemo izjave kronistov, pesnikov in pridigarjev v posameznih dobah vzeti kot izprano poročila tedanjega časa, ker so pogostokrat pretirana in preostra, ali pa se grehi posameznih velikih osebnosti posplošujejo za vso tedanjo dobo. — Moč in blagoslov krščanske tradicije, ustvarja brezdomno krščansko atmosfero. Vendar se pričinja vzgojno delo cerkve pri vsakem novem človeku, pri vsakem novem rodu z navo. In kakor je bil med prvimi apostoli izdajca, tako je mogel tudi iz čisto katoliškega okolja in vzgoje vzrasti Voltaire. Krščanstvo si more pri posameznikih in v množini odbrzati doseženo višino samo s stalnim bojem in sodelovanjem proste volje. Brez tega nastopi ne samo nazadovanje, ampak pravcati razpad.

Upoštevati je treba, da ima človeštvo o krščanstvu visoko pojmovanje. Evangelij nam slika ideal. Življenje pa zelo slabotno odseva v lepi aliki idealu. Duševna in naravna povprečnost večine ljudi predstavlja ideje krščanstva okrnjene in zmali-

„Velika abeceda“ v Zagrebu

Gledališka uprava v Zagrebu je po časopisu sporočila, da je »Velika abeceda« zmagovalno prešla veliko število odrov v Franciji, Nemčiji in celo Rusiji. Posebno to poslednje mora človek verovati. Ker končno, kaj more rdečim bolj služiti za obtožbo proti »buržujski« družbi kot ta komedija, ki jo je g. Pagnol izvrstno obdelal, delo pospešil in osebo dobro karakteriziral. G. Pagnol je hotel podati karakteristiko povojnega človeka in njegova komedija je v stvari ostra obsodba povojnega pohlepa po denarju, za katerim hlepi brez ozira na sredstva vsakdo. Pred denarjem vsi pripogibajo koleno in se mu klanjajo. Tako občinski svetnik kot rodoljub, »ugledn patriote«, človek, ki je z ministri per tu, njegova ljubica, ki se uda za vsakemu, ki ima denar ali vsaj upanje, da ga bo dobil. Ravno tako časopisje, ki si postavlja nalogo dviganja moralne javnosti, ki po svojih organih odkriva korupcijo, toda jo tudi — za dober denar — zataji. Zadnji Mohikanci so med — profesorji. Vsekakor hočejo ohraniti svojo moralo pred vojno: toda ko rodoljub rabi, da mu nekdo na pošten način pred vojno opravi povojne posle, pristane siromašni profesor Topaze da da svoje spoštovano ime »mestnemu očetu« za njegovo agenturo. Spočetka se boji; še ga grize vest, hodi okoli v svoji staromodni salonski suknji, z dolgo brado, starinski očali, in v času, ko je mislil, da je policija za njegovim hrbtom, se odloči, ne vedo, kako je treba napraviti odločno gesto proti »javni vesti, da ne objavi njegove umazanosti, da si skrajša življenje. Med tem, ko

je videl, kaj prav za prav policija zanima in kako vsi služijo denarju, prekine spoštovani gospod profesor s svojo preteklostjo predvojnega profesorja in postane iz človeka, ki je predaval o morali, navaden povojni korupcionist, človek dela, agilen in spreten, ter se mu posreči, da izrine iz podjetja prejšnjega podjetnika in postane sam lastnik agenture. Njegov prijatelj, tudi profesor, ko je videl, da je zašel prijatelj na krivo pot, da skuša rešiti. Med njima pride do besednega dvoboja. Ko pa prijatelj opazi, da je bil Topaze počaščen z razgovorom s strani g. ministra, globoko sname klobuk in z velikim zadovoljstvom konstatira, da Topaze nima tajuika in da bi mu lahko on — pridigar morale in zadnji profesor — postal tajnik.

Torej, vse se je preokrenilo. Vsi so postali Topazi... Razume se, da je publika odobraval. Posebno, ko je bilo govora, da so vsi enaki. In nihče ni, verjetno, pomislil nase. Igralci so bili dobri in komad, ki je sicer izredno hvalen za oder, je doživel z dobro igro velik uspeh. Morda je samo režiser preveč podčrtal Topaze kot profesorja. Topaze je vsekakor moral pozabiti — dežnik in biti do skrajne mere neroden. Samo ne vemo, če je bilo treba, ko se že v mnogih deželah opaža težnja, da se prekine s tistim vrtoglavi pohlepom za denarjem, vzporedi delo, ki govori: mi vsi smo, prijatelji, lopovi. Vsi smo enaki — od profesorja do ministra, od časnika do industrijalca in mestnega očeta. Ali ni tak komad uteha resničnim lopovom?

Disky.

Gdč. Blanche Dufour, sopranistka, ki nastopi na francoskem koncertu v ponedeljek.

Dve mladi francoski umetnici bosta v ponedeljek v dvorani »Glasbene Matice« otvorili letošnje koncertno sezono.

Ta otvoritev je nad vse častna, kajti gdč. Blanche Dufour, sopranistka in gdč. Marcelle Heudin, pianistka, sta resnični umetnici. Prva je solistka znane francoske umetniške družbe »Concerts Pasdeloup«, druga ena najuglednejših članic ustanove »Concerts symphoniques de France«. Pestrost programa tega koncerta je za Ljubljano novost. Prepričani smo, da bo ljubljanska publika znala primerno ceniti nastop obeh umetnic.

Ali je mogoče preprečiti vojno?

Don Luigi Sturzo, bivši tajnik italijanske Partite Popolare, je za pariško revijo »La Politique« napisal članek pod gornjim naslovom. Obravnava vprašanje, je li možno izločiti vojno kot mednarodno politično institucijo. Poudarja, da vojna ni nikaka institucija, ki bi imela značaj neizpodbitnosti. Nasprotno, po znakih zadnje dobe sodeč, ji je prisojena ista usoda, kakor suženjstvu in poligamiji, ki so v svoji dobi tudi izgledale kot nedotakljivi činiteљи. Danes je suženjstvo in mnogoženstvo zasledovano kot zločin. Dva momenta sta, ki predstavljata največje težave za rešitev problema: socialni in politični. S socialnega stališča je skoraj nemogoče izpremeniti obstoječi mednarodni red brez sile; politično pa izgleda, da je nemogoče zasukati miren razvoj narodov, ki niso vojaško zavzavani. In vendar se je v socialnem boju posameznika položaj v toliko spremenil, da je posamezniku s pomočjo neposrednega vpliva na zakonodajo omogočeno vplivati na razvoj socialnih odnosov. Politično pa obstojata tudi že dve edini, ki sta v svojem krogu preprečili izpade mednarodne anarhije. Sta to: Združene države Amerike in angleški imperij. Za organizacijo ostalega sveta predlaga tudi Sturzo: »Panevropa, Azijo in ruski imperij. Velika težava za rešitev problema obstoja v dejstvu, da Društvo narodov nima nikake oborožene sile, kar bi bilo za avtoriteto neobhodno potrebno. Toda pravni in moralni prestiž Društva narodov bo končno vseeno nadvladal; isto tako, kakor je danes tatvina obsojena v odnosih posameznikov, ravno tako bo sčasoma možno kaznovati kot zločina, kdor bi skušal povzročiti vojno.

Nušičeva „Velika nedelja“

Skoro ves svoj renomé je Nušič dosegel kot narodu kakor gospodi všečen komediograf. Sicer je posebej v prvih letih svojega literarnega udejstvovanja žel precej uspehov z novelami (zbirka: Ramazanske večeri) in se udeleževal tudi na drugih književnih področjih, ali največ moči in umetniške sile je pokazal v komedijah, od katerih so nekatere stalno v belgrajskem gledališkem programu.

V soboto 26. t. m. pa bodo Belgrajčani na deskah videli Nušičevo tragedijo: Velika nedelja (Veliki teden), ki je sicer že zdavnaj napisana (pred dvajsetimi leti v begunstvu v Parizu), ali ni do zadnjega nihče drugi zanjo vedel, ko samo avtor. Vsebinsko je delo do kraja preprosto; v treh dejanjih nam podaja Nušič: odhod z domače zemlje, beg skozi albanske klanice in vrnitev na razrušena ognjišča. Da navedem par avtorjevih misli o drami sami, ki jih je pred nekaj dnevi prinesel eden od prestolniških dnevnikov: »Velika nedelja ima dva osnovna tipa. Jedan je tip vojnika, koji se

bori i stvara, a drugi je tip starca, koji prikazuje sav onaj prirodni razum našega naroda, razum koji shvata sve stvari pravilno, instinktivno, sa krajnom moralnom instinktičnošću i neposrednošću... To je najiskrenije moje delo, a i najtragičnije.« In še to-le je zase dejal: »Moja lična (osebna) tragedija je ogromna i tako duboka, da sam ja sam u sebi gušio i tamnatio (krotiti) nagon i želju da pišem komediju. Smatrao sam, da je to profano, da je to blasfemija, da je to odricanje prava iskrenosti, da je to laž...« Uspeh je tragediji zagotovljen, dasi je stilno delo preprosto in vsebinsko brez zapletljajev in intrig. Vedeti je treba, da je Nušič vse to sam doživel in zato tudi nazorno podal. Režira izkušeni Ginić.

Zadnji čas je Branislav Nušič opažen tudi v inozemstvu. Tridejansko družabno dramo: Knjiga druga, ki še ni izšla, bo verjetno prineslo eno od pariških gledališč. Prav isto je to: Opasno igró, ki sta jo po francosko Vesa Marković in Phileas Lesbergue. Za to zadnje delo se zanimajo tudi nekateri češki in nemški odri.

Tone P.

Bolgarski filmi

Začetek letošnje sezone je prinesel dva nova domača filma. Kritika zelo hvali preprosto zgodbo »Po ruskem požaru«, katere vsebino tvori povest bolgarskega pisatelja Pančo Mihajlova. Ruski emigrant poročnik, v spremstvu zvestega vojaka služabnika, živi kot preprosti brodar v Varni. Zagleda se v lepo inženjerko in ji sledi v premožgop Pernik, kjer naposled ozdravi od nesrečne ljubezni in se srečno poroči z vnukinjo starega rudarja. Režija je delo Grečova. Naslovno vlogo igra umetnik Narodnega gledališča Kisimov, ki deli svoj uspeh s Karpovim v vlogi zvestega vojaka. Poleg bolgarskih nastopa v filmu več ruskih moči. Drug film, »Uličniti božestva« v režiji Gendova, je samo »napeta« in plitka predmetna zgodba s pijanci, vomici in morilci. Lepa igra ljubljana sofijskega občinstva Trandafilova in gospe Gendove ne more rešiti bedaste vsebine. Kritika poudarja, da morajo biti filmski rokopiši polnovredno literarno delo, kakor to dokazuje tudi uspeh igre »Po ruskem požaru«.

Češke književne novosti

Eno izmed najlepših potopisnih knjig v beletristiki nam je dal Jaroslav Durych s svojim esejem »Pout do Španělska« (Pot v Španijo, izšla v Pragi pri Ladislavu Kuncu). Z dvema olomučkima duhovnoma je Durych lani potoval v Španijo, pa je zdaj napisal o svojih vtisih to knjigo. Durych ljubi svet zavoljo njegove izrednosti, raznolikosti in zanosa. Zmirom znova ponavljani tipovi opisovanja pri njem ne najdemo: vse izžareva iz individualnosti posameznih objektov. Vseko dekle ima nekaj svojega, vsaka je drugačna in ima čisto svojevrstno prelestnost, nasmeh in svoje sklanjanje glave. Čujete iz knjige zvonkost deklirane govorice, lepoto krajev; ko prečitaste poglavje o barcelonski bednosti, ki je zaodeta v trdo molčanje čudovitih barcelonskih čevljarjev, in glad, vsepovsod glad, pa izveste, odkod neprestano ustaje in revolucije španskega ljudstva. Vse polno je svetlosti: cerkev jim je vedro pribežališče in dom. Durych piše: »Španska bodočnost je podobna tem kamenitim evliščem, ki so edino, pa zato zaodeto lepo okrasje Španske. Glad, žeja, suša, pušinja in skalovje, — vse to prav za prav ni nič, kadar vstane svetističe, trdno in veličastno. Cerkev — to je vse. Drugega tu ni.« — Vse, kar je v to knjigo pisatelj položil, je zanj prav za prav šele pesniški material in malenkosti, ki čakajo na razširitev, na sintezo. Kar je zdaj razsežno poglavje, bo morebiti zgolj kratka stran, droben stavek v veliki povesti (primer Durychova znamenitnega historičnega trilogija o Albrechtu iz Valdštajna), kajti Durych vidi iz časovne oddaljenosti najbolj ostro in seže v bistro, pa se bo na vse to stvari kakor gleda gotovo še povrnul. S kratko besedo: »Pout do Španělska« nam zgovorno priča o polnekrvnosti in izkristaliziranosti Durychovega pesniškega stvarjanja.

V založbi Sfinx je znani legionarski pisatelj Rudolf Medek pred nedavnim izdal izbor svoje proze iz dveh predvojnih let, z naslovom »Viny keč« (Vinska trta). Knjiga nosi vse znake Medkovega notranjega razvijanja, razraščanja in njegove miselne izdelanosti. V teh legendah je avtor spretno združil krščansko mistiko s poganskim duhom in preprečevali srednji vek s čisto novodobnim dogajanjem in našo miselnostjo. Tem drobnim stvarcem je vdahnili mitološko čudežnost, snov je pestrovitost in privlačno obdelal in prešel z muziko svoje besede. Najmočnejša se mi vidi med vsemi novela »Vino«, ki nas docela prevzame s svojo ekspluzivnostjo in krepkim besedjem. Rudolf Medek je član Akademije in eden izmed polavilnih legionarskih pisateljev. Za nekatere svoje spise je prejel državno literarno nagrado.

Nekam preveč neugodno je pisal del češke kritike o dveh poslednjih delih Josefa Tomana, o drami »Černe slunce« (Črno solnce, izdal Fr. Obzina, Vyskov) in romanu z naslovom »David Hroš«, ki ga je obelodanil v založbi Václava Petra v Pragi. Doslej se je Josef Toman počel zvečine z verzji, zdaj se je pa poskušal še v dveh drugih oblikah besedne umetnosti: v drami in romanu. Drama »Černe slunce« je zares nekam eksotična (naslov!), res je v njej prenekatera reč ponovljena i stare dramske produkcije, kdaj pa kdaj se tudi še nameril na trfrazost medlih tirad, vendar pa je naveliko vsem tem hibam pisana sočno in z nemalo umetniškim peresom. Gre za intelektualni problem, priti z voljo do višjih blagov, ko je naše bitje podtalno vezano na usodo. Pisatelj je baš s svojo razumskostjo pritriral dejanje do neizbežnih nedoslednosti v miselni in izrazni formi celotne drame. Njegov roman o Davidu Hrošu nas vse bolj uveri o avtorjevih ustvarjalskih zmognostih. Je prepričevalen, uspeh in miselno boli »ostren ko drama o Črnem solcu«.

Pred dnevi je poteklo deset let, kar obstoja v Pragi eno največjih čeških založniških podjetij Aventinum. Ob tej priliki je ravnatelj založbe dr. Otmar Storch-Marien razdelil svojim prijateljem drobno, z izbranim gradivom izpolnjeno knjižico, kjer govori o početkih Aventina in o svojih načrtih za prihodnost. Delce končuje s sentenco, da je največja življenjska sreča ljubezen do svojega poklica. Poleg tega je izdal v posebni knjigi še seznam publikacij, ki so izšle v letih 1919—1929 pri omenjenem založništvu. Z dobro urejevano tedensko revijo »Rozpravy Aventina« seznanja Ot. Storch-Marien bravce s kulturnim življenjem pri Čehih in v tujem svetu. Sodelujejo v reviji najboljše češki pisatelji, kritiki in esejisti, katerih imena nam podčrtavajo vrednost in resno prizadevanje tega odličnega umetniškega časopisa.

Vlad. Zorut.

Iz francoske književnosti

André Thérive, ki je nedavno prevzel nasledstvo Pavla Sandaya kot literarni kritik »Tempsa«, je izdal pri Grassetu roman »Le Charbon ardent«. Roman preveva rahel čut pesimizma in predstinitiranosti in literarno stavlja avtorja v vrsto najboljših sodobnih francoskih romanopiscev. Originalnost Thérivea obstoja v dejstvu, da je znal vtlesiti v naturalizem element tragičnega spiritualizma. — Pri Kra je izšla »Anthologie des essayistes français contemporains«. Objavlja des esejistov najboljših sodobnih francoskih esejistov: Edmonda Jaloux, Calona, Marella, Gidea, Soudaya, Thibadeta in Romiera. Tako je poleg pesniških in pisateljskih antologij nastala še antologija esejistov, ki kljub popolni neskladnosti in neurejenosti naziranj in idej vendar v celoti poda sliko du-

hovnega obraza Francije v odgovarjajoči dobi. — V založbi La Conciliation Internationale je izšlo delo Ernsta-Roberta Curtiusa, profesorja na univerzi v Heidelbergu o: »L'idée de Civilisation dans la conscience française«. Delo obsega dvoje predavanj, v katerih boče avtor dokazati različnost pojmovanja civilizacije v francoski in nemški miselnosti, razliko razvoja, ki ga je dalo stremljenje civilizacije za univerzalnostjo francoskemu in nemškemu narodu. Delo dopolnjuje občutno vrzel in ima za cilj, da odstrani različne vzroke nerazumevanja med nemškimi in francoskim narodom.

Pri Grassetu je izšlo novo delo Francois Mauriac: »Trois recits«. Tehnika Mauriac se v vseh podrobnostih razlikuje od tehnike Meriméeja in Maupassanta, dasi imajo vsi trije skoraj da isti objektivi. Samo da so junaki Mauriaci mogoče bolj realni, ker v svoji zgrajenosti obsegajo univerzalnost v dveh dimenzijah, neznanih ostalima dvema — v senzualnosti in mističizmu obenem. V vseh delih Mauriac je zmaj isti predmet: tragedija zakonskega para. Ko jih v obupu dovede do nenadne praznine, jih nenadoma s mistično milino dovede do Boga. — V založništvu Nouvelle Revue Française je izšla nova izdaja Leona Daudeta: »Le voyage de Shakespeare«. V obliki romane se avtor približuje velikemu geniju in po sodbi kritike s tem podaja eno najboljših francoskih monografij o angleškem dramatik. — Švicarski francoski pisatelj Ramuz je izdal pri Grassetu delo »La beauté sur la terre«. Pisatelj opisuje življenje francoske švice, v švicarskem francoskem jeziku. Problem: lepa Juliette se je vrnila iz Santiaga domov. Zdelo se je, da bo s svojo lepoto osrečila ves svoj krog. Toda milien švice, ki je sijajno orisan, je prelep in lepota beži pred lepoto.

Belgijska princezinja Marija José in italijanski prestolonaslednik Umberto, na katerega je bil tik pred zaroko v Bruslju poizkušen atentat. Napadalec je italijanski revolucionar Ferdinando de Rosa.

Zadnje ure cesarice Elizabete

Nedolžna žrtev italijanskega anarhista Lucchenija

Ob atentatu na italijanskega prestolonaslednika Umberta v Bruslju, kamor je prišel na svojo zaroko z belgijsko princezino, po Italijanu de Rosa, se živo obuja spomin na najnedolžnejšo žrtev italijanskih revolucionarjev — avstrijsko cesarico Elizabeto. Ta žena ni nikdar posegala v politiko in prestala je v svojem življenju toliko težkega, da je že zato zaslužila globoko spoštovanje vsakega človeškega srca. Kljub temu je nanjo nameril svoje bodalo italijanski anarhist Luigi Luccheni. O njenih zadnjih urah pretresljivo poroča Karl Tschuppik v svoji prav te dni izšli knjigi: »Elizabeta, avstrijska cesarica«.

»Dne 10. septembra (1898) ob 9 zjutraj. Cesarici urejajo pričesko. »Ne vem, kako to, da nisem mogla zaspiti. Nekaj časa sem poslušala italijanske pevce, potem me je motila luč jezerskega svetilnika. Nisem imela moči, da bi bila vstala in zaprla okno. Bilo je dve po polnoči, ko sem zaspala. Potem me je zbudila luna...«

Grofica Sztáray prša, če ostane pri tem, da se vrnejo danes opoldne z ladjo v Caux? »Da, ob eni 40 minut se odpeljemo. Osebe se mora odpeljati že z opoldanskim vlakom; ne ljubim velikih nastopov...«

Ob 11 dopoldne sta cesarica in grofica Sztáray zapustili hotel. Elizabeta se je bila spomnila naročila pri izdelovalcu glasbil Bäckkerju v Rue Bonnard, kjer je hotela slišati orkestrion Adeline Patti. Bäckker je vlagal valje z arijami iz Aide, Carmen, Rigoletta, Tannhäuserja. Elizabeta je kupila orjaški ariston s 24 valji za otroke v Wallseeju. Odtod sta se z grofico vrnili v hotel, da bi se preoblekli za potovanje. »Zdelo se mi je,« poroča grofica Sztáray, »da se cesarica predolgo mudi; prevzelo me je nepojmljivo razburjenje. Če bi se zamudili, bi ostali sami v Zenevi, ker je bilo osebje že odpotovalo. Nisem mogla pričakati, da bi cesarica prišla iz svoje sobe. Šla sem k njej...«

Elizabeta pije mleko. »Veličanstvo, ura je ena in 30 minut, pojdiva, drugače zamudiva.« Cesarica dvigne čašo in jo ponudi grofici: »Poskusite to mleko...«

Slednjič se Elizabeta odpravi. Ura je ena in 31 minut, ko z grofico zapustita hotel. Odpravita se ob obali, mimo spomenika Karela Brunšviškega. Cesarica pokaže na drevesa. »Poglejte, Irma, kostanji cveto. Tudi v Schönbrunnu so kostanji, ki cveto dvakrat na leto. Cesar mi piše, da so vsi v cvetju...«

»Veličanstvo, ladijski znak...«

V tem trenutku je videti moškega, ki prihaja ob obali in se na čuden način pomika naprej. Od drevesa do drevesa skače, od tu k ograji, pa spet za kako drevo, da je videti, kakor bi se skrival pred kakim zasledovalcem. Skakajoč tako vse navzkriž se bliža cesarici. Nenadoma je čisto blizu. Z enim skokom je tik pred njo ter jo sune s pestjo.

Elizabeta se brez glasu zgrudi na tla. Grofici krič privabi ljudi. Nekaj kočij po-maga dvigniti cesarico. Ta odpre oči, zaveda

se. Lasje so se pri padcu razrahljali, obleka se je umazala.

Na razburjena vprašanja pravi cesarica: »Nič se ni zgodilo.«

Prihitela množica hoče kakorkoli pomagati. Kočijaž snaži cesaričino obleko s ščetko. Vrata hotelu Beau Rivage, ki je bil videl prizor s hotelskega praga, prosi cesarico, naj se vrne v hotel.

Elizabeta odklanja vsako pomoč. »Nič se ni zgodilo, hitimo, drugače zamudimo ladjo.«

Na poti proti ladji si popravi Elizabeta klobuk in lasje ter prša: »Kaj pa je hotel ta človek? Morda mi je hotel vzeti uro?« Med tem gre s hitrimi koraki dalje in odklanja roko, ki ji jo je ponudila grofica Sztáray.

Grad Steenockerzeel pri Cortenbergu v Belgiji, kamor se preseli bivša cesarica Cita (spodaj v krogu) s svojimi sinovi, ki študirajo deloma v Bruslju, deloma v Louvainu. Šolske počitnice bo Cita z družino tudi v bodoče preživljala v Lequetu na Španskem. V Belgiji nosi Cita naslov vojvodinje Batske.

Cez nadaljnji hip: »Kaj ne, sedaj sem blede?«

Grofica: »Da, nekoliko... morda od strahu.«

Tu slišijo vratarja, ki hiti za damama in kliče, da so moža prijeli...

»Kaj pravi?« prša cesarica. In nenadoma se njen obraz izpremeni. »Mislim, da me nekoliko boli v prsih... pa ne morem zagotovo reči...«

Lahkega koraka hiti cesarica po ladijskem mostu in stopi na ladjo. Tu pa začne omahovati. »Dajte mi roko...« pravi s pojemačim glasom grofici.

Grofica objame Elizabetino telo, a ga ne more držati: pritiskajoč cesaričino glavo na

svoje prsi, se zgrudi na kolena. »Zdravnika, zdravnika! Vode!«

Cesarica leži smrtnobleda z zaprtimi očmi v groficih rokah.

Celo in sence ji močijo z vodo, nakar odpre oči. Nekaj gospod, mr. Deyssat, opozori, da bi bilo bolje, če bi damo prenesli na krov; tam je zrak hladnejši. Dva gospoda pomagata. Elizabeta položi na krovu na klop. Neka dama, gospa Dardelle, prinese kolinsko vodo in skuša cesarico obuditi. Trakove steznika prerežejo in drgnejo cesarici čelo s kolinsko vodo.

V tem se je začela ladja premikati. Košček z etrom napojenega sladkorja, hladnejši zrak, ki prihaja z jezera, oživljajo vpliva poživljajoče. Elizabeta odpre oči, se ozira, kakor bi se budila iz sanj ter se polagoma dvigne. S slabotnim glasom pravi tuji dami: »Merci« (hvala).

Potem grofici Sztáray: »Kaj pa se je sedaj zgodilo z menoj?...«

Takoj nato se je zopet nezavestna zgrudila. Ko je grofica raztrgala trakove svilenega figara, ki je oklepala cesaričino prsi, je opazila na batistni srajci nad srcem teman madež v velikosti srebrnega goldinarja. Odpela je srajco in pokazala se je majhna, trioglasta rana, katere se je držala kaplja strjene krvi.

Sedaj šele je postala očita strašna resnica: Elizabeta je bila umorjena.

Grofica prosi Boga, da ne bi je zapustile moči in pokliče kapitana: »Gospod, na Vaši ladji leži smrtno ranjena avstrijska cesarica. Tako je ne smemo pustiti umreti, brez zdravniške pomoči, brez duhovnika; prosim, vrnite se takoj v pristanišče...«

Kapitan Roux se je molče pokoril; ladja je krenila nazaj v Zenevo.

Elizabeta je umirala.

Zlato v Jugoslaviji

V berlinskem časopisu »Illustrirte Zeitung« poroča inž. Karol Pilepič iz Beograda o jugoslovanskih rekah in ozemljih, kjer se nahaja zlato. Med drugim piše:

Ze od nekad je naš narod iz rek zajemal in izpiral zlato. Še tik pred svetovno vojno se je moglo ob nekaterih rekah v Bosni in ob mnogih rekah in njihovih pritokih v Srbiji opazovati, kako so kmetje, ženske in otroci z navadnimi siti in plalnicami iz peska izpirali zlato. Danes je pridobivanje zlata iz rek zakonito urejeno; kljub temu so še vedno na delu tatinski izpiralci in marsikaka vrečica zlatih zrn pride tajno na trg. Znamenje, s katero majhnim trudom se da pri nas še pridobivati zlato. To je umevno; kajti vode, ki nosijo s seboj zlato, pušajo najdebelejša zrnja po skalovitih kotalih ob svojem nezastraženem gornjem teku, dočim prihajajo v dolino s peskom samo najdrobnejša zrnca. Po skalnatih, težko dostopnih predelih, ob izvirih znanih, zlato nosečih dotokov bi se dali s smotrnim izkoriščanjem še danes doseči bogati uspehi. V izsušeni strugi Jolašnice pri Vranju sem našel skoraj v vsakem kremenu zlato.

Še mnogo manj znano je, da imamo obilo takih zemlja, ki vsebujejo zlato. Na valovitem, lahko dostopnem ozemlju blizu Donave, sem sam odkril zlata bogate zemeljske plasti, ki se raztezajo več kilometrov daleč. To je s kremenjakom pomešana, svinec in zlato vsebujoča zemlja.

Balkanski polotok je od davna znan po svojih zlatih rudnikih. Tako je že Filip Macedonski plačeval svoja vojna podjetja iz dohodkov zlatih rudnikov ob spodnjem Vardarju. Tudi Aleksander Veliki je črpal iz teh rudnikov ogromna bogastva. Kasneje so Rimljani preprečili nadaljno izkoriščanje.

„Beli konjski orel“ na Dunaju

107letni »Beli konjski orel«, znameniti indijanski poglavar, ki se že dalj časa mudi v Evropi, je posebno vzbudil Dunaj, tako da se kar ne more ločiti od njega. Te dni je obiskal misijoniste St. Gabriel, kjer so ga gojenci sprejeli s krepkim indijanskim pozdravom: Hov-ko-la! Ko si je ogledal zavod, je 107letni starec, ki je še ves čil in krepak, pred 500 gojenci in njihovimi učitelji predaval o življenju in običajih Indijancev. Govoril je stoje nad eno uro, ne da bi se bil utrudil. — Big Chief White-Horse-Eagle bo na Dunaju predaval še enkrat, in sicer kar je posebno značilno za sedanji čas — na korist duševnim delavcem v Avstriji. Indijanec govori gladko angleščino.

Če se ciganki verjame

Kljub svojim 68 letom je oné v Berlinu še radoveden na srečo ter si je dal zadnjič prorokovati od neke ciganke. Napovedala mu je, da bo v štirih tednih v njegovem stanovanju gorelo. Malo dni nato je pri enem njegovih podnajemnikov res nastal majhen ogenj. Sedaj je dal oné zavarovati pohoštvo ter čakal na požar. Ognja pa le ni hotelo biti in onému je bilo žal premije, ki jo je plačal. Sel je, polil stanovanje s petrolejem in zažgal. Za las, pa bi bil še sam zgorel. Vendar so ga rešili in sedaj pride odgovor pred sodnijo. Oné, ki se preživlja s tem, da piše za liste ljubarske recepte, se bo težko izmazal.

»Tiger« Clemenceau, bivši francoski ministrski predsednik in zastopnik neizprosne politike nasproti Nemcem, znameniti pisatelj, je zopet težko obol. Clemenceau je star 88 let.

Trdnjava kralja ameriških alkohol. tihotapcev padla!

Newyorška alkoholna policija je minole dni izvršila sijajen napad na postojanke alkoholnih tihotapcev. Napad je najskrbneje pripravila in ga izvršila tako nenadoma, da je tihotapce popolnoma presenetila. Sodelovalo je celokupno moštvo. Osvojili so 35 tihotapskih postojank širom države Newyork in ob vzhodni obali ter zaplenili ogromne množine alkoholnih pijač. Največji uspeh pa pomenja zavzetje trdnjave »kralja alkoholnih tihotapcev« v gričevju New Jerseyja.

To trdnjavo je bila politija odkrila s pomočjo radia. Ze dalj časa je radio beležil poročila neke tajne radio-postaje v posebnem jeziku. Poročila so bila namenjena ladjam na morju in so se očitno nanašala na tihotapljenje alkohola. Policija se je mnogo trudila, preden je odkrila pomen tajnih besedi. Ko se je to zgodilo, je bila bitka napol dobljena; kajti na podlagi poročil ni bilo težko dognati tajne radiopostaje in številnih tihotapskih postojank.

Glavna tihotapska trdnjava se je nahajala v bivšem poletnem dvorcu pok. ravnatelja newyorške opere Oskarja Hammersteina v New-Jerseyu. Za napad je policija odposlala 130 mož. Tihotapci so bili tako presenečeni, da ni padel niti en strel. Vse drugače krvavo bi bilo poteklo podjetje, ako bi bili tihotapci o napadu obveščeni. Saj je bil dvorec dejansko čisto po vojaško utrjen: v zidovih strelne line, zraven strojnice, puške, bombe s solznim plinom, ognjene pišče za signale itd. V podzemskih rovih so našli velike zaloge alkohola in strelišča. Dalje je dobila policija v roke celokupno knjigovodstvo in arhive in s tem imena vseh na podjetju vdeleženih oseb in tvrdk. Na posestvu so aretirali 30 oseb.

Iz zaplenjenih listin je razvidno, da je imelo glavno tihotapsko podjetje šest lastnih parnikov, oboroženih z majhnimi topovi in strojnimi, ki so vozili alkohol od Bermundskih otokov in od drugod. Tedenski promet je znašal poprečno 20.000 zabojev v vrednosti 1 milijon dolarjev. Na podjetju so bili vdeleženi mnogi borzijski mešetarji v Newyorku in več velikih newyorških bank.

Policija je ujela tudi z alkoholom naloženo tihotapsko ladjo, ki jo je bila zvalila v past s pomočjo radia.

General Ibanez, predsednik republike Chile, na katerega je trikrat streljal neki 18leten anarhist. Strelji niso zadeli. Napadalec so zaprli.

Smešnice

»Oh, gospod doktor, vse bolezni so prišle nadme! Kašljam, nahoden sem, trga me, glava me boli...«

»To ni nič hudega! Kdor ob tem vremenu ne zboli, sploh zdrav ni!«

»Moj zakon je res zelo srečen!«

»Ali se nikoli ne kregata?«

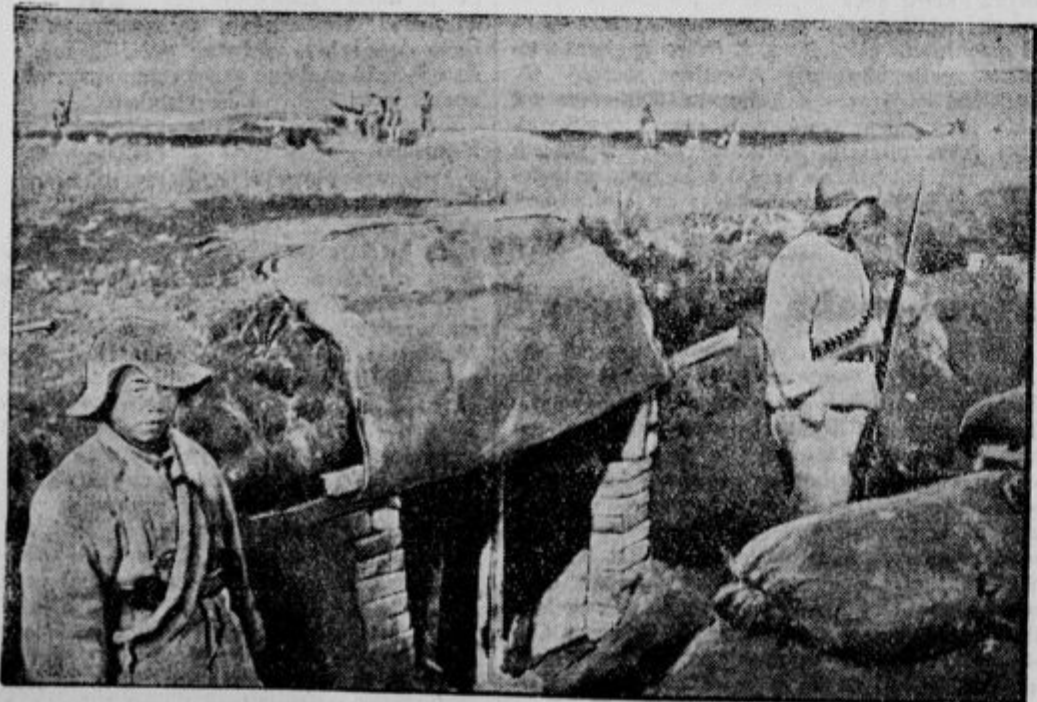
»In še kako! Toda takoj sva zopet dobra.«

»Kako to?«

»Čisto enostavno. Če se moja žena ujezi, zavijti proti meni lopatico za premog. Če me zadene, se smeje ona, če ne, se pa smejem jaz.«

Brvar: »Koliko časa pa je bila Suzana zaposlena v pisarni?«

Mrvar: »Sodeč po traku njenega pisalnega stroja, najmanj trideset let.«

Kitajski strelski jarek pri Šalainorju, kjer so Rusi obnovili napade. Jarek nudi varnost proti sovražnikom in varuje tudi pred hudim mandžurskim mrazom.

Kako si hoče Ford osvojiti evropski trg

Po »Journal of Commerce« iz Newyorka je znašala lanska ameriška produkcija avtomobilov 4.400.000. Računali so, da bo letošnja narasla na 5.000.000, to je, da se bo zvišala za 13%. Toda prve mesece letošnjega leta je avtomobilna produkcija izkazala tolikšen razmah, da bo po vsej verjetnosti letošnje leto Amerika producirala preko 7.000.000 avtomobilov in kamionov. Vprašanje je, kdo bo kupil te neverjetne množine. Ameriški notranji trg brez dvoma mnogo absorbira. Dalje so vnete odjemalke nove dežele, kakor Kanada, Argentina, Brazilija in Avstralija. Toda slej ko prej je še vedno Evropa edina izvenameriška dežela, ki je zmožna pokupiti največ avtomobilne produkcije.

Ameriški veletovarnarji se že dolgo trudijo, kako bi se plasirali v Evropi in, če mogoče, v kati zadušili domačo evropsko produkcijo. Dve največji ameriški skupini, ki sta obenem tudi največji na svetu, Ford in General Motors, se potegujeta za prvenstvo. Vendar zasleduje pri osvajanju Evrope vsaka firma drugo taktiko. Ford zida v evropskih državah velike tovarne in pa posebne delavnice za montažo avtomobilov. Torej se bojuje direktno proti evropski produkciji. General Motors nasprotno pa navezuje stike z že obstoječimi evropskimi tvrdkami in išče z njimi sodelovanje, oziroma ponuja fuzijo.

Vse svoje napore je Ford osredotočil na Veliko Britanijo. Postavil je tik pred vojno velikansko tovarno v Corku na Irskem. Toda carinska ločitev med Veliko Britanijo in Irsko po vojni ovira razmah podjetja. Radi tega je pričel graditi drugo tovarno na Angleškem, in sicer v Dagenhamu. Končana bo l. 1931., leži samo nekaj desetih kilometrov proč od Londona ob reki Temzi in bo dostopna direktno velikim oceanskim parnikom. Letna produkcija bo znašala 200.000 voz. Razen tega ima Ford še drugo podružnico v Manchesteru, ki izdela 40.000 voz letno, in sicer največ na ta način, da sestavijo dele, ki jih pripeljejo iz Amerike. Obe tovarni bosta zaposlili 15.000 delavcev. Dagenham naj po Fordovi zamisli postane središče njegove evropske avtomobilske produkcije. Kake važnosti je ta zamisel, lahko sklepamo iz tega, da je samo prve tri mesece letošnjega leta prodal Ford v Evropo 50.000 voz.

Ford pa ne ostane samo pri tem. On hoče ves svet preplaviti s svojimi vozovi. Dagenham naj preskrbuje Anglijo in njene kolonije. Razen tega je ustanovil podružnico za Francijo v Parizu s kapitalom 100 milijonov frankov. Ta tovarna bo oskrbovala z vozili Francijo in njene kolonije. Nemška podružnica producirala letno 20.000 vozil: Sedaj je povečal kapital od 5 na 12 milijonov mark in se bo produkcija znatno dvignila. Iz Kölna, kjer ima svoj sedež, naj bi se njena interesna sfera raztegnila tudi na Avstrijo, Češkoslovaško in Holandijo. Veliki nemški kemični trust Farbenindustrie A. G. vzdržuje finančno omenjeno podružnico. Kot protislužbo pa Ford propagira njene izdelke na ameriškem trgu.

Tovarna v Kopenhagnu bo preskrbovala z vozili Dansko, Norveško, Poljsko in obrobne baltske države. Tovarna v Trstu naj zalaga italijanski, madjarski, jugoslovanski in bolgarski trg. V Carigradu bo sezidal tovarno, ki bo gradila avtomobile za Turčijo, Grčijo, Palestino in Sirijo. Posebna podružnica bo zgrajena tudi v Aleksandriji. Turška vlada mu je ponudila posebne ugodnosti. Po Fordovih računih bo stambulsko podjetje letno zgradilo 50.000 vozil. Razen tega obstojajo Fordove podružnice v Anversu, Barceloni, Rotterdamu, Stockholmu in Helsingforsu. Naštete so manjšega obsega in služijo le bolj lokalnim potrebam.

Kar se tiče Rusije, jo je Ford dosedaj zalagal iz Kopenhagna. Toda vrše se pogajanja, ki predvidevajo zgraditev velikih Fordovih to-

varn v Rusiji. Po »Daily Telegraphu« od 4. junija je sovjetska vlada podpisala s Fordom dogovor za devet let. Po tej pogodbi mora Ford zgraditi v Rusiji tovarno za avtomobile, sovjeti se pa obvežejo, da tekom prihodnjih štirih let kupijo pri njem vsaj v vrednosti 750 milijonov frankov. Dosedaj je Rusija na avtomobilih ena najrevnejših dežel. V celoti ne poseduje več kot 20.000 vozil.

Kratek pregled, ki ga tu podajamo, nam dokazuje, kako razpreda Ford po vsej Evropi trdno mrežo svojih tovarn in podjetij. Vsaka podružnica ima čisto določeno opredeljeno evropsko ozemlje, tako da nobena ne posega na področje druge, in med njimi ni nobene konkurence. Središče je na Angleškem. Ford si je izbral kot izhodišče Veliko Britanijo radi njene geografske lege in pa radi njene trgovske politike. Podjetni Amerikanec je pričel z evropsko avtomobilno produkcijo neizprosno boj, ki ga vodi sicer lojalno, toda s sigurno vero, da zmaga. Kar je dosedaj najbolj dražilo Fordova vozila, je bila izredno visoka uvozna carina v evropskih državah. S tem pa, da zgradi tovarne v Evropi, upa, da bo produciral tako poceni (Ford gradi samo en tip vozil), da nobena evropska tvrdka ne bo mogla z njim konkurirati. — Torej smemo upati, da skoraj pridemo prav poceni vsak do svojega avtomobila.

Sport

Jutri ob 14. igrišče SK Ilirija.

V korist Jugoslovanske Matice odigrajo jutri popoldne klubi Ilirija, Maribor, Jadran in Slovan letošnji nogometni turnir za prehodni Gosposvetski pokal. Ta turnir je vsakoletna manifestacija sportnih klubov za narodno-kulturne namene Jugoslovanske Matice in se bo ponavljala, dokler si Gosposvetskega pokala ne pribori kak klub končno veljavno s tem, da zmaga tri leta zaporedoma ali petkrat v presledkih.

Jutrišnji turnir se odigra v naslednjem redu: v obeh predfinalnih tekmah nastopita ob 14 kot prva dvojica Maribor in Slovan in kot druga ob 14.50 Ilirija in Jadran in Jadran. Zmagovalec teh dveh tekmah absolutno ob 15.45 odločilno tekmo za razpisani pokal, ki bo neposredno po tekmi izročeno zmagovitemu moštvu. Vsaka tekma traja le 45 minut, torej polovico normalnega igralnega časa. Ob neodločenem izidu odločuje v predfinalnih tekmah žreb, v finalu pa se igra najprej podaljša za dvakrat 10 minut in še le potem se po potrebi žreba. Turnir je organiziran na ta način, zato, da se zbere v odločilnih tekmah čim več sodelujočih klubov. Tudi s strogo sportnega stališča bo učinkoval pestri in nevskakdanji razpored tekem, ter hitro izmenjevanje nasprotnikov zelo privlačno na publiko in ji nudi mnogo užitka. Sekcija ZNS je delegirala k tekmam naslednje sodnike: Maribor : Slovan g. Betetto, Ilirija : Jadran g. Deržaj, finale g. Vodišek.

Pred odločilno tekmo, ki jo bosta po vsej verjetnosti odigrala Ilirija in Maribor, je približno ob 15.30 na sporedu nagovor zastopnika Jugoslovanske Matice na zbrano občinstvo in sodelujoča nogometna moštva. Svoj poset so najavili tudi predstavniki civilnih in vojaških oblasti.

Vsi sodelujoči klubi postavijo za turnir svoje najboljšo moštvo. Glavna tekmeča za pokal, Maribor in Ilirija, sta ravno sedaj v izvrstni formi. Maribor je v finalu za pokal LNP pravkar porazil prvaka Primorje z nič manj kot 3 : 0 in v med-mestni tekmi Maribor : Graz v Gradcu, ki je končala 2 : 2, je igralo za mariborske barve osem igralcev SK Maribora. Ilirija si je z zmago nad Primorjem priborila zopet prvenstvo Ljubljane; zanimalo bo, da nastopi v ilirskem napadu na levem krilu po dolgem presledku zopet mali Kreč. SK Jadran je pokazal v zadnjih prvenstvenih tekmah nepričakovan elan in borbenost in isto se more reči o Slovanu. Obe moštvi bosta v predfinalu gotovo dali iz sebe skrajno, da kolikor mogoče otežkočita, morda tudi preprečita zmago obeh favoritov.

Lanski turnir je končal z zmago SSK Maribora. V finalu sta se sestala Ilirija in Maribor. Ilirija je še v drugem polčasu vodila s 4 : 1, Maribor se je nato posrečilo izenačiti na 4 : 4. Sledilo je podaljšanje igre in ko ni to prineslo odločitve, se je žrebal, pri čemer je sreča odločila za Maribor. Dosedanja zmagovalec v turnirju za gosposvetski pokal sta bila SK Ilirija (l. 1926. in 1927.) in l. SSK Maribor (lani).

ZAKLJUČEK PRVEN. TEKMOVANJA I. RAZR.

ZSK Hermes : ASK Primorje.

Jutri v nedeljo bo zaključila prv. tekmovanje zadnja prvorazredna prv. tekma

ASK Primorje : ZSK Hermes.

Tudi za ta nastop vlada precejšnje zanimanje. V drugem razredu se bo tekmovanje nadaljevalo. V nedeljo nastopita dva para in sicer: Natakari:Grafika ter Slavija:Reka.

Vse tekme se vrše na igrišču ASK Primorja. Medpopoldne pričnejo drugorazredne ob 8.30, popoldne rezerve ob 13.30, prva moštva ob 15.15.

*

SK Rakovnik. — V nedeljo 27. okt. bo ob 10 dopoldne ustanovni občni zbor našega kluba na Rakovniku. Udeležba je obvezna za vse člane. Bodite točni! — Tajnik.

Službene objave LNP. (Iz seje posl. odbora 23. 10. 1929.) Za nedeljo, dne 27. t. m., določene prvenstvene tekme v Ljubljani se odigrajo na prostoru ASK Primorja in sicer: ob 8.30 Grafika : Natakari, ob 10.15 Reka : Slavija, ob 13.30 Primorje rez. : Hermes rez., ob 15.15 Primorje : Hermes. — Služba: dopolnilni odbornik LNP g. Stanko, blagajna SK Grafika, vsak klub po 3 reditelje in stranskega sodnika; popoldne: blagajna g. Rovani in ASK Primorje, rediteljski nadzor g. Dogani in po 3 reditelji vsakega kluba; str. sodnika za rezervno tekmo Pečar, Sedu, za glavno Breskvat, Erlich. Nastop službe pol ure pred pričetkom prve tekme. — Radi nesportnega vedenja pri tekmah dne 20. t. m. se predajo kaz. odboru igr.: Baltič Viktor (Svoboda) in Kosmač Ludvik (Jadran). — Verificirane tekme: Zelezničar : Svoboda po § 12. prav. prv. tekem s 6 : 1; Maribor : Svoboda 5 : 0 p. t., Maribor rez. : Rapid rez. po § 14. prav. prv. tekem s 3 : 0 za Maribor, ker je Rapid nastopil z aeverificiranimi igr. Kampičem; Celje : Atletik SK 1 : 1, Rapid : Zelezničar 1 : 1, rezerve 3 : 1, Grafika : Krakovo 7 : 0, Slovan : Slavija 2 : 1, Hermes : Svoboda 2 : 0, Ilirija : Jadran 2 : 0, rezerve 5 : 0. — Verificirani igralci: s pravico nastopanja dne 26. 11. za SK Zelezničar: Senčar Josip; za SK Krakovo: Grabrijan Ferdo; s pravico nastopanja dne 26. 4. 1930: za SK Ilirija: Jež Josip, Otič Franc. — Dalje po § 10. o.

p. JNS s pravico nastopanja dne 25. t. m. za prvenstvene tekme za SK Svoboda—Ljubljana: Higi Viktor ter samo za prijateljske tekme za SK Zelezničar: Camernik Anton. — ZSK. Hermes se poziva, da pošlje do 28. t. m. odpustnico za igr. Novosel Stanka, ki se je prijavil za drug klub. Na podlagi § 10. o. p. JNS se dovoli igr. Zemljak Slavku s 25. t. m. nastopanje v prijateljskih tekmah za SK Svoboda — Ljubljana. — Odobrijo se za dne 27. t. m. naslednje prijateljske tekme: Zelezničar : Grazer Sportklub v Mariboru in Rapid : Ptuj v Ptuj; naknadno se odobri prijat. tekma, odigrana dne 20. t. m., Elan : Olimp—Karlovac v Novem mestu. — SK. Celje odjavlja igr. Kušar Ivana. — Tajnik II.

RAZPIS LAHKOATLETSKEGA MITINGA.

SSK Maribor, SK Rapid in SK Zelezničar razpisujejo dne 1. novembra 1929 ob 8 na igrišču SK Rapid lahkoatletski omejeni miting za vse klube v Mariboru in Ptuj.

Tekmuje se brez handikapa po sledečem redu:

I. Pomladak, razred B od 16—18 let: 1. tek 200 m, 2. skok v daljavo z zaletom.

II. Dame I, tek 60 m, 2. met kroglice, 3. skok v daljavo z zaletom.

III. Seniorji: 1. tek 100 m, 2. met kroglice, 3. skok v višino z zaletom, 4. tek 800 m, 5. met diska, 6. skok v daljavo z zaletom, 7. tek 3000 m, 8. skok v daljavo brez zaleta, 9. štafeta 4x100 m.

Prijavnina znaša 5 Din za osebo in 2 Din za disciplino. Prijave je poslati na naslov: Sport-Roglič, Maribor, Grajski trg, najkasneje do 25. oktobra 1929.

Miting se vrši po pravilih JLAS.

Tekališče ima štiri nedvignjene zavoje, meri 430 m, ter je posuto z ugaski.

Tisoč dinarjev

Vam plača tovarna Kemény, Košice, če z Rla-Balsamom ne odpravite v treh dneh kurjih oči Lonček za 10 Din prsto poštnine pošlje zastopnik R. COTIČ, LJUBLJANA VII.

Za vsesvete!

Genenim posetnikom pokopališča pri sv. Križu priporočam svojo veliko zalogo krasnih velikih cvetnih

Krizantem

v raznih barvah, kakor tudi navadnih. Venci, šopci in različni aranžmaji za družinske grobnice in grobove po zmernih cenah. — Ogled krizantem brezplačno. — Naročila se sprejemajo tudi v cvetličarni Sv. Petra cesta 33

Pavel Šimenc

trgovca in pokopališki vrtnar

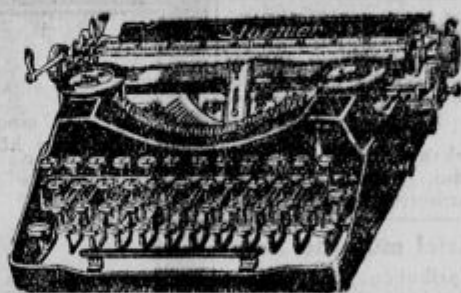
Sv. Križ -- Ljubljana

Župnija Zg. sv. Kungote Slov. Gorice.

konkurenčni odbor razpisuje

popravila cerkvene strehe, zvonika, župnišča itd.

Strešni krilci, zidarski mojstri, pleškariji, kleparji in tesarji, ki bi hoteli prevzeti dela v izvršbo, se vabijo vložiti ponudbe do 31. oktobra 1929. do 10. ure konkurenčnemu odboru Zg. sv. Kungote (župnišče) kjer se dobe tudi natančna pojasnila razpisa

STOEWER

- srednji

uporabljiv za vse pisarniške posle, v elegantnem črnem kovčku obenem tudi za potovanje. Na zalogi pri tvrdki

L. Baraga

Ljubljana, šelenburgova ulica 6

Telefon št. 2980 — Plačilne olajšave

Danes od 18-23 godba s plesom

v hotelu »Bellevue«

Jutri običajni koncert

Danes in jutri fine domače koline, krvave in jetrne k'obase, pečenice itd. Pristen še sladek mošt Din 12—, izborna vina ter prvovrstna kuhinja. Pripravni lokali za razne prireditve. Vino čez ulico Din 1— ceneje.

Priporočata se PERO in KATI ŠTERK

Pierre L'Ermitte:

Žena z odprtimi očmi

In spet mu je pred očmi prizor, ki se je malo prej dogodil; na tehtno vprašanje, na vprašanje vse njegove mladosti, na vprašanje vsega njegovega življenja — Rolanda ni odgovorila, ampak se mu je izognila... Zakaj se mu je izognila...?

Vprašanje je bilo spodobno, odkrito; vredno je bilo odgovora.

Na steni v jedilnici tiktaka stara ura sekunde... Na robu ognjišča umira debelo poleno, kajti tudi debelo poleno ne more samo goreti, potreba je manjšega zraven... Kakor v življenju, Filbert!

Poleno zbudi njegovo zanimanje. Pobere pest borovih igel in poživi ž njimi plamen. Plamen pa plesoč posveti na piščal, ki že dolgo visi na steni.

Ker ni nocoj za nobeno rabo, si hoče potihem zapiskati malo za tolažbo. S stene sname piščal, ki jo je kupil s svojimi prihranki v Saigonu, kupil za njo, učil se svirati na njo za njo. Prijateljica glasba bo usmiljeno usmerila misel drugam... uspavala, potolažila bo tvojo misel, ubogi Filbert, ki je vate stopilo trpljenje...

Vzame torej instrument, skrbno ga obriše in odide na vrt, kjer otožen sede tik ob peščenici poti pod figovo drevo, ki ga neprenehoma božajo poslednji žarki dneva s svojim ognjem.

S tega mesta se mu odkriva vse obzorje... pozlačeni bori, ki so jim veje kakor prošnja molitev... brezbrežno morje, oba pilierska svetilnika in na levi

kamenite stavbe Herbaudière, kamor je ona zjutraj odšla...

Filip svira melodije, ki jih najbolj ljubi... preproste melodije pesmi preteklega stoletja, katerih ga je bil naučil stari moran na brodu »Galathée«. Toda njegov učitelj je bil provençal in poznal je zlasti Mignon, Mistralovo Arlezijanko in vse kar pojejo v tistih južnih krajih, ki so podobni Noirmoutieru, le da je tu še čar manj znanega otoka in manj balnatega.

Nocoj je Filbert vse jače doživljal te melodije. Kajti za glasom piščali je bilo njegovo obupano sree. Resnično, tistega večera je godel, kakor še ne v svojem življenju... sam pred hišo v popolni tišini, o zlatem prahu in o ljubezni.

Dolgo je tako godel, potihem, prav potihem, kakor človek šepeta svojo tožbo ali ihti svojo prošnjo. Baš je začel ljubo stanco:

O Magali, ma tant amado, Mete la testo au fenestrou!

O ljubljena moja Magali, na okno prisloni glavico.

Kar se potihem... prav tako potihem, prikaže glavica med listjem figovega drevesa, pod katerim si je bila poiskala Filbertova bolest zavetja.

Bila je Rolanda... Rolanda, ki se je vračala s svojim osličkom počasi v veliki tišini peščne poti, je slišala in prepoznala piščal in melodije.

Ustavila je vozček in poslušala... Ko je pa slišala, je spoznala, da veljajo njej te melodije, v katerih je spoznala vsa žalost in obupana ljubezen mladega srca.

Todaj je stopila z voza, se približala in, ko je postala prošnja tako vroča, da se ji ni bilo moči ustaviti:

O Magali, ma tant amado, Mete la testo au fenestrou!

in je ljubav klicala po ljubavi, je stopila naprej. Videla je, da Filbert joka in odgovorila je. prislonivši svojo glavo na okno:

»Magali?... Evo je!...«

Nehal je igrati.

Pogledal jo je ves zavzet:

»Ti si?... Rolanda!«

Resnično, prekrasna je v tem okviru figovega listja, ki ga zlati solnce s svojimi poslednjimi žarki.

»Da, jaz sem, Filbert... Zdelo se mi je, da sem te danes zjutraj užalila...? Zato sem se napotile domov po peščenici poti. Nekaj mi je pravilo, da te bom srečala... In glej, srečala sem te!... Ne maram, da nocoj zaspiš v tem zlem občutju...«

»Ti si!... je zašepetal Filbert v tretje... ti!...«

Mladenič stopi nekaj korakov v stran, nato se vrne. Z močno kretnjo objame dekle in ga posadi na mejni zid. Sam pa sede ob njenem vznožju, vzame piščal in beroč note v Rolandinih očeh, začne iznova:

O Magali, ma tant amado, Mete la testo au fenestrou!

Tej pesmi so sledile še najlepše med tistimi, ki jih je Filbert poznal... Oh, ni zapravlil ne svojega časa na velikem morju Pacifika, ko se je učil teh pesmi, ki so nocoj bajale in prepevale njegovo gorečno misel... teh melodij, ki so silile zdaj v smeh,

Ilirski knjižnica iz založništva Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani 25. zvezek: Hagard, Hči Cesarja Montezume. 32 Din. — 26. zvezek: Lorezini: STORŽEK IN NJEGOVO BURKASTO ŽIVLJENJE. 14 Din. — 27. zvezek: Frejdelj, OTROCI SOLNCA. 24 Din. — 28. zvezek: Hagard, KLEOPATRA. 28 Din. — 29. zvezek: Savinec, IZPOD GOLICE. 30 Din. — 30. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 31. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 32. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 33. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 34. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 35. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 36. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 37. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 38. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 39. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 40. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 41. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 42. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 43. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 44. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 45. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 46. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 47. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 48. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 49. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 50. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 51. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 52. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 53. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 54. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 55. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 56. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 57. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 58. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 59. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 60. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 61. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 62. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 63. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 64. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 65. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 66. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 67. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 68. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 69. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 70. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 71. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 72. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 73. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 74. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 75. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 76. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 77. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 78. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 79. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 80. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 81. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 82. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 83. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 84. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 85. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 86. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 87. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 88. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 89. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 90. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 91. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 92. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 93. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 94. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 95. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 96. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 97. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 98. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 99. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 100. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 101. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 102. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 103. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 104. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 105. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 106. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 107. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 108. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 109. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 110. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 111. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 112. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 113. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 114. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 115. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 116. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 117. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 118. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 119. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 120. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 121. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 122. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 123. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 124. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 125. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 126. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 127. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 128. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 129. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 130. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 131. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 132. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 133. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 134. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 135. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 136. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 137. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 138. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 139. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 140. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 141. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 142. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 143. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 144. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 145. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 146. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 147. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 148. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 149. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 150. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 151. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 152. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din. — 153. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE. 28 Din.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din.

Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Ček račun Ljubljana 10.349. Tel. št. 23-28

Službodobne

Sprejem učenca

ki ima veselje do slikanja in izdelave umetnin. Naslov: Franc Konjedic, izdelava umetnin, Stražišče pri Kranju.

Spretna prodajalka

mešane stroke želi prenesti službo. Cenjene ponudbe pod »Kjerkoli« na oglasni oddelek.

Naglo potrebujem

uradnika za nakupovanje raznega lesa po Srbiji s kavcijo 20.000 Din, ki bi razumel vsaj malo srbski. Javiti se je na »Jugomosse«, Beograd, pod »Stalno« 522.

Službo pisarniškega

pomočnika ob popoldanskim ali ob večernih urah išče akademik. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12.033.

Mizarski pomočnik

dobro, se takoj sprejme pri Mrharju v Stanežicah nad Ljubljano.

Hišnika

poštenega, treznega, za posvetno 20 minut od Ljubljane, za oskrbovanje sadnega in zelenjadnega vrta, iščem. Dobi sobo in kuhinjo ter nekaj zemlje. Prednost ima kdor se razume na sadjerejo in ev. na čebelarstvo. Predstaviti se osebno. Naslov v upravi pod št. 12.062.

Organizatorja

prvovrstnega, iščemo za odprodajo velikih manufakturnih in galanterijskih zalog. Samo resni reflektanti s kavcijo naj offerirajo pod »Likvidator« št. 12.505 na upravo lista.

Pouk

Soferska šola

I. obl. konc. Čamernek, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugovojta). — Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje.

Soferska šola

oblastveno koncesijonirana L. Gaberšček, bivši komisar za soferske izpite, Ljubljana, Bleiweisova cesta 52. Praktični in teoretični pouk na podlagi najmodernejših pripomočkov. Praktične vožnje z zaprtim in odprtim avtomobilom. Tečaji permanentni. — Poučujem tudi privatno.

Stanovanja

Stanovanje

štiri sobe, kopalnice in pritliklin, v centru mesta, išče dobra, mirna stranka treh oseb za februar pod poštni predal 41.

Stanovanje

do 3 sob išče mirna stranka brez otrok za takoj. Ponudbe pod šifro »Boljša« na upravo.

Oddam stanovanje

soba, kabinet s pritliklinami v I. nadst. nove vile. Naslov v upravi pod št. 12.043.

Vnajem

Auto garaža

se takoj odda. Kje, pove uprava pod št. 11.635.

Pozor!

Iščem primeren prostor za mlekarstvo v Zeleni jami. Preuredim lahko vse na svoje stroške. Cenjene ponudbe pošljite upravi »Slovenca« pod »Takoj«.

Prostori lokal

primeren za obrtnika ali skladišče, na prometni ulici v sredini Ljubljane, se odda takoj v najem. Kje, pove uprava pod št. 12.058.

Posrestva

Lepa kmečka hiša

s pritliklinami v Lahomno pri Laškem, se prodaja za 30.000 Din. — Povprašati: Dr. Roš, Laško.

Naprodaj zemljišče

2300 m² v bližini dveh kolodvorov v Ljubljani. Primerno za skladišča ali stavbišča. Naslov v upravi pod št. 12.059.

Enonadstropna hiša

novozidana, dve dvosobni stanovanji, parket, elektrika, vodovod, 19 let davka prosta, z 800 m² vrta, ugodno naprodaj. — Levčeva ul. 8, Ljubljana.

Prodaja zemljišča

Dne 2. novembra 1929 ob 9 dopoldne se bo vršila pri okrajnem sodišču v Ljutomeru dražba zemljišča vlož. št. 125 kat. obč. Desnjak in vl. št. 197 k. o. Stara cesta, obstoječega iz 5 zemljiščnih parcel. Cenilna vrednost 4870 Din 60 p. Najmanjši ponudek 3247 Din 06 p. E. 251/29/10.

Radio

Prodaja se:

Nov šestcevn radio-aparat z baterijami, okvirno anteno in zvočnikom v usnjatem kovčku za polovično ceno. Poizve se v upravi pod 12.038.

Kupimo

Želod

divji kostanj, bukov žir, seme akacije, javorja, jele, storže, plača najbolje »Fructus«, Ljubljana, Krekov trg 10/I.

20% kronske bone

kupi Pučka štedionia i založni zavod d. d., Osijek. Desatičina ul. 27.

Bukova drva

kupuje tvrdka »Kurivos«, Ljubljana, Dunajska c. 33 (Javna skladišča).

Dva psa kupim

dobrega čuvaja za zunanji in manjšega za notranje prostore. Hotel Bellevue, Ljubljana.

Želod

zdrav, prebran, ne piškov, kupi v celih vagonih. Franc Dolenc, Kranj.

Prodamo

Puhasto perje

kilogram po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. — Potem čist belo gosje kg po 130 Din in čist beli puh kg po 300 Din. — L. Brozović, Zagreb, Ilica 82.

Kuhinjsko kredenco

dobre ohranjeno, prodamo. Streliška ulica št. 24.

Pletilni stroj

Jackvard 8/85, tri nitovodni, prodaja Javornik, Maribor, Vojašniška št. 2.

Ariel motorno kolo

s prikolico, 550 cm³, s stranskimi ventili, malo rabljen, se skupaj ali deljeno prodaja. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12.055.

JABOLKA

obrana, lepa, razne vrste, ima naprodaj — graščina Prebold, Sv. Pavel pri Preboldu. — Cena po dogovoru.

Obrt

Dežne plašče

priporočam po konkurenčnih cenah Martin Jančigaj, Ljubljana, Tavčarjeva (Sodna) 1.

Gostilna Perlic

Vidovdanska cesta, toči pristno novo portugalko iz kleti Gradove v Kašlju. Prepričajte se!

Gostilna Grad

v Kašlju nudi vsako nedeljo sveže koline, jetrnice, krvavice, pečnice itd., prvovrstno novo kapljico, kakor portugalko, doljenca, bizelja, ljuto, merčana itd. po izredno nizkih cenah. Autobusni promet vsako uro.

Dr. G. PICCOLI, lekarnar v Ljubljani, priporoča pri zaprtju in drugih težkočah želodca svojo preizkušeno

želodčno tinkturo

Premog

in drva najbolje vrste dobavlja I. Pogačnik, Borhoričeva 5. Telefon 2059.

Inserati

v »Slovencu«

imajo največji uspeh.

POZOR!

MAKS BRAČIČ

Maribor - Aleksandrova 40 - Meljska 2

Otvoritev nove manufakturne trgovine

v novi hiši Vlahoviča pri kolodvoru nudi najbolje, najcenejše in nepreležano blago. Se priporoča konfekcija za moške in ženske

Zahvala

Za mnogobrojne dokaze iskrenega sožalja ob smrti naše ljubljene hčerke in sestrice

Dragice

gojenke L. letnika državnega učiteljskega

posebno še darovalcem prekrasnih vencev in cvetja, se najtopleje zahvaljujem.

Nadalje se zahvaljujem g. dr. E. Šerkotu za njegovo požrtvovalnost, č. duhovščini, g. profesorju dr. učiteljskega in njenim sošolkam iz Maribora, ki so jo prišle spremit na njeno zadnji poti; prav posebno pa gospej prof. M. Bračičevi in gojenki gđ. E. Pallaševi za ganljive besede, ki sta jih izrekli ob odprtem grobu, ter vsem ostalim, ki so jo spremlili na zadnji poti.

Vransko, dne 25. oktobra 1929.

Žalujoča rodbina Košenina.

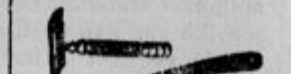
Trebušne in kline pasove

najcene pri

A. Besednik

Ljubljana,

Selenburgova ulica št. 6.

Priporočam vsakovrstna

REZILA IN NOŽE

galanterijska in modna

trgovina

IGO BALOH - MARIBOR

Vetrinjska ulica 18

Gospodje, dame!

Preden oblečete Vašo jensko garderobo, pošljite jo v

Wallet Express

Stari trg 19, da jo zlika, očisti, popravi (pošlje). Abonentom znižano. Cene zelo konkurenčne. Ekspresna postrežba.

Strojna pletarna

Javornik, Maribor, Vojašniška 2, splete po meri vsake vrste pletenih izdelkov, pulovere, jopice, doljenca, bizelja, ljuto, merčana itd. po izredno nizkih cenah. Autobusni promet vsako uro.

Razno

Na obroke

kupite po originalnih cenah vse predmete, ako se obrnete na Kreditno zadružno detajlnih trgovcev, Ljubljana - Cigaletova ulica 1.

Inserirajte v

»Slovencu«!

Obvestilo

Naznanjam, da nisem bil nikoli zastopnik tvrdke Aleksander Pollak, Beograd.

Pripomnim, da je obdolžitev g. Pollaka neresnična, ker nisem nikoli samovoljno prodajal mila »Delmond«.

JOACHIM ŠAPIRA,

LJUBLJANA

Potniki

ki bi hoteli prevzeti zastopstvo originalno pravega, zakonito zaščitenega »Delmond mila«, naj javijo svoj naslov na:

ALEKSANDER POLLAK,

BEOGRAD, CUBURSTKA 18.

Velik zaslužek!

Bale za neveste

naročajte le v tvornici perila

M. Alešovec

Ljubljana

Cankarjevo nabrežje št. 1

RAZGLAS

Razpisujem na podlagi čl. 86. do 98. zakona o drž. računovodstvu na dan 7. novembra 1929 ob 11 dopoldne II. javno pismo ofertalno licitacijo, ki se bo vršila pri gradb. oddelku obl. samouprave v Ljubljani, za zgradbo železobetonskega nadvoza čez železnico pri Višnji gori.

Podrobni pogoji so razvidni na razglasu na uradni deski gradbenega oddelka, Gosposka ulica 15/I.

Komisar oblastne samouprave oblasti

Ljubljanske:

Dr. M. Natlačen.

zdej v jok njo, ki je tam sedela kot vila ... njo, katere prihod je v hipu vse spremenil.

Kako dolgo je Filbert sviral? ...

Kako dolgo je poslušala Rolanda?

Tega ne ve, kdor doživlja!

V takih trenutkih čas ni več čas. Minute so prehitri bliski, v katerih se zagledata dve duši v svoje globine ter se združita v svoji ljubezni.

Ko je Rolanda odhajala, je bilo solnce že zašlo, a ostala je še njegova svetloba, napajajoč s škrlatom obzorje oceana.

Filbert je skočil na zid, nad katerim se je dvigalo figovo drevo in gledal za odhajajočo. Tudi ona je kakor solnce puščala za sabo svojo svetlobo.

Rolanda je že izginila za ogrom pri malem križpotju, ko je Filbert še vedno zrl za njo, kakor da se še zbije v zlatem prahu, v katerem je začela umirati vsa luč lepega dne ...

Šesto poglavje.

Rolanda se je vrnila pozno v Noirmoutier. Ni manjkalo mnogo do sedmih ko so Pentaponova kopita zapaketala na mestnem tlaku ... še urnejše pa je stopical globoko užaljeni osliček po ozkih ulicah v bližini »Stare Rakovice«, ki so bile posute z drobnim kamenjem.

Ustavil se je v hipu pred mirno, tiho, udobno hišo, ki je nosila spravo ime »Zavetje«, kjer je prebivala teta Cecilija, ki je za svojo vzela Rolando, ko je ta izgubila svoje starše, kajti oba sta izginila v valovih pri Volovski čeri.

Rolandi je bilo pet let, ko so se ji starši utopili.

Teta Cecilija ji je bila torej mati, oče, vsa družina.

Predobro teta Cecilija! ... S kakšno naslodo bi

ji bil prihuljeni Pentapon vse izdal, če bi bil znal govoriti.

Teta je opomnila le, »da je vroč in ga bo treba skrbno čohati v hlevu, da ne zbolí ...«

»Zbolí! ...« je sam zase ponovil Pentapon ... »če bi ti vedela, teta Cecilija, da sem v komatu že od polosmih jutraj! ... da sem pozobal za kosilo samo koš prašnega sena in nekaj nesramnih skorij ... da mi je želodec zlezal v kopita ... in da mi je tvoja nečakinja poklonila v olajšavo za vrnitev peščeno pot v najhujšem solneu! ...

... O, da, če bi ti vedela! ... Vkljub svoji dobroti si ne bi mogla kaj, da jih ne bi pošteno povedala gospodični Rolandi ...

... Če bi to vedela! ... Toda je še polno drugih stvari, ki zanje ne veš in ki ti jih tudi jaz ne morem povedati ... in ki ti jih zaenkrat tudi tvoja Rolanda ne bo izdala, čeprav ima nedolžne in modre oči, pod obokom črnih obrvi.

Toda kakor bomo še videli in slišali, si je dovolil Pentapon nekoliko preveč predrzno sodbo.

Kmalu je pa moral priznati, da je bila Rolanda vendarle dobro dekle in da je imela čvrsto pest; kajti najprej ga je, če že ne osvežila s kolinsko vodo, vsaj najdemo, toplo počesala s čohalom ... Potem je dobil svoj oves, rezanico v mlečnobelej vedru ... pest belega fižola, dišečega sena, da si je osnažil zobe in da se je razvedril pred počitkom ... da ne govorimo o lepo zrahljani stelji, in da ga je Rolanda, preden je šla iz hleva večerjati, pošegotala po nosu in mu pošepnila: »Moj Petaponček, mili moj, ljubljani,« kar je naposled vendarle povsem udobrovoljilo oslička.

Kihnil je ... in tvegalo novo predrzno sodbo o dekletu.

»Da me ima rada? ... o, že poznamo take izlive! ... Ne, stari moj Pentapon, nikar si ne domišljaj, da je mislila nate pri tem ... Naposled! ...

Rolanda odide po stopnicah v svojo kamrico, kjer se naglo preobleče in pripravi za večerjo ter se naposled prikaže za mladostnim, radostnim licem.

»No, kako ti je dan minul? ... Si prinesla morske rake? ... Po čem pa so ...? Nisi preveč trudna za jutrišnji dan ...? Bila sem že malce v skrbeh, ko se je nagibal večer in te še ni bilo nazaj ... Kako pa gre tvoji sestričini v Herbaudière ...? Ali ti je lepo postregla ...?

Teta Cecilija ze vpraševala, med tem ko je stara služabnica Filomela, ki je imela pasje zveste oči, pogrinjala v kuhinji mizo za večerni obed.

V »Zavetju« najdeš vse, kar spada k dobri hiši na deželi, od jedilnice do obilnega in prijetno dišečega zelenjadnega vrta.

Toda kadar ni bilo gostov, torej večji del dni, je obedovala teta Cecilija najrajiši v prostorni kuhinji, poleg velikega žarečega ognjišča, kjer sta predli obe mački in pes Faraud, najboljši prijatelj in zaupnik Pentaponov.

Miza, ki je bila zmirom veselo okrašena, je bila osvetljena skozi dve okni, katerih eno se je odpiralo v ozko ulico, drugo pa na vrt, ki bi ga bila najbolj solnčna Provenca rada za svojega pripoznala.

Ko sta prisledli teta in nečakinja in sta že bili postreženi z zelenjarno juho, je začela Rolanda, razgrinjajoč svoj prtič:

»Tetka, glej — današnji dan je zame nekako zgodovinski.«